

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 VASÁRNAP október 24.

294. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

A kisebbségek reménye

A fejlődés nem hagyja magát sietetni és aki az utóbbi időkben felvetődött új eszméktől, külügyminiszteri megállapodásoktól és a kiengesztelő-dést prédikáló elkvenciától a viszonyok gyors javulását várta, az sebezett optimizmussal veszi észre, hogy könnyebb a tevének átújítani a tűfokán, mint a népeknek egyesülni a nemzeti megbékülés és gazdasági együttműködés karámból. A cselekedeteink fölött ragyogó ideálok Tank-réd-lovagjai pacifista, páneurópai, népkisebbségi és egyéb kongresszusok alakjában vezetnek ostromot az emberi gyarlóságok uralma ellen és helyel-közrel aktív politikusok részéről is hangzanak el olyan nyilatkozatok, amelyek az ideológusok célkitűzéseinek irányvonalába esnek. Ezeknek a theoretikus erőlködéseknek veritékseppjei, a ma szemzőgéből figyelve, kilátástalanul hullanak az intézmények és fömegmentális állandósult fogyatkozásainak monstruózus sziklájára. De *gutta cavat lanidem* — a víz-csepp kivája a követ, csak hit, türelem és főleg idő kell hozzá, hogy az eredményt kívárhassuk. Az idő azonban elmulik a fejünk fölött és *mi*, akiknek élete derekát ropanntotta össze egy tragikus korszak, most már csak abban bizhatunk, hogy nyugalunk romjaiból és szenvedéseink tanulságainak építőanyagából utódaink számára épül fel a békesség és jólét világa.

A német-francia közeledés volt a magva annak az új európai orientációnak, amely az emberiségre halmozódott bajok orvoslásának ígéretét sugározta a látóhatárt elsötétítő gondfelhőkre. Már a kezdő lépések is, amelyeket a két hatalmas nemzet egymás felé tett, igen jótékony hatással voltak a többi nép viszonyának alakulására. Szinte láttuk már ingadozni a régi ellentétek Jerikó-falait és lestük a bibliai csoda megismétlődését, amint Genfben a megértés szózata megharsant. De ami a bibliában egy pillanat műve, az a történelemben az evolúció hosszú folyamata. Ha nem akarunk belezuhanni a csalódás jégvermébe, akkor nem szabad vérmes várakozást fűzni a kedvező vagy kedvezőnek látszó külpolitikai jelenségek gyakorlati következményeire.

Abból a bizakodó hangulatból, amelynek Locarnóból elindult golf-áramlata az európai atmoszférát átmelegítette, nem vonták ki magukat a nemzeti kisebbségek sem. Ha az országhatárokkal elválasztott népek között bensőséges és a gazdasági érdekközösségben gyökerező érintkezés jön létre, ha győző és legyőzött a multak likvidálásával összefog a rekonstrukció nagy feladatainak betöltésére, akkor természetesen nyílik a bizalmatlanságnak az a nyomása is, amely az egyes államokon belül élő nemzeti kisebbségeket sújtja a faji többségek részéről. A nemzetiségek helyzete a nemzetközi konstelláció függvénye. Az elszázlothingiangiai németek sorsa szempontjából nem lehet közömbös a német-francia megegyezés és a jugoszláviai magyarság sem helyezkedhetik arra az álláspontra, hogy ők a jugoszláv-magyar viszony kíméltése nem érdekli. Az a belátás, amely minden gátló körülmény elle-

nére is kezd urrá lenni az európai nemzetek fölött és a nacionalista vetélkedés surlódási felületeit kiküszöbölni igyekszik, a kisebbségi probléma megoldásának módját is szükségképp meghatározza.

A belpolitikai életben való részvétel taktikája a nemzetiségekre nézve csak a jelen kényelme tekintetében fontos, amennyiben az ellenzékiség atrocitásoknak teszi ki a kisebbséget, a kormánypártiség pedig vilámláhrít az ilyen veszély ellen. Maguk a faji többségek gondoskodnak szemléltető példákra annak illusztrálására, hogy a nemzetiségek politikai bölcsessége és a hatalomhoz húzó opportunitása nem hidalja át a

távolságot a papíron lévő jogok és a tényleges gyakorlat között. Az Avarescu-kormány, amely az erdélyi magyarsággal kötött paktum előnyeit kihasználta, szíves készséggel enged az ellenzéknek — a magyarság jogaiból. Ez a tapasztalat nem azt tanítja, hogy a kisebbségnek érdemes az ellenzékiség kockázatait vállalnia — hiszen bizonyos alapvető kérdésekben kormánypárt és ellenzék egyetértenek — hanem azt, hogy a nemzetiségi jogok korlátait csak az európai politika most bontakozni látszó reneszansze döntheti le.

A francia sajtó hangsúlyozza, hogy a németekkel való megegyezés

nem sürgős. Ugyanigy nem tartják sürgősnek a vezető hatalmak, hogy Európa negyven milliónyi népkisebbségének jogos igényei kielégüljenek. De a történelmet nem a politikusok csinálják, akik minden eltévelyedéssükkel együtt a fejlődés törvényének önkéntelen szolgálói. A fejlődés pedig, ha nem alkalmazkodik is kiszámított terminusokhoz, a nemzetek és fajok harmóniáját érleli. A nemzetiségi probléma megnyugtató rendezésének épp ugy, mint a béke végleges megszilárdításának az az általánosság vált igazság a legfőbb biztosítéka, hogy a beteg világ gazdaságát csak a népek hiánytalan szolidaritása gyógyíthatja meg.

Ellenőrzik a német sportszervezeteket

Elnézők a nagyhatalmak Németország kisebb mulasztásaival szemben

Londonból jelentik: A *Morning Post* értesülése szerint nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, hogy a nagykövetség tanácsának ülésén foglalkoztak volna Németország ellenőrzésének kérdésével oly formában, hogy ezt a jövőben a Nép-

szövetség valamelyik szerve végezné. A lap szerint az ülésen csupán a németországi sportszervezetek felülvizsgálásáról szóló jelentést ismertették.

A *Morning Post* jól informált helyről szerzett értesüléseire hivatkozva

azt is közli, hogy Németország kisebb mulasztásait nem veszik komolyan és azok miatt nem fognak újabb rendszabályokat alkalmazni a szövetségek. A *Morning Post* híradása jó hatást váltott ki német politikai körökben.

Két tárcát kap a szlovén néppárt

Uzunovics felgyógyulása után lépnek be Korosecék a kormányba — Radics visszatuzott Zagrebba

Beogradból jelentik: A politikai élet normális mederbe terelődött és a kormány helyzete megszilárdult, ami érthető csalódást kelt ellenzéki körökben. Az ellenzék ugyanis azt várta, hogy a parlament új ülésének megnyitása után ismét kitörnek az ellentétek a radikális párton belül és így a kormány válságba jut. Hogy ez nem következett be, az főleg Pasics befolyásának tulajdonítható, aki Beogradba visszatérve, sokkal mérsékeltébb magatartást tanúsított, mint amilyet töle harcias hívei elváltak.

Radics István szombaton visszatuzott Zagrebba, ami annak a jele, hogy a horvát parasztpárt nem vár fontosabb eseményt a közel jövőben.

Az ellenzék részéről éles kritikai megjegyzések hangzottak el a parlament keddig való elnapolása miatt és azt hangoztatják, hogy annak a kormánynak, amely ennyire hangsúlyozza a munka szükségességét, nem volna szabad a parlament idejét fecsérelnie. Viszont a kormány oldaláról indokoltnak mondják a parlament elnapolását, mert nincsenek előkészített törvényjavaslatok, amelyekkel a kormány a parlament elé léphetne. A parlament munka-programja felé egyébként ismét nagy figyelem fordul, mert közeledik a költségvetés beterjesztésének ideje és addigra a kormánynak bizonyos törvényalkotási programot végre kell hajtania. Elsősorban tető alá kell hozni a központi igazgatásról szóló törvényt, amely a minisztériumok számát csökkenti, mert az új költségvetést már ennek figyelembevételével állították össze. Minden oldal-

ról sürgetik az adóegységesítő törvényt is és annak megvalósítását különösen a horvát parasztpárt tekinti presztizskérdésnek.

Az ellenzéki blokk Makszimovics belügyminiszter ellen

A szűkebb ellenzéki blokk vezetői szombat délelőtt tanácskozást tartottak a parlamentben. A tanácskozás szó volt a belügyminiszter ellen benyújtandó interpellációról. Az interpellációban hivatkozni fognak az alkotmány 91. szakaszára, amely szerint a király és a parlament vád alá helyezheti azt a minisztert, aki az alkotmányt és a törvényeket hivatali ténykedései közben megsérti.

Pribicevics agitációja

Pribicevics Szvetozár, a független demokrata párt elnöke szombaton Noviszadra utazott, ahonnan vasárnap Bácska-Palánkára megy partija ottani nagygyűlésére. Pribicevics november 14-ikén a bánáti Crepaján tart népgyűlést. A palánkai gyűlésre elkiséri Pribicevicset Popovics Szvetisláv képviselő és Zsivanovics nyugalmazott tábornok.

Korosec továbbra is szoros összeköttetést tart fenn az ellenzéki vezérekkel

Az ellenzék vezérei szombat délután ismét összegyűltek tanácskozásra a demokrata klubban. A tanácskozáson résztvett Korosec is, aki beszámolt azokról az ajánlatokról, amelyeket partija a kormánybalépést illetően a radikálisoktól és a Radics-párttól kapott. Mint ebből megállapítható, Korosec a kormány-

zópártokkal folytatott tárgyalásai ellenére is szoros kontaktust tart fenn az ellenzék vezérével.

Politikai körökben úgy tudják, hogy a szlovén néppárt kormányba való lépése megérett a megoldásra, ami Uzunovics felgyógyulása után nyomában be is fog következni. Hír szerint a szlovén néppárt két tárcát fog kapni.

Az ellenzék megújítja válasza nélkül maradt interpellációit

Az ellenzéki pártok az új parlamenti ülészakban megújították azokat az interpellációikat, amelyeket az árvízzel kapcsolatban intéztek a földművelésügyi minisztériumhoz a vízügyi vezérigazgatóság működéséről. Az ellenzék ezenkívül számos, az elmúlt ülészakban válasz nélkül maradt interpellációját is megújítja.

Elbocsájtják a kvalifikáció nélküli jegyzőket

A belügyminisztérium B. B. B. ügyosztálya ebben az évben is, mint eddig, rendeletet adott ki az alispáknak, hogy terjesszék fel az összes jegyzők minősítési táblázatát. A rendeletnek az a célja, hogy a minisztérium megvizsgálhassa a jegyzők működését, különösen pedig azt, hogy a jegyzők rendelkeznek-e az előirt iskolai képesítéssel.

Értesülésünk szerint a minisztérium e tekintetben igen szigorúan fog eljárni és mindazokat a jegyzőket, akiknek legalább hat középiskolai osztályról szóló bizonyítványuk nincs és tévedésből jegyzői álláshoz jutottak, a legrövidebb időn belül ki fogják cserélni.

Néhány napot késik a Lifka-mozi megnyitása

Két géppel fognak vetíteni az újalakított mozgókép-színházban

Néhány napi késéssel nyilván meg csak az újonnan átalakított Lifka-mozi. Október végére ígerte a Lifka-mozi igazgatósága modern új otthonának felszentelését, ami a városi tanács határozata következtében néhány napi késést szenved. Az építési bizottság helyszíni szemléje alapján ugyanis a tanács utasította a mozi tulajdonosát, hogy a Lifka-mozi helyiségének kissé hajlott mennyezetét is hozzák rendbe. Ezért hatalmas vasgerendákat és amerikai rendszerű mennyezetet kellett megrendelni és ennek a felszerelése néhány nappal késlelteti az építkezés befejezését.

Impozáns lesz a Lifka-mozi világítása is. Negyven csillár díszíti a nézőteret és az előcsarnokokat. Diszkivilágítás esetén tízezer gyertya fénye ragyogja be a termeket. Külön gépház épült az áramfejlesztőgép, a transzformátor és a motorok részére, úgy hogy ilyen felkészültség mellett nem lesz soha szükség előadás megszakítására. Az újonnan átalakított Lifka-mozit nemcsak a villanytelep, hanem saját áramfejlesztőgépe is árammal látja el. Ha a városban a villanytelep teljesen kikapcsolja az áramot, a Lifka-mozi így is tarthat előadást.

Világvárosok mintájára ezentúl az újonnan átalakított Lifka-moziban két géppel fognak vetíteni, ami lényegesen meg fogja rövidíteni a felvonások közötti szünetet.

A Lifka-mozi jegyei ezentúl színházi mintára számozva lesznek. Így a négy dináros hely tulajdonosa is épen olyan szép és sorszámmal ellátott jegyet fog kapni, mint a páholytulajdonos. A helyárak változatlanok maradnak.

A megnyitó-előadás részletes programját a Lifka-mozi igazgatósága a napokban nyilvánosságra hozza.

Véresre verték a szives vendéglátás fejében

Egy részeg katona súlyos bántalmat okozott Szentán egy földbirtokos-családot

Szentánról jelentik: Súlyos inzultus érte Tóth Menyhért szentái földbirtokost pénteken éjjel, amikor egy részeg katona a hetvenéves embert véresre verte, unokáját, a tizenhatéves Tóth Ignácot pedig megrugdosta és könnyebben megsebesítette.

Csütörtökön a hadgyakorlatokról visszatérő huszárok egy részét Szentán szállásolták el. A lakosság a huszárokat vendégszeretettel fogadta. Tóth Menyhért földbirtokos három huszárt szállásolt el lakásában és emberségesen megvendégelte őket. Pénteken éjjel a földbirtokos nagy dörömbölésre ébredt föl, kinyitotta lakásának emeleti ablakát és észlő, hogy ne dörömböljenek és lesietett kaput nyitni az egyik nála elszállásolt huszárőrmesternek.

Amint Tóth a kaput kinyitotta, a katona, aki valószínűleg ittas volt, szidalmazni kezdte szállásadóját és durván nekitámadt a védtelen öregembernek, akit öklével ütlegelni kezdett. Tóth segítségkérésére elősietett felesége és unokája, a tizenhatéves Ignác, akiket a duhajkodó őrmester szintén megtámadott. Tóth feleségének sikerült elmenekülnie és felzörgetni a házban lakó Lazin nevű tanárt és segítséget kért tőle. Az őrmester ezalatt tovább ütlegelte az öregembert és unokáját és mire a segítség megérkezett, Tóth Menyhért már ájultan feküdt a földön s teste több helyen vérzett.

Az előhívott orvos megállapította, hogy az öregember sérülései súlyosak, különösen pedig az az ökölesapás, melyet fülsére mért a támadó. Tóth Ignác sérülései jelentéktelenebbek.

Az inzultus miatt, amely az egész városban nagy megbotránkozást keltett, Tóth István városi tanácsnok feljelentést tett a katonai parancsnokságnál.

A budapesti francia követ a jugoszláv-magyar közeledésről

„Franciaország örül a két ország közeledésének”

Budapestről jelentik: A Magyarország munkatársa felkereste Clinchant budapesti francia követet, aki hosszabb nyilatkozatban fejtette ki véleményét a francia-magyar kereskedelmi szerződés revíziójáról és a frankhamisítók részére kért amnesztációról.

Clinchant nyilatkozatában kitért a Jugoszlávia és Magyarország közt megindult tárgyalásokra és ezzel kapcsolatban a következőket mondotta:

— A francia kormány élénk figyelemmel és szimpátiával kíséri a magyar-jugoszláv közeledést. A francia nemzet csak örül annak, hogy a két

ország közt létrejön a döntőbírósi szerződés, mely előreláthatólag csak kifejezti és megerősíti azokat a kapcsolatokat, melyek Jugoszlávia és Magyarország közt eddig is fennállottak. Franciaország különösen azért tartja fontosnak a készülő döntőbírósi szerződést, mert reméli, hogy ez után más fontos konvenció megkötése válik lehetővé, melyek Locarno mintájára biztosítják a béke és gazdasági élet nyugodt fejlődését.

A követ a frankhamisítók amnesztíája ügyében kijelentette, hogy ebben a kérdésben a magyar kormány illetékes nyilatkozni.

Beogradban nyomoz

a noviszadi rendőrség a két nemzet özi betörő viselt dolgai után

Bevallatták a mitrovicai szolgabíróóság kuszájának kirablását

Noviszadról jelentik: A legutóbb lefolytatott két nemzetközi betörő Ihring József és Szabó István még a noviszadi rendőrség fogdájában vannak. Egyelőre nem adják át őket az ügyészségnek, mert az ország minden részéről távirati értesítések érkeznek a rendőrségetől a két betörő bűnlajstromának kiegészítésére. Szombaton Noviszadon tartózkodott Anojcsics Vjekoszláv mitrovicai rendőrfőnök, aki kihallgatta Ihring Józsefet és Szabó Istvánt a mitrovicai főszolgabíróóság épületében március harmadikán éjszaka történt betörésre vonatkozólag.

A két betörő vallomásaiban a legnagyobb részletességgel mondta el, hogyan történt a betörés. A hivatali helyi-

ségben két páncélszekrény volt, amelyek közül a nagyobbakat kezdtek furni, miután azonban ezzel a munka nehezen ment, abbahagyták és a kisebb pénzszekrényt feszítették fel, amelyből el is vitték a benne talált negyvenezer dinárt. Szabó István, aki eddig tagadásban volt, szintén bevallotta összes betöréseit. Amikor a rendőrkapitány jegyzőkönyvbe vette vallomását, Szabó felolvastatta magának a jegyzőkönyvet azzal a megjegyzéssel, nehogy később tévedés legyen.

A noviszadi rendőrség detektíveket küldött Beogradba, hogy ott helyszíni nyomozást folytassanak a két letartóztatott beogradi szereplésének kiderítésére.

A szerelmes dollárkirálynő Beogradban

Baker Landson és Puzics főkonzul szerelme — Beograd szenzációja a chikagói sonkakirály leányának eleganciája és gazdagsága — Lordot kosarazott ki, hogy a jugoszláv diplomata felesége lehessen — Negyedmillió hermelinepalást és más intim szenzációk

A beogradi társasági életnek nagy szenzációja van. A kávéházakban, a szalonokban egyébről sem beszélnek, mint arról a szerelmi regényről, amely Puzics Bozsidar volt chikagói SHS főkonzul és a chikagói milliomas társaság egyik legelőkelőbb leánya között szövődött. A chikagói milliomas leány néhány napja Beogradban tartózkodik és már pusztán megjelenése a fővárosban a legnagyobb szenzáció erejével hatott. A beogradi közönség a figyelmességnek minden tanujelével elhalmozza a chikagói leányt, amerre megy, mindenütt ismerősként üdvözik és igyekeznek minden tekintetben kellemessé tenni beogradi tartózkodását.

Puzics főkonzul és Baker Landson szerelme már két esztendője tart és bizony a szerelmes amerikai leánynak a szigorú apa ellenállását kellett megtrónie, amíg annyira vihette a dolgot, hogy most Beogradban meglátogathatta vőlegényét.

A Baker-leány apja Chikágó egyik leggazdagabb polgára, nagy hentesáru feldolgozó gyárai vannak és Amerikában egyszerűen a sonkakirálynak nevezik. Az öreg Baker leányát a lord Carmatiens-család utolsó férfitörzshöz szerette volna feleségül adni. A milliomas leány azonban hallani sem akart az előkező és gazdag lordról és a szíve inkább a fiatal és tehetséges, de szegény jugoszláv diplomatahoz vonzódik. Soká tartott, amíg az öreg Baker ellenállását meg lehetett trónie, de a leány szívós akarata és még nagyobb szerelme minden akadályon keresztül győzedelmeskedett.

Baker Landson Beogradban a Pallas-szálló lakója, itt bérelt egy hat szo-

bás lakosztályt, amelyért napi csekély erőtőven dinárt fizet. A Pallas-szálló éttermében esténként találkozik a egyes pár és a chikagói milliomas leány csodálatos toalettjei és remek bundái, érthetően felkeltik az étterem hölgyvendégeinek irigységét. Legutóbb hófehér hermeline palástban jelent meg a dollárkirálynő az étteremben, amely szakértők szerint negyedmillió dinár értékét képvisel. Vaesora után táncolni szokott az érdekes amerikai leány Petrovich Szvetiszlávhoz feltűnően hasonló vőlegényével és ez a látvány a kíváncsiak szárait vonzza a szálloda jazz-bandés estélyeire.

Az elegáns Baker Landson a második leánya az amerikai sonkakirálynak, a nővére egy chikagói textilgyáros felesége. Az anyja már nem él, de az anyai örökségből havi tizenötezer dollár apának jut a számára. A leány egyelőre kétmillió dollár hozományt fog kapni és abban az esetben, ha a házasságból fiú gyermek származik, megkapja az egész apai örökséget. Baker Landson nővéreinek csak leány gyermekei vannak és az öreg Baker gondoskodni akar arról, hogy a nagy vagyonnak férfi intőzője maradjon és ezért arra a leányára hagyja az apai örökséget, aki először hoz fiú-gyermeget a világra.

Baker, a sonkakirály, különben az Egyesült Államok politikai és társadalmi életében is vezető szerepet játszik, kitűnően ismeri az európai viszonyokat, nagyon gyakran jön át az Océánon, sőt ő volt az egyike azoknak, akik praktikus tanácsokkal támogatták Dawes bankárt a Dawes-egyezmény kidolgozásában.

Baker a leányait már korán hozzá-

szoktatta a sportoláshoz. Baker Landson Beogradban sem tudott lemondani a lovaglás szenvedélyéről és korán reggel kilovagol Puzics főkonzulaj Beograd környékére és mint mondani szokta, „gyönyörködik a romantikus vidékben”. Amerikában csak füstös gyárkémények merednek eléje, Beograd környékén a vad természet minden szépsége leköti az amerikai milliomas leányt, aki amerikai egyszerűséggel lovagló nadrágban jelent meg még a lovversenyterén is.

A sötétszöke, karsu, elegáns Baker Landson szorgalmas loquatója a beogradi operának is, ahol egy este a közönség nagy övdeicban reszesítette. Bizony nagy elégtétellel kültotta az egyik beogradi patrióta feléje:

— Hát mégis csak a szerb Puzics győzött, az angol lord alul maradt a küzdelemben!

Baker Landson és Puzics főkonzul szerelme az amerikai sajtót is élénken foglalkoztatja, a Chicago Tribuna beogradi munkatársa napi négyöt-száz soros táviratokban informálja a chikagói közönséget a főkonzul és a leány minden lépéséről. Az amerikai újságíró mindent megtelegrafál, még azt is, hogy mennyi borralalót adnak a szállodai személyzetnek és az amerikai szerkesztőség a tudósítótól utabb és újabb részleteket követel, mert az amerikai közönség igen nagy figyelemmel kíséri ennek az egész szerelmi ügynek a fejlődését.

Beogradban pedig már akadnak vérmes reménykedők, akik azt hiszik, hogy a Baker-leány kezén és összekötésein keresztül fog az út elvezetni ahhoz a nagy dollárkölesönhöz, amelyre az országnak olyan egető szüksége lenne.

Majd kiderül, hogy mire képes a chikagói Baker-leány

A költő-bárónő karrierje

Madarassy-Beck Zsuzsa gondnokság alá helyezése jogerőssé vált

Budapestről jelentik: Madarassy-Beck Zsuzsa bárónő ellen — mint a Bácsme-gyei Napló már jelentette — nemrégén gondnoksági eljárás indult és az elsőfokú bíróság már el is rendelte a bárónő gondnokság alá helyezését. Az ügyben az ítélet most jogerőre emelkedett, mert Madarassy bárónő az elsőfokú bíróság döntése ellen beadott felhívamodást visszavonta.

Érdekes és nem mindennapos élet után jutott el Madarassy-Beck Zsuzsa bárónő karrierjének a betelejesítéséhez. Tizenhét éves korában Vámoscher Ervin bácskai földbirtokos felesége lett. A hathónapos házasság után azonban elvált férjétől. A bárónő ekkor verseket kezdett írni, amelyeket a budapesti lapok közöltek is és csakhamar gyakran jelentek meg tárcái és költeményei a lapokban.

Három évvel ezelőtt Madarassy-Beck Zsuzsa bárónőbe beleszeretett egy jócsaldból származó kishivatalnok, aki feleségül akarta venni, a bárónő azonban kötötte magát ahhoz, hogy a házasságot egyháziilag is megáldják. Mivel azonban az egyház csak az esetben enged meg a másodszeri házasságot, ha az első házasság nem consummatum és mivel Madarassy-Beck Zsuzsa állítása szerint nála ez az eset állt fenn, a bárónő ennek bizonyítására orvosi bizonyítványt szerzett és ezt ügyvédje útján chuttatta a Vatikánhoz és ennek az alapján kért engedélyt arra, hogy második házasságát is az egyház áldja meg. Még mielőtt ez az engedély megérkezett volna, a bárónő hirtelen másképp döntött és elhatározta, hogy megsem megy feleségül új kéréjéhez.

Ezután a szerelmi epizód után Madarassy-Beck Zsuzsa bárónő kártyázni kezdett és rengeteg adósságot halmozott fel, míg végül is apja, Madarassy-Beck Gyula báró gondnokság alá helyezését kérte. A törvényszék ezt el is rendelte és Madarassy-Beck Gyula báró kötelezte magát, hogy lányának havi tíz-tizenkétfélmillió apanaszt ad.

A Népnak muradott eg a Berlin »A kisel talan dő hozzájár a Népsz te — ki láthatta, sebbsége ges pan

191 36

Ingyenes melléklet a Bácsmegeyi Napló 1926. október 24-iki számához.

Gillkö

Szeressük egymást!

A kormányzó pártok közt a legteljesebb a barátság

jó h
mi é
műk
gond
dalol
gyar
keik
legk
sitó
ga a
mök

A
nem

Ilyenek a nők!

1.

Volt egy baletthölgy, porcellánból,
A kellem és báj maga.
Mellette állt az etazseren
Egy kis porcellán-baka.
Tulajdonkép két persely voltak,
Bandika két pikszise,
De gyomruk furt üresen korgott,
Sosem volt benn semmi se.

2.

A baka a ballerínának
Kurizálni is szokott.
A lány ilyenkor végigmérte:
»Fidonc, nem vagyok kokott.«
Igy teltek, méla unalomban,
Napok és hosszú hetek . . .
Mig egyszer Bandi a bakába
Egy tizdinárost betett.

3.

A nőre, még ha porcellán is
Hatással van a vagyon.
A baka rögtön érdekelte
A ballerínát nagyon.
Bősz flörtbe kezdett s így szólt hozzá:
»Mit gondol, csókolni jó?«
Hogy mit történt éjjel — közölnünk
Tiltja a diszkréció.

4.

Másnap délben kereste Bandi
A kékszinű bankjegyet,
De a bakát hiába rázta,
A pénzt benn' nem lelte meg.
Hogy hova lesz az összeg onnan,
Ez talán nem is talány:
Elvette a baletthölgy éjjel,
Vagy — reggel a szobalány.

Skiz.

Furcsa kifejezés.

Az orvostól kérdezi valaki a páciens környezetéből:

- Megmarad a beteg?
- *Todtsicher* — feleli az orvos.

Rádió hangerősítővel.

Ez az állathang-imitátor ma pompás!

*

Közellátás.

A grófné meglátogatja a bérlőt, nyájasan beszélget velük és sajnálkozással hallja, hogy a bérlője feleségének rossz a szeme.

— És ugyan mi a baj? — kérdezi érdeklődéssel.

Borzasztó rövidlátó vagyok — magyarázza az asszony. Olyannyira, kérem, hogy ha mondjuk, tíz lépés távolságra áll tőlem a méltóságos grófné meg egy tehén, nem tudom, melyik a tehén és melyik a grófné.

*

Egészségi szempont.

Serenísimus a főudvarmesterével sétál a városban s megáll egy koporsóárus kirakata előtt. Eszmét cserélnek ott az érc- és fakoporsók előnyeiről és hátrányairól. A kísérője erősen kardoskodik az érckoporsók mellett s a Fenség így szól:

— Sok tekintetben igaza lehet önnek, de én, nem tehetek róla, egészségi szempontból mégis a fakoporsókat tartom előnyösebbnek.

*

A Szand-pályán.

— Apukám, miért nem lő az a bácsi inkább ágyuval? Hiszen akkor azok az emberek sokkal jobban megijednének!

Meg mielőtt ez volna, a bárónő és elhatározta, segül új kéro-

zód után Madarasszóságot halmopja, Madarasszóság alá helyszek ezt el is Beck Gyula bárónő lányának havat ad.

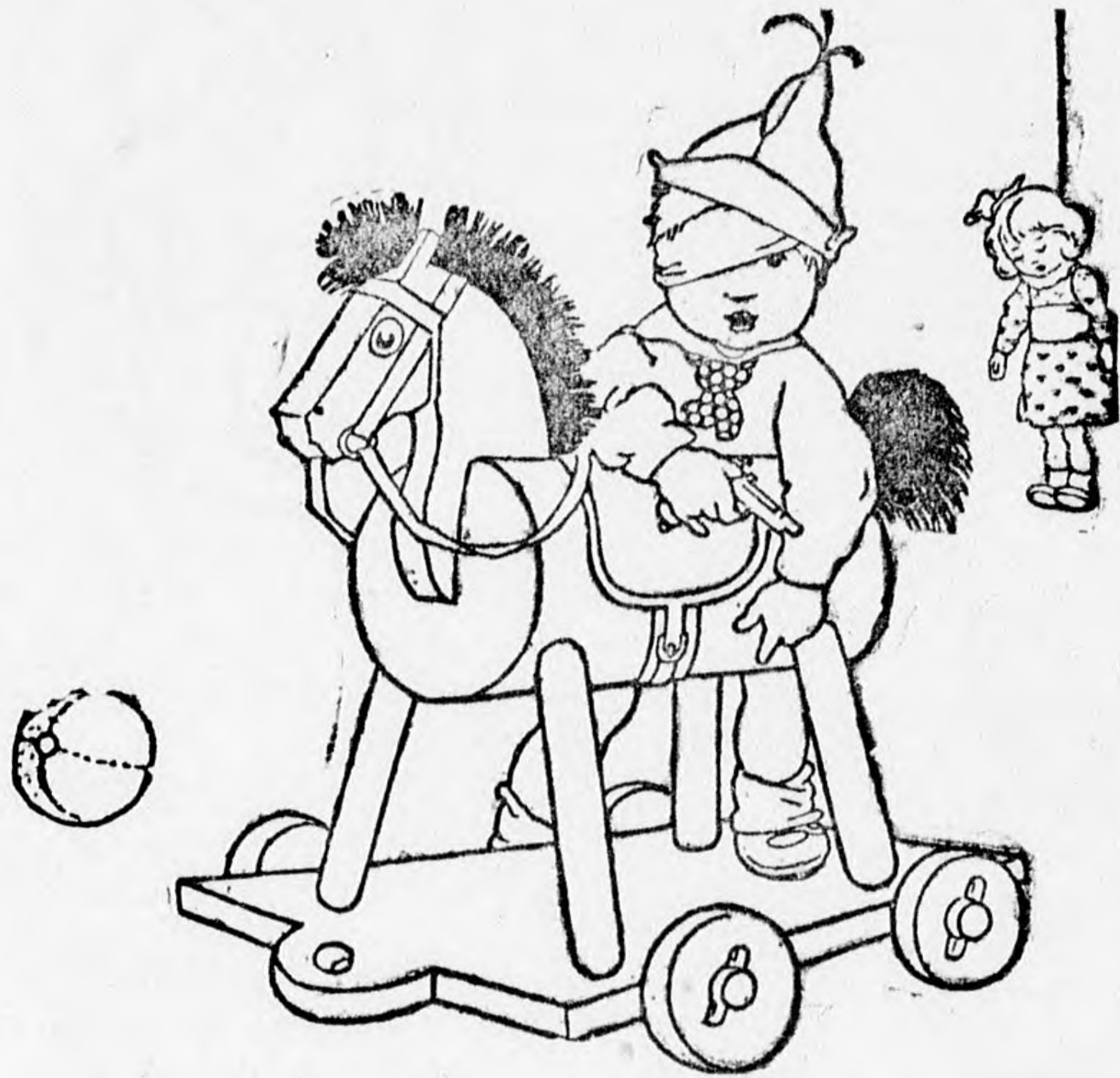
KISEJ

A Népsz
nak munka
adott egy
a Berliner
»A kisebb
talan dön
hozzájáru
a Népszö
te — kiss
láthatta,
sebségek
ges panar

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ vasárnapi ingyenes melléklete

Subotica, 1926. október 24.

4

Kis huszárom előre
Vágtass ki a mezőre
Rajta gyorsan szaporán

Ugrassál a paripán
Csapj nyeregbe ügyesen
Huzd ki magad peckesen

Morgó Mackó esetei

Irta: Kubán Endre

Harmadik fejezet.

amely Muncurko megveretésével kezdődik, Morgó uram életírásával folytatódik, végül pedig ismét Muncurkó elpáholásával végződik.

Morgó Mackó nemzeti uram meg akarta rakni Muncurkót, amiért a bort kiitta és helyébe tintát öntött. azonban sehol nem találta.

Sebaj, — gondolta magában, — az éhség majd hazaveri.

Behivta a szakácsnét, Hümmöge Zsuzsánnát és kiadta a parancsot, hogy estére csináljon pörkölt diót főtt mézben vacsorára.

— Hüm-Hüm, — hümmögött Zsuzsánna néni.

Néhány perc múlva pörkölt dió és főtt méz remek illata csiklandozta Morgó Mackó nemzeti ur orrát. Az illat

azonban a kéményen keresztül elhatol az egész erdőbe. És akkor kiderült, hogy a nemzeti ur jól számított, mert a finom szag hazahozta Muncurkót is.

Nem mert bemenni, hanem előbb az ablakon keresztül kémlelt befelé.

— Gyere be, mordizomadta, — kiáltott ki Morgó ur.

— Nem merek, — szepegett Muncurkó.

—Gyere, no, — biztatta az apja, — nem töröm össze egyetlen csontodat sem.

Nemsokára bent volt Muncurkó a szobában. Alázatosan odament Morgó urhoz, hogy kezet, azaz mancsot csókoljon neki

Abban a szempillantásban Morgó Mackó ur azonban elkapta Muncurkó fülét, jól meghuzta és aztán

A Népsz
nak munk
adott egy
a Berlin
»A kisebb
talan dön
hozzájárul
a Népszö
te — kis
láthatta,
sebbségek
ges panaj

míndjárt működésbe hozta a pipaszárát.

— Azt ígérted, hogy nem töröd össze egyetlen csontomat se, — nyögött keservesen Muncurkó.

— Nem is, — felelte a nemzetes ur, — mert csak oda ve- rek, ahol husos vagy.

A verést csak akkor hagyta abba, amikor a pipaszár el- törött. Aztán még külön adott két pofont a Muncurkónak, a miért miatta elpusztult a pipaszár. Ráadásul így szólt:

— Mordizomadta, most már remélem, nem lesz kedved egyhamar megréfálni az apádat!

Másnap aztán hozatott egy újabb üveg tintát és meg- kezdte életének történetét leírni.

*

Morgó Mackó ur élete.

Irtam én saját mancsulag.

Születtem a Retyezát hegységben. Apám nemes és nem- zetes Morgó Macomér volt. Anyámat Talpasi Zsófikának hiva- ták. Engem nagyon előkelően neveltek. Kiskoromban sohasem térdepeltettek kukoricára, hanem csak mindig pörkölt kávéra. És ha apám megvert, sohasem használta erre a pipaszárt, ha- nem előszedte azt a kis ezüsfogantyus pálcát, amelyet külön e célra csináltatott.

Mikor aztán otthon elvégeztem a medveelemít, az apám kézen fogott és elvitt a fogarasi hegyek közé. Ott az apám beiratott a medvegimnáziumba. A tanár urak olyan nagyon szerettek, hogy minden osztályban két évig is ott tartottak, hogy a többi bocsok példát vegyenek rólam. Valahogyan mégis csak átvergődtem a gimnáziumon. Apám azután felkül- dött az egyetemre a fővárosba. Egy csomó pénzt is adott ve- lem, amelyet azonban pár nap alatt elköltöttem. Nem busul- tam ezen, mert hamarosan szert tettem másik pénzre. Ugyan- is eladtam a könyveimet és a ruháim egy részét. Mulatásaim- ról tudomást szereztek az egyetemen is. A filozófia tanára ezen nagyon megbotránkozott. Azt mondta, hogy ennek teljes elzüllés szokott a vége lenni. Intett, hogy hallgassak rá, mert ő ismeri a világot, mivel sokat forgott abban.

— Az ám, azt a szép ékszert az orrába is a világban sze- rezte a tanár ur, — jegyezte meg az egyik kollegám.

— Bizony, fiam, — mondta a tanár, — ez nem jut min- denkinek! És büszkén mutatott az orrában levő vaskarikára.

Land-
ndani
reg-
Beo-
szok-
vidék-
várké-
kör-
szép-
os le-
gel lo-
a jó-
Baker
a beo-
a kö-

A kollegám azonban megsugta nekem, ne higgyem, hogy az ilyen karika megtiszteltetést jelent. A tanár ur ugyanis táncoló medve volt, akit egy medvetáncoltató elfogott, az orrába vasgyűrűt huzott és a karikába láncot huzott.

A tanár ur egyszer aztán a láncot eltépte és megszökött. De az orrába fűzött karikától nem tudott megszabadulni. S mivel ez a dolog kellemetlen volt neki, hát legalább hasznot akart belőle huzni. És ezért szélében-hosszában hirdette, hogy az orrában levő karika annak a jele, hogy ő kiváló tudós.

Voltak, akik a tanár urnak ezt a mesét elhitték, sokan azonban a markukba nevettek.

Mikor Morgó Mackó nemzeti uram életrajzának irásában idáig jutott, munkájában erős koppanás zavarta meg. Ugyanakkor az asztalon álló boros üveg darabokra tört és a bor szétfolyt az abroszon.

Hát persze, hogy megint a Muncurkó csinálta ezt a komisszást. Egy követ vágott hozzá a boros üveghez.

Morgó uram nem volt rest, hanem megragadta a közelében álló Muncurkót és alaposan elnadrágolta. Muncurkó bömbölve mentegetőzött:

— Papa, kérlek, én nem tehetek róla. Én csak jót akartam. Az üveg szélén légy ült és el akartam pusztítani onnan a bestiát. A zsebemből kihuztam a követ, amely még a tegnapi játékból maradt benne, amikor az iskolából jövet egymást dobáltuk. A követ rádobtam a légyre. Nem gondoltam, hogy ez az üveget eltöri.

— Mordizomadta, — szól Murgó nemzeti ur, — ha így áll a dolog, akkor tényleg jót akartál és ezért a további verést elengedem.

Muncurkó erre örömeiben nekiesett az asztalnak és felhörpintette a szétfolyt bort. Be is rugott tőle, mint egy malac. Annyira részeg volt, hogy még saját nevét is elfeledte. Egy medveszomszéd jött hozzájuk, adott a Muncurkónak egy dírt medvecukorra és megkérdezte:

— Hogy hívnak öcskös?

— Curmunkó, nem, Kuncurkó, így se, hanem Rumcurkó.

Ezt is dadogva mondta. A szomszédal egvütt nagyot nevetett Murgó ur és beszólitotta Hümmöge Zsuzsánnát, akivel egy üveg bort hozatott és verseny ivott a barátjával.

... Gyerekek, várjatok egy hétig és akkor majd megtudjátok, hogy mi történt tovább.

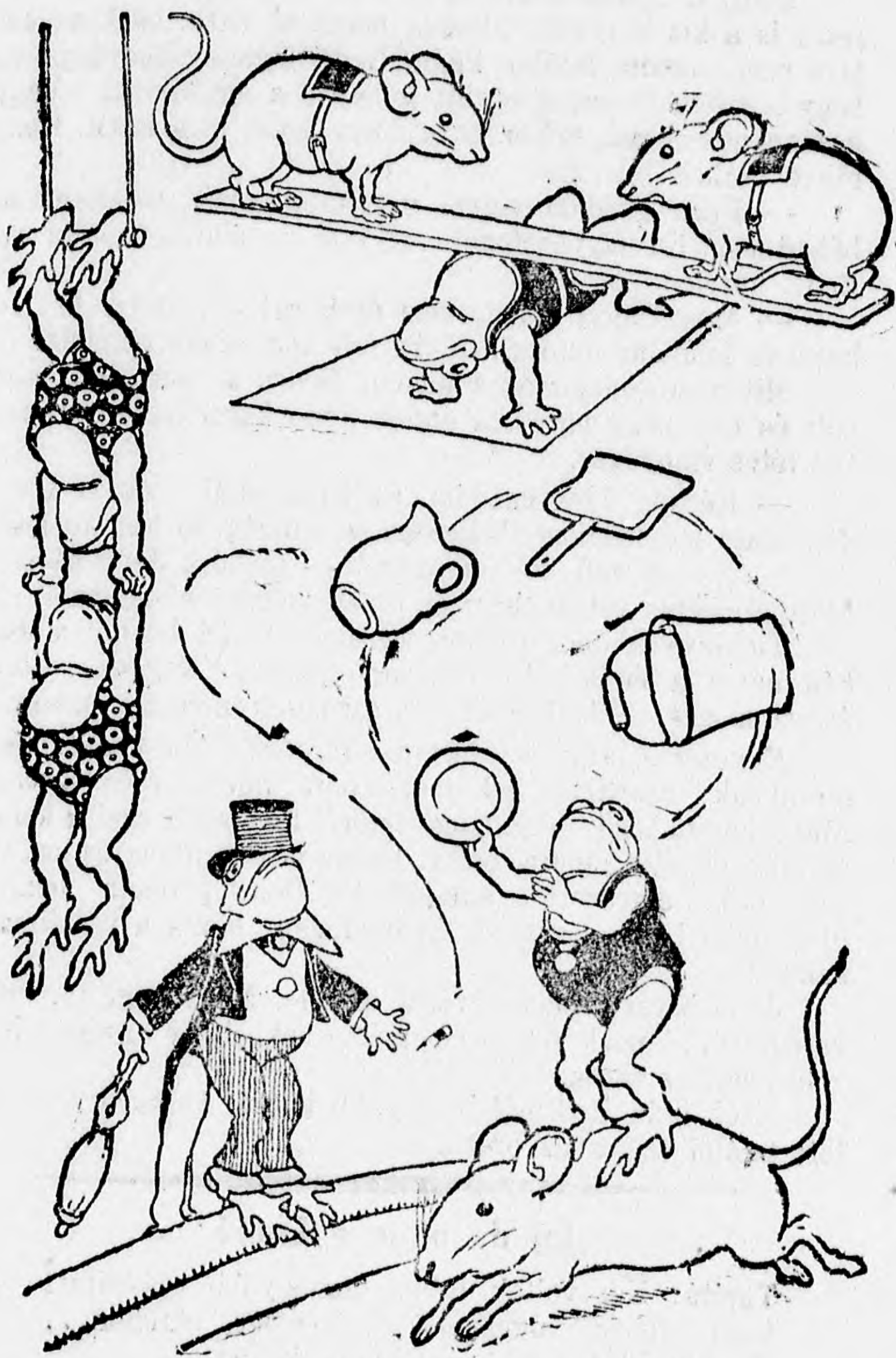
akább
okkal

g mielőtt ez
na, a bárónő
elhatározta,
il új kéro-

után Mada-
kartyázní
got halmo-

A Népszö-
 nak munká-
 adott egy-
 a Berlinen
 »A kisebb
 talan dön-
 hozzájárul
 a Népszö-
 te — kissé
 láthatta,
 sebbségek
 ges panasz

Béka-egér cirkusz

Jenő bácsi kalapja

Bodri kutyának Jenő bácsi volt a gazdája. Nagyon szerette is a kis kutyáját. Mindég magával vitte, csak az autójára nem engedte felülni. Pedig Bodri legnagyobb vágya volt, hogy a száguldó autón együtt lehessen a gazdájával. Vágyakozóan nézett reá, mikor látta, hogy ismét utra indul. Könnyörögve csaholt.

— Edes gazdám vigyél magaddal, majd meglátod nem bánod meg. Én nagyon fogok vigyázni — mintha mondta volna Bodri kutya.

— Most hagyj békét, nem érek rá! — intette le Jenő bácsi és felült az autóra s Bodri felé sem nézve elindult.

Mit nem gondolt az a huncut Bodri, az autó után elszaladt és egy nagy ugrással éppen Jenő bácsi mellett termett, Ott félve vinnyogta.

— Kérlek, édes gazdám, ne haragudjál, vigyél magaddal. Majd meghálálom jószágodat és mindég hü kutyád leszek.

— Na jól van, te kutyaházi! — mondta Jenő bácsi. — Most eljöhetsz velem, ha már olyan nagyon kívánczol.

Tülkölve szaladt tovább az autó. Bodri boldogan, büszkén nézte a mellettük elmaradó házakat. Nagynak, hősnék érezte magát. S oly kicsiknek a gyalogjárón sétáló embereket.

Egyszerre csak egy hirtelen forgószél kerekedett. Magas toronynak csavarta fel a sok port, falevelet és szemetet. Alig lehetett látni. Jenő bácsi fejről lekapta a szél a kalapot és fujta dobálta jobbra, balra. Busan nézett utána és azt hitte már végleg elveszett a kalapja. De Bodri gyorsan leugrott, fürgé lábbal utána szaladt és boldogan hozta a szájában a kalapot.

Jenő bácsi örömmel vette el tőle. Megsimogatta, megveregette a lapockáját és megigérte neki, hogy ezután mindég vele jöhet az autón.

Ezek után Bodrinál boldogabb kutyát keresve sem lehetett találni széles ez országban.

Jaj de okos a Laci!

Tanító: Kik voltak Róma legnagyobb császárai?

Laci: Julius, augusztus, szeptember, október.

Tanító: Elég elég te... te... április.

A Népszó-
nak munká-
adott egy-
a Berli-
»A kisebb
talan dön-
hozzájárul-
a Népszó-
te — kis-
láthatta,
sebsége-
ges pan-
kö-

Lányok ábécéje

Adél, Ágnes, Alma,
Aranka, Annuska,
Ágota, Amálka,
mindannyi szép fruska
Bella, Berta, Böske,
Brigitta, Borbála,
Baba, Biri, Blanka, —
szép erény a hála.
Cilike, Csillagó,
Csilla és Csobánka
lány lábára illik
a selyem topánka.
Dorottya, Debóra, —
Dalma, Drága, Dóra, —
jó cselekedettel
teljen minden óra.
Etel, Eszter, Éva
Ella, Erzszi, Éva
Edit, Emma, Elza, —
ne légy sose léha.
Fáni, Frici, Flóra,
Franciska, Fedóra, —
hallgassunk mindenkor
jóra intő szóra.
Gábiella, Gertrud,
Gyöngyi, Gizi, Gerle,
ügyesen töröl port,
ki vázát nem ver le.
Ida, Irma, Ilma,
Ibolyka, Iluska,
Ildikó, Irénke, —
ne légy sose lusta.
Júlia, Julianna,
Józsa, Janka, Jolán,
Juditka, Jucika, —
valamennyi jó lány.
Kamilla, Katóka,
Kornélia, Klára,
Karola és Klotild, —

vigyázz a ruhára.
Lujza, Lenke, Lili,
Laura, Lea, Lonci, —
hazugságot soha
jó kislány nem mond ki.
Melánka, Melinda, —
isten soká tartsa.
Natália, Nelli,
Narcissz, Náni, Nóra,
Noémi és Nandin, —
készen állj a jóra.
Orsolya, Otilla,
Olimpia, Olga, —
a jó lánynak mindig
rendben minden doga.
Petronella, Paula,
Piroska és Pálma, —
aki nem vétkezik,
tisztá annak álma.
Rózsika és René,
Rebeka, Regina, —
reggel, délben, este
ajkunkon szól ima.
Sárika, Stefike,
Szidónia, Szerén, —
dicséretes erény,
ha a lányka szerény.
Teodóra, Tekla,
Tündérke, Teruska, —
mindig azt csináljuk,
amit mond anyuska.
Viktória, Vilma,
Viola, Veronka, —
segítsd, aki szegény,
sánta, béna, csonka.
Zsófia és Zelma,
Zita és Zsuzsika —
az igazság szava
igazi muzsika

A legutóbbi szám rejtvényeinek helyes megfeitőit a legközelebbi vasárnap közlöm. Addig is várom a sok ügyes levelet. Már van ám sok gyerek, aki sietett a megfeitést beküldeni. — Rajta! aki még nem küldte be, az siessen, mert most egy nagyon szép könyvet sorsolunk ki.

Radek Mariska (Vel. Kikinda.) Se baj! eztán iobban figyelünk a nevedre.

Videcz Mirko. Ügyes fiu vagy, szépen tudsz írni. (B.)

$\frac{1}{2}$ L M

*

Pótreitvénv.

A hiányzó kezdőbetük hozzáadásával a kezdő betük egy magyar város nevét adják.

—omp, —szter, —ongrád, —és, —mil, —ag. —let, —ó

*

Szóreitvénv.

Hét betűs szó, ha egészet veszed
Evés-ivás nélkül el se képzelheted,
Az első három betű papi foglalkozás,
Mig a végső három, egészen — más.

A Népsz
nak munk
adott egy
a Berlin
»A kisebb
talan dön
hozzájárul
a Népszö
te — kiss
láthatta,
sebségek
ges panar

BUBI MÁMI KESERVEI

Oh rémesek ezek a mostani lányok,
Rövid a hajuk és rövid a szoknyájok.

Nahát az a Csányi.
Hogy ez milyen go-
romba... Most, hogy
átköltöztünk a Pestbe,
én is átmentem egy
kis átalakuláson. Bar-
nára festettem a ha-
jam. Megkértem tőle,
hogy talán nem ismer
rám. Azt feleli:
— Oh most már —
világosan emlékszem a
nagyságosasszonyra ...

*

Milyen konzervatív
ez az özvegy doktorné,
nem hiába, hogy már hetven éves. Megkérdez-
tem tőle, hogy miért idegenkedik tőlem.

— Ebben a korban, édesem, — mondotta —
az ember nem szívesen gondol a — jövőjére.

Remélem, úgy értette, hogy én milyen for-
radalmi jelenség vagyok, nem pedig úgy, hogy
neki öregedni kell, hogy olyan legyen mint én.

*

Valamikor régen Költől-Metzig táncoltak
azok, akiket elfogott a táncőrület. Ott még nem
tartunk, de a »Beograd«-ig már mi is áttán-
coltunk.

*

És milyen arrogansok a lányok, hogy hen-
cegnek. A Bekő Feri tánc közben udvarol egyik-
nek s azt mondja, hogy örökké vele szeretne
táncolni. A kis csitri ahelyett, hogy boldog volna,
hoogy egy szép kopasz ember ilyet mond neki,
kajánul azt feleli:

— No akkor legalább megtanulna táncolni.
Hogy azoknak a férfiaknak nincs szemük és
szívük... Hogy nem engem kérnek fel a
táncre.

Beképzelt

— Életemben csak két szép asszonyt ismer-
tem — mondja a férfi.
A nő azonnal megkérdi:
— És ki volt a másik?

Ravasz.

A szubotcai gim-
náziumban a tanár
megkérdi az egyik
diáktól:

— Meg tudná ne-
kem mondani, hogy
hol vágta le Judith
Holofernes fejét?

— Minden bizony-
nyal a nyakánál, —
tanár ur!

Két nőgy beszélget.

Az egyik. — Nos, mit beszélt rólam Arthur?

A másik. — Mindenfélét. Azt állította, hogy
rossz a hied.

Az egyik. — Hát még?

A másik. — Azt, hogy a hirnek van némí
alapja.

Az egyik. — Tovább!

A másik. — Hogy elhanyagolod a gyerme-
keidet.

Az egyik. — S aztán?

A másik. — Hogy sok adósságot csinálsz s
hogy pazarlásoddal előbb-utóbb koldusbotra jut-
tatód az uradat.

Az egyik. — Egyéb semmit?

A másik. — De igen — még azt, hogy kez-
desz hizni s hogy ez árt a szépségednek.

Az egyik. — Aljas hazugság! A szemtelen!
Az alávaló!

A világ végéig...

— Magával Jucika, elmennék a világ végé-
re is!

Most egyelőre Palicson van dolgom. Oda
elkísérhet, ha akar.

— Nagyon sajnálom, de az tulságosan
messze van.

Néhány napot késik a Lifka-mozi megnyitása

Két géppel fognak vetíteni az újalakított mozgókép-színházban

Néhány napi késéssel nyílik meg csak az újonnan átalakított Lifka-mozi. Október végére ígérte a Lifka-mozi igazgatósága modern új otthonának felszentelését, ami a városi tanács határozata következtében néhány napi késést szenved. Az építési bizottság helyszíni szemléje alapján ugyanis a tanács utasította a mozi tulajdonosát, hogy a Lifka-mozi helyiségén hajlott mennyezetét is hozzák. Ezért hatalmas vasgerendákat, amerikai rendszerű mennyezetet megrendelni és ennek a felszereléséhez néhány nappal késlelteti az építkezését.

Impozáns lesz a Lifka-mozi is. Negyven csillár díszíti a mennyezetet és az előcsarnokokat. Díszítés esetén tízezer gyertya világít meg benne a termeket. Különösen épült az áramfejlesztőgép, a motor és a motorok részére. Ilyen felkészültség mellett nem hiányzik a szükséges előadás megszakított újonnan átalakított Lifka-mozi csak a villanytelep, hanem a fejlesztőgépe is árammal látja el a városban a villanyvezeték hálójához kapcsolja az áramot, a Lifka-mozi is tarthat előadást.

Világvárosok mintájára a Lifka-mozi újonnan átalakított Lifka-mozi géppel fognak vetíteni, ami meg fogja rövidíteni a telvölgyi szünetet.

A Lifka-mozi jegyei ezennel mintára számozva lesznek. A Lifka-mozi dináros hely tulajdonosa is a Lifka-mozi és sorszámokkal ellátott jegyeket kapni, mint a páholytulajdonosok árak változatlanok maradnak.

A megnyitó-előadás részleteit a Lifka-mozi igazgatóság napokban nyilvánosságra hozza.

Véresre vetít a szíves vendéglátás

Egy részeg katona súlyos sebesült a Szentán egy földbirtok

Szentánról jelentik: Súlyos sebesült Tóth Menyhért szentánlakos katonája pénteken éjjel, amikor a hetvenéves embert, unokáját, a tizenhatéves katonát pedig megrugdosta és megsebesítette.

Csütörtökön a hadgyógyintézetbe szállították el. A lakosság vendégszeretettel fogadta. Tóth földbirtokos három huszárt lakásában és emberségesen gondoskodott róluk. Pénteken éjjel a nagy dörömbölésre ébredt földbirtokos emeleti ablakát meglátta, hogy ne dörömböljenek és megpróbált nyitni az egyik nála elhelyezkedő szarörmeget.

Amint Tóth a kaput kinyitotta, a katona, aki valószínűleg ittas volt, megkezdte a szarörmeget lövöldözni. Tóth megpróbált a védetlen öreget kioltani, de a katona kioltással kezdett, kiáltásaira elöszórt feleségét, a tizenhatéves Ignác, a szarörmeget szintén Tóth feleségének sikerült elmozdítani és felzörgetni a házban lakókat, akik segítségért kiáltottak. Az orvos megállapította, hogy az öregember sérülései súlyosak, különösen pedig az az öklécsapás, melyet fülére mért a támadó. Tóth Ignác sérülései jelentéktelenebbek.

Az inzulinszervi betegség miatt, amely az egész városban nagy megbotrányozást keltett, Tóth István városi tanácsnok feljelentést tett a katonai parancsnokságnál.

A budapesti francia követ a jugoszláv-magyar közeledésről

„Franciaország örül a két ország közeledésének“

Budapestről jelentik: A Magyarországi munkatársra felkereste Clinchant budapesti francia követet, aki hosszabb nyilatkozatban fejtette ki véleményét a francia-magyar kereskedelmi szerződés revíziójáról és a frankhamisítók részére kért amneszticiáról.

Clinchant nyilatkozatában kitért a Jugoszlávia és Magyarország közötti

ország között létrejövő a döntőbírósi szerződés, mely előreláthatólag csak kifejeleszt és megerősíti azokat a kapcsolatokat, melyek Jugoszlávia és Magyarország között eddig is fennállottak. Franciaország különösen azért tartja fontosnak a készülő döntőbírósi szerződést, mert reméli, hogy ez után más fontos konvenció megkötése válik lehetővé, melyek

szoktatta a sportoláshoz. Baker Landson Beogradban sem tudott lemondani a lovaglás szenvedélyéről és korán reggel kilovagol Puzics főkonzulláj Beograd környékére és mint mondani szokta, gyönyörködik a romantikus vidékben. Amerikában csak füstös gyárkémények merednek eléje, Beograd környékén a vad természet minden szépsége leköti az amerikai milliommós lányt, aki amerikai egyszerűséggel lovagló nadrágban jelent meg még a lövészversenyterén is.

A sötétzöke, karsu, elegáns Baker Landson szorgalmas lovatartója a beogradi operának is, ahol egy este a kö-

— No ma olyasmit diktálok Micike, amiről magát is érdekelni fogja. Mert remélem, hogy maga is érdekelve van a kiházasító egyesületeknél. Nem kell azt szégyelni Micike, mindenki beleesett ebbe a kelepcebébe. Tehát kezdhetjük? Cim:

A hullá és völégény-börzék alkonya. Ujabb panamákat lepleztek le a »Fizetek, ha ön meghal« egyesületben.

Szubotica társadalmát újabb büzös panamák tartják izgalomban, amelyeket a »Fizetek, ha ön meghal« temetkezési egyesületben követtek el. A közgyűlés által kiküldött vizsgálóbizottság megállapítása szerint az egyesületbe a vezetőség csupa olyan tagokat iratott be, akik már legalább tíz éve alusszák örök álmukat a Bajai-uti temetőben. Igen ötletesen úgy oldották meg a dolgot, hogy a temető sírköveiről leirták a halottak neveit és ezeket mind beiratták a temetkezési egyesületbe, amelynek taglétszáma így nagyon hamar felülmulta az alapszabályokban előírt ezerkétszázat. A vezetőségi tagok, mint kedvezményezettek néhány hét alatt felvették a segélyeket, míg azok a naiv lelkek, akik történetesen élőkét irattak be, csak fizettek, de egy parányi segélyt sem kaptak a mai napig. A belügyminisztérium büntetésből arra kötelezte a »Fizetek, ha ön meghal« elnevezésű temetkezési egyesületet, hogy nevét »Keresek a halottakon«-ra változtassa, a Bajai-uti temető gondnoksága viszont jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az egyesület vezetőségének, hogy könyveiben felfektette a temető rég nélkülözött katasztrát.

Ugyancsak súlyos visszaéléseknek jöttek a nyomára »Házasodni óh mi jó« nevű kiházasító egyesületben, amelynek vezetőségi tagjai az egyetlen féléves fennállása óta már három-négyszer megházasodtak és elváltak és mindannyiszor felvették a házassági baleset elleni biztosítás összegét, sőt a vezetőség legény-tagjai még a rövid lejáratu »házasodásoknál« is kiutalták maguknak a segélyt, aminek csak csekély töredékét költötték a kis nőre, úgy hogy fényes üzletet csináltak a szerelemből. A legsajnálattal töltötték az ügyben azok a szegény férjek, akik mint az egyesü-

let tagjai a segély összegére számítva becsületesen megházasodtak és így egy fillért sem kaptak, míg az asszony megmaradt a nyakukon.

Jugoszláv-magyar közeledésről, barátságáról beszélnek és irnak. Nem lett ebből addig semmi, míg ezen a réven nem lehet valami jó nagy panamát csinálni.

A szubotica-i temetkezési egyesületek nagy részét be lehetné iratni valamelyik halotti társulatba.

Az optimisták készülődnek a vajdasági községi választásokra. A belügyminiszter állítólag ígéretet tett, hogy rövidesen megtartják a községi választásokat. Hiteles értesülésünk szerint a belügyminiszter, akít megkérdezték, hogy mikor lesznek a Vajdaságban választások, kijelentette:

— Majd, ha fagy.

Beckereken az ügyészségi fogházban ugyancsak törődnek a rabok egészségi állapotával. Bentlakó orvosról is akartak gondoskodni számukra.

A bácskai és baranyai községek lakói most már egészen kint vannak a vízből. Az ármentesítő társulatokhoz új kormánybiztosokat neveztek ki. Eső után köpönyeg — árvíz után árvízbi biztos.

Az új kormánybiztosok kinevezése körül némi bajok vannak. Kineveztek kormánybiztosnak egy cukorgyári portást is. Végre cukros bácsi kerül állami hivatalba. De nem félnek tőle, hogy ha nagy lesz a víz, a kormánybiztos — elolvad.

Rodics Rafael beckereki érsek ugyancsak harciasan forgatja — a pásztorbotot.

Nem hiába járta meg Amerikát a beckereki érsek. Sok exoticumot látott. Ez lehet a magyarózata, hogy a hívő báránynál jobban szereti a harcias tigriseket és a — pelikánt.

Szerkeszti: Sokesics József, Subotica
Nyomja a Minerva nyomda r. t.

zik. AZ ÖREG... mertens-család utolsó férfisírhöz szerette volna feleségül adni. A milliommós leány azonban hallani sem akart az előkező és gazdag lordról és a szíve inkább a fiatal és tehetséges, de szegény jugoszláv diplomatához vonzódik. Soká tartott, amíg az öreg Baker ellenállását meg lehetett törni, de a leány szívós akarata és még nagyobb szerelme minden akadályon keresztül győzedelmeskedett.

Baker Landson Beogradban a Pallasz szálló lakója, itt bérelt egy hat szo-

maradjon és ezért arra a leányára hagyja az apai örökséget, aki először hoz fiu-gyermekeket a világra.

Baker, a sonkakirály, különben az Egyesült Államok politikai és társadalmi életében is vezető szerepet játszik, kitünően ismeri az európai viszonyokat, nagyon gyakran jön át az Oceanon, sőt ő volt az egyike azoknak, akik praktikus tanácsokkal támogatták Dawes bankárt a Dawes-egyezmény kidolgozásában.

Baker a leányait már korán hozzá-

is az egyház áldja meg. Még mielőtt ez az engedély megérkezett volna, a bárónő hirtelen másképp döntött és elhatározta, hogy megsem megy feleségül új kőrőléhez.

Ezután a szerelmi epizód után Madarassy-Beck Zsuzsa bárónő kártyázni kezdett és rengeteg adósságot halmozott fel, míg végül is apja, Madarassy-Beck Gyula báró gondnokság alá helyezését kérte. A törvényszék ezt el is rendelte és Madarassy-Beck Gyula báró kötelezte magát, hogy lányának havi tíz-tizenkétezer dollár apanaszt ad.

KISEBBSÉGI ÉLET

A Népszövetség kisebbségi osztályának munkájáról érdekes nyilatkozatot adott egy tekintélyes német diplomata a Berliner Tageblatt munkatársának. »A kisebbségi ügyekben hozott bizonytalan döntések — mondotta — sokban hozzájárultak ahhoz, hogy a népeknek a Népszövetségbe vetett rendületlen hite — kissé megrendült. Ha megfigyelte, láthatta, hogy az utóbbi időben a kisebbségek alig nyújtottak be érdemleges panaszokat a Népszövetség elé. Talán ez azt jelenti, hogy a népkisebbségeknek olyan pompásan megy már a dolguk, hogy semmi panaszra nincs többé okuk? Szó sincs róla. A Népszövetség elveszítette a presztizsét, de a kisebbségi kérdés megvan és a Népszövetség fanatikus hívői már hónapok óta azon törik a fejüket, hogy tethetnék a kisebbségek védelmét intenzívebbé, anélkül, hogy a Népszövetségre nézve ennek politikai hátránya lenne. Németországot az összes nemzeti kisebbségek feltétlenül barátjuknak számíthatják már csak azért is, mert Németország az az állam, melynek minden országban vannak kisebbségi csoportjai. Az is bizonyos, hogy Németország nem léphet fel állandóan csupán a német kisebbségek ügyében, hiszen így könnyen az a vád érhető, hogy nagynémet politikát csinál, hanem Németország minden kisebbségi kérdést fel fog használni arra, hogy elvi döntést provokáljon az összes kisebbségek javára.«

Az erdélyi szászok lapja, az S. D. Tageblatt cikket írt, melyben Bucsan államtitkár nyilatkozatára válaszol. »A kormánynak semmi oka rá — írja a lap — hogy fölünk a bizalom bizonyítékait követelje. Megadtuk a legerősebb bizonyítékot, amikor minden előzetes ellenszolgáltatás nélkül támogattuk a választásokon. Ha valakinek joga van követelni, csak mi lehetünk azok. Mert az ígéretnek ellen, amelyeket a kormány nekünk tett a választást kartell megkötése alkalmával, a román pártok köréből hangok hallatszottak, hogy a megígértet nem lehet nekünk megadni. A kormány engedett ezeknek a hangoknak, mert ígéreteinek teljesítését elhanyagolta. Ez a bizalom megvonása a kormány részéről. Mi a kormánnyal szemben megmutattuk bizalmunkat, most mi követelhetünk bizalmat azoknak az ígéreteknek beváltásával, amelyeket nekünk a választások előtt adtak.«

Az olasz fasizmus a kisebbségektől elvonta az összes szabadságjogokat. Olaszországban ma nincsenek német és szlovén iskolák; az elolaszítás az egész vonalon nagy erővel folyik. A hivatalos olasz álláspont az, hogy az annektált területeken élő németek és szlovének tulajdonképpen elnémetesedett olaszok, akiket vissza kell szerezni az olasz nemzet számára. A kisebbségek részéről természetesen kétségbeesett küzdelem folyik a gazdasági elnyomás és az elolaszítás ellen. A kisebbségi küzdelem élén Wilfan József dr., a római parlament szlovén tagja áll, aki bár szívós harcot folytat, eredményt eddig nem tudott elérni; az olaszországi kisebbségek túlságosan gyengék ahhoz, hogy a fasizmust a kisebbségi kérdésben álláspontjának revíziójára bírják. Az igazságnak megfelelően azonban meg kell állapítani, hogy addig, amíg a németek és a szlovének, szinte már túlszárnyalhatóan elnyomás alatt nyögnek, addig Fiume csekély számú magyarsága kisebbségi szempontból igen jó helyzetben van. A fumei magyar elemi és középiskolák zavartalanul tovább működnek és habár, természetesen nagy gondot fordítanak az olasz nyelv, irodalom és történelem oktatására, magyar szellemben nevelik növendékeiket. A kisebbségekkel egyébként a legkérelmezhetőbb magatartást tanúsító Olaszországban van a legjobb dolga a magyarságnak az összes utódállamok között.

A prágai parlamentben Hilgenreiner német keresztényszocialista hosszabb

beszédet mondott, melyben a kormány-nyilatkozatot bírálta. »Az új kormány — mondotta — együttműködést hirdet az állam lakosai között nemzetiségre és felekezetre való különbség nélkül. Nyolc évig kellett a németeknek várniok, hogy ilyen szavakat hallhassanak a kormány-elnök szájából. Amikor nyolc évvel ezelőtt először beléptünk ebbe a parlamentbe, tiltakoztunk az állam alkotmánya ellen, amelyet a mi tudunk és akaratunk nélkül hoztak. Ismételten hangsúlyoztuk azóta is sokszor itt a plénum előtt, hogy megsérteiték az egyenjogúság elvét, holott azt bizonyítja a saintgermaini békeszerződés hatodik szakasza is, amely szerint ebben az államban

minden polgár minden téren egyenlő jogokkal bír. Ezzel pedig kardinalisan ellentétben áll a nemzeti állam elve, amely a hárommillió németet csak megtörtnek tekintette. Ez ellen mindig vállalva küzdöttünk a többi német pártokkal együtt és a jövőben is küzdeni fogunk. Ma, úgy látszik, a külföldi Locarno után belföldi Locarno van utban. Mi örömmel üdvözljük ezt a fejlődést, amennyiben ennek alapja az lesz, hogy teljes egyenjogúságot biztosít minden állampolgár számára. Reméljük, hogy a német miniszterek a német nép javára fognak dolgozni a kormányban s mi igérjük, hogy ebben a munkájukban őket támogatni fogjuk.«

A görög kormány konfliktusa a bírósággal

A törvényszékek törvényte ennek minősítik Pangalos volt minisztereinek az új választásokból való kizárását

Athénből jelentik: Kondilisz miniszterelnök és a törvényszéki bírák között konfliktus tört ki.

Az athéni törvényszék törvénytelennek, alkotmányellenesnek és érvénytelennek mondotta ki azt a rendeletet, amellyel Kondilisz miniszterelnök megítélte, hogy Pangalos volt miniszterei az új választásokon mint képviselőjelöltek lépjének fel.

Ugyanilyen érdeemben döntöttek a benyújtott panaszok ügyében a vi-

déki törvényszékek is.

Az ügy most a felelősségi bíróság elé kerül, de Kondilisz nem várta be a felelősségi bíróság döntését, a pénteki minisztertanácson határozatot provokált, amelynek értelmében a kormány felüggasztotta a bírák elmozdíthatatlanságáról szóló rendeletet és kimondta, hogy minden bíró elbocsátható és nyugdíjazható.

ha a kormány alkotmányjogi felfogásával szembehelyezkedik.

Mit akar Mussolini Svájctól?

Az olasz miniszterelnök nyílt levélben tesz szerelmi vallomást Svájcnak

Zürichből jelentik: Mussolini nyílt levelet intéz a Bellinzonában megjelenő *Dovere* című lap szerkesztőjéhez, aki régi barátja. A nyílt levélben Mussolini hangsúlyozza, hogy mindig lelkesedett Svájcért és egész különös előszeretettel viselkedik az ország iránt és ez nala ritka lelki gyengeség jele.

— Svájcnak soha sem kell félnie attól — írja Mussolini — hogy én ellene bármilyen barátságtalan cselekedetet fogok elkövetni, még kevésbé lehet szó arról, hogy Svájcot

valaha is megtámadjam. Svájc biztos lehet abban, hogy őszinte barátja vagyok, ami pedig az olasz lapoknak a támadásait illeti, amelyek szerint Svájcban erőszakosan germanizálják a lakosságot, kijelentem, hogy ezektől a támadásoktól a kormány teljesen távol áll és intézkedni fogok, hogy ezek a támadások megszűnjenek.

A nyílt levél végén Mussolini kilátásba helyezi, hogy a Svájc elleni utlevéltilalmat megszünteti, mihelyt Olaszország teljesen lábra áll.

Életfogytiglani fegyházra ítélték Lederernét

A tábla ítéletével szemben a kuria tettestársként mondotta ki bűnsnek a vádlott asszonyt

Budapestről jelentik: Kodelka Ferenc hentesmester meggyilkolásának bűnyüve szombaton elérkezett utolsó etappjához. A Kuria szombaton délután hirdette ki az ítéletet Lederer Gusztávné bűnyüvében és életfogytiglani fegyházra ítélte Lederernét. A Kuria a tábla ítéletével szemben Lederernét tettestársnak minősítette és ezért, valamint csalás és lopás miatt az ítéltábla tizenöt évi fegyházbüntetésével szemben életfogytiglani fegyházbüntetést rótt ki az asszonyra.

A részletes indokolás során megállapította a Kuria a tábla megállapításával szemben, hogy Ledererné rábirta férjét a gyilkosságra. A gyilkosság oka a férjnél féltékenység lehetett, az asszonynál pedig bosszúvágy. Az okokat azonban a Kuria sem tudta pontosan megállapítani, mert a tábla ténymegállapítása rendkívül hézagos. Önámítás is lehetett az egyik oka a gyilkosságnak, mert mint minden gyilkos, Ledererné is azt hitték, hogy teljesen el tudják tüntetni a gyilkosság nyomait. A vádlott asszony ténykedése mindenestre tulmegy az előmozdításon és a haszonbiztosításon, ezért a tábla jogi tévedésben volt, amikor csak bűnségdi bűnrészesnek minősítette. A vádlott asszony tettének

végrehajtása a gyilkosságnak mint okozatnak egyik döntő feltétele és megvalósító oka volt.

Gondos mérlegelés tárgyává tette a Kuria Ledererné jellemét is. A vádlott nem az a passzív nő, akit férje vezetett, hanem erős akaratu asszony, aki valósággal irányította férjét. Az asszony volt az aktív, az örökké nyughatatlan fél. Az őt szerelmével kínáló Kodelka megtörése, a számító, mindent előre megfontoló asszonyra vall. Célja elérésére minden eszközt jó volt neki. Ezenkívül különös szint vet az asszony furfangos és egyuttal, erélyes jellemére, körmönfont lelkületére és meg nem törhető szívósságára perbeli szereplése is, amely a tényállás tisztázását lehetetlenné tette. A gyilkosság napján összeomlás nem ismerő nyugodtsággal járult hozzá a tett végrehajtásához és a nyomok eltüntetéséhez, ami szintén azt bizonyítja, hogy olyan lelkierője van, amellyel férjét irányítani tudta. Az asszony bujtotta fel férjét a gyilkosságra.

Hangsúlyozza az indokolás, hogy a büntetés kiszabásánál a Kuria megállapította, hogy a vádlott asszonynak nem volt normális az élete. Ledererné az élet látszata után haladt, ősi ösztönét követte, éppen ezért kirobbanásra hajlamos lelküle-

ténél fogva olyan egyén, akinél már korlátolt beszámítás határa látszik. Cselekménye azonban kisebbfokú volt, mint férjéé és ezenkívül enyhítő körülménynek vette a Kuria azt a gyötrelmet is, amit már egy év óta a törvényszék halálos ítéletének kimondása óta elszenved. Mindezeket figyelembevéve a Kuria a legméltányosabbnak az életfogytiglani fegyház kimondását találta.

Bolseviki vagy milliomos?

A beogradi török követ tiltakozik a török-orosz kereskedelmi társaság tagjainak kiutasítása miatt

Beogradból jelentik: Törökország beogradi követe, Hikmet bej látogatást tett a külügyminisztériumban és Markovics Jován külügyminiszter helyettesénél intervenált az orosz-török kereskedelmi társaság tagjai érdekében, akiknek az ország területéről való kiutasítását határozta el a beogradi rendőrség.

Hikmet bej közölte, hogy személyesen ismeri a letartóztatott Fethi bejt, aki tudomása szerint Konstantinápoly egyik legvagyonosabb kereskedője, többszörös milliomos és így már maga ez a körülmény kizárja annak lehetőségét, hogy Fethi bej bolseviki ügynök, tisztviselői pedig a konstantinápolyi bolseviki központ kémei volnának. Kijelentette a török követ, hogy Fethi bej kizárólag üzleti célokból tartózkodott Beogradban és vállalata, bár abban orosz tőke is érdekelve van, tisztára kereskedelmi vállalat, tehát a beogradi képviselőt is pusztán kereskedelmi vállalkozás.

A Vreme értesülése szerint a török követ intervenciója folytán az ügyben érdekes fejlemények várhatók.

Tréfából agyonlötte a barátját

Három évi fegyházra ítélték Birimacz basahidi földbirtokost

Kikindáról jelentik: A kikindai törvényszék most vonta felelősségre Birimacz Cséda basahidi földbirtokost, aki két hónappal ezelőtt véletlenül agyonlötte Knezsevics M. basahidi gazdát.

Birimacz több barátjával órák hosszat borozott egy vendéglőben, majd a borozás után sétálni mentek. Séta közben Knezsevics tréfás megjegyzést tett a földbirtokosra, aki erélyesen visszautasította a baráti alapon tett sértő kijelentést. Knezsevics nem vette komolyan a leintést, tovább »huzta« Birimaczot, aki végül kijött a sodrából, elkapta a revolverét és dühösen rászólt barátjára:

— Ha nem fogod be a szád, beléd lövök!

A jókedvű basahidi gazda még a revolver látására sem ijedt meg, hanem újabb sértő megjegyzést tett Birimaczra. A földbirtokos, hogy barátját megijessze és kedvét elvegye a továbbtréfatól, elsütötte a revolvert, de oly szerencsétlenül, hogy a golyó Knezsevics szívébe furódott, aki holtan esett össze. A tárgyaláson Birimacz azzal védekezett, hogy nem volt szándékában barátját agyonlőni, csupán ijeszteni akarta. Radolics dr. ügyész szándékos emberölés büntetésében kérte a bűnség kimondását, míg dr. Belames Mirkó védő azt igyekezett kimutatni, hogy csak halált okozó súlyos testi sértésről lehet szó.

A bíróság hosszas tanácskozás után Birimacz Csédát háromévi fegyházra ítélte. Az ügyész megnyugodott, a vádlott és védője felebbeztek az ítélet ellen.

BUTORSZÜKSÉGLETÉ
legcsebbben szeresheti be 110
Nagy Varjas Rókus
sztalosmesternél, Subotica, VI. Vukovićeva 13

Kitört a vámháboru

a szentai kereskedők és a szubotcai vámhivatal között

A kereskedők sérelmeiket memorandumba foglalták és átnyújtották Radonics képviselőnek

Szentáról jelentik: A szentai kereskedők körében egyre több panasz merült fel a szubotcai vámhivatal működése ellen. Főképp azt sérelmezik a kereskedők, hogy szerintük a vámhivatal közgei tévesen értelmezik a vámrendeleteket és ezáltal súlyos károkat okoznak a kereskedőknek. A kereskedők legutóbb gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy sérelmeiket memorandumba foglalják és átnyújtják Radonics Jován képviselőnek, a pénzügyi bizottság elnökének, akit felkérik, járjon közbe a panaszok orvoslása érdekében.

A memorandum, amely most készült el, a következőket tartalmazza:

1. Egy csomagban öt-hatféle áru érkezik. A vámtarifa szabályai szerint ilyen esetben külön-külön kell elvámolni a különböző minőségű árut. Ezzel szemben a vámhivataltól, a legmagasabb vám alá első árut veszik irányadóul és ennek alapján vámozzák el a csomag tartalmát. Amikor az érdekelt kereskedő kérdést intézett a vámhivatalhoz, hogy miért nem a rendes tarifa szerint vámozták a vámhivataltól azt a választ kapták, hogy ha a vámtisztviselőknek nincs elég idejük az elvámolásra, a tarifa szerint a legmagasabb vám alá tartozó árut vehetik alapul.
2. Németországból érkező egyminőségű árut a vámhivatal két részletben vámozt el. Először husz, másodsor már hetven százalékkal vámozták el.
3. Egy csomagban fekete fejkendő érkezett. A vámhivatal, a vámdenyelvény alapján 400 aranydínár és kétszáz százalékos pótdíjjal megvámozták a vámot, holott a vonatkozó rendelet szerint csak husz százalékos pótdíjjal lett volna szabad felszámítani. A kereskedőnek emiatt a fejkendő árát százhatvan százalékkal kellett felemelni, mert máskülönből ráfizetett volna.

4. Több ízben előfordult, hogy a kereskedők a hibásan elvámolt árut új elvámolás végett visszaküldték a vámhivatalnak. Az áru azután két-három hónapig is a vámhivatalban hevert, amíg ismét sor került az elvámolására.

5. Megtörtént, hogy egyik-másik kereskedő az elvámolás után figyelmeztette a vámhivatal közgeit tévedéseikre, mire a vámot minden további nélkül negyven-ötven százalékkal leszállították.

6. Az egyik kereskedő egy csomagban 1250 gram selymet kapott. Az áru súlyát két kilogrammra vették és így a kereskedő tizenöt százalékkal több vámot fizetett.

7. Egy csomagban női szövet érkezett, amely három százalékos selymet tartalmazott. A vámhivatal a szövetet, mint félselymet vámozt el, mire a kereskedő visszaküldte újabb vámolás végett. Három hónap múlva kapta meg az árut, de a vámhivatal ezúttal is félselyemnek minősítette.

8. Egy csomag áru nyolcvanszázalékban gyapjút, husz százalékosban pedig selymet tartalmazott. A vámhivatal az egészét mint selymet vámozt el, azaz a kereskedő a tarifa szerint 370 dinár helyett 742 dinár vámot fizetett.

9. Az egyik kereskedő visszaküldte áruját a vámhivatalhoz azzal, hogy hibásan vámozták el. A vámhivatal megállapította, hogy helyesen vámozt el az árut kiadta a kereskedőnek. Két hónappal később azután a kereskedő kapott a vámhivataltól egy felszólítást, hogy fizessen 1106 dinár pótdíjat, mert annak idején az árut hibásan vámozták el.

10. Egy kereskedő három csomagban két-két napos időközben egyforma minőségű harisnya-árut kapott. Az első küldeménynél tucatonként 84, a másodiknál 126, a harmadiknál pedig 94 dinár vámot állapítottak meg.

A kereskedők remélik, hogy a pénzügyminisztérium Radonics képviselő intervenciójára orvosolni fogja panaszait.

szönhesse pénzügyi gyűlésülését.

Franciaországnak saját erejéből kell lábra állnia, mert Németország máskülönből elkapja magát és tudvalevőleg évés közben jön meg az étvágy. Végül megállapítja a lap, hogy a Rajna-tartomány kiirtése nem kizárólag Franciaország ügye, hanem a többi szövetséges államot is érinti és ugyanez áll a Saar-területre is.

A tizenhetedik voks

Mi történt az adai izraelita hitközség közgyűlésén?

Adáról jelentik: Davidovics Bogdán szentai járásbíró pénteken helyszíni tárgyalást tartott Adán a Birn Jenő kereskedő ellen indított könnyű testisértési és becsületsértési-pörben.

Birn ellen Kasticher Jakab mészkereskedő tett följelentést. A följelentés szerint Birn Kastichert az izraelita hitközség közgyűlésén földhöz vágta.

A viharos hitközségi közgyűlést április hónapban tartották meg. A hitközségi adókiivetések miatt rendkívül szenvedélyessé vált vitában az elnök szükségét látta, hogy titkos szavazással megállapítsa, hogy a tagok bizalommal vannak-e az elnökség iránt. Tizenhét szavazatot adtak le. Ezek közül nyolc bizalmat, nyolc bizalmatlanságot szavazott, a tizenhetedik pedig nem lehetett elolvadni. A tizenhetedik szavazaton újabb heves vita kezdődött, amelynek során Kasticher felállt, hogy megindokolja bizalmatlanságát. Ekkor Birn Jenő felugrott helyéről, atkarolta Kastichert és le akarta ültetni. A mozdulat olyan heves volt, hogy Kasticher leesett a földre. Kasticher följelentést tett Birn ellen a szentai járásbírószágon és a pénteki tárgyaláson Davidovics Bogdán járásbíró több kihallgatást eszközölt. Székely Bertalan malomtulajdonos és dr. Benedek Jakab orvos nem látták tisztán az inzultust, Rozenfeld Jenő és Hubert Dávid kereskedők pedig terhelő vallomást tettek Birn ellen. A felek képviselőinek előterjesztésére a bíróság a tárgyalást elnapolta és több új tanut idézett meg.

Franciaország részletes ajánlatot vár Németországtól

A francia sajtó rosszalja, hogy Németország nem nyilatkozik arról, mit hajlandó adni a kért engedmények fejében

Párisból jelentik: A francia sajtó meglepően egyértelmű kommentárokkal kíséri Briand és Hoesch német nagykövet tárgyalásait. Általános az a felfogás, hogy

Franciaországnak nem sietős a Thoiryban kezdeményezett közeledés és most Németországon a sor, hogy előálljon a vaslataival.

A német kormány ezt eddig nem tette meg és ez az oka annak, hogy a tárgyalások vontatottan haladnak. A sajtó szerint nagy hiba és mulasztás, hogy Thoiryban szük határookra szorították a megbeszélendő problémákat és azokba nem vonták be a vám, ipar, leszerelés és az osztrák csatlakozás kérdését.

A *Petit Parisien* aggodalmaskodik azért, mert Németország nem lépett fel Thoiryban nyitl sissakkal, mint előzőleg Locarnóban és

a német kormány csak azt árulta el, hogy mit kíván, de azt elhallgatta, hogy mit hajlandó adni azokért az engedményekért, amelyeket Franciaországtól kap.

Németország egyetlen ígérete a Dawes-kötvények mozgósítása a frank szanálása érdekében, ez azonban Franciaország számára rossz üzlet és megvalósíthatatlan is, mert Amerika húzódik tőle és

erkölcsileg megengedhetetlen, hogy Franciaország kizárólag Németország segítségének kö-

Schrantz kisasszony

írtá: Somlyó Zoltán

A bankigazgató úgy déltájon, amikor néhány pénzemberrrel nagyobb konferenciát fejezett be, magához hívatta a borbélyt, finoman megberetváltatta magát, aztán egy kis ezüst körömpiszkálólal rendbehozta a körmeit. Rágyújtott egy ópiumos cigarettára, aztán becsengette az ajtaja előtt készenlétben álló szolgát:

— Kérem Fülöp urat! Azonnal jöjjön hozzám!

Tudta, hogy Fülöp nevű hivatalnoka öt percen belül itt fog állni az iróasztala előtt. Tehát nagy elfoglaltságot kellett, különféle iratokat tett ki maga elé és mélyen beléjük furta a tekintetét. Már nyílt is az ajtó, de ő nem tekintett föl. Mintha mélyen el volna merülve a munkában. De a feje tetejével is látta azért a beparancsolt hivatalnokot, aki már vagy egy perccel állt ott előtte, a hatalmas főnök, a rettegett bankvezér előtt...

Most végre maga is megelégtelte ezt a helyzetet és anélkül, hogy feltekintene, odaszólt a haptáiban álló hivatalnoknak:

— Fülöp ur, mi van azzal az építési tranzakcióval?

— Le van bonyolítva, vezérigazgató ur. Rögtön hozom az aktákat... — felelte a hivatalnok és már indulóban volt.

— Csak hagyja, egyelőre — mondta a vezér, még egyre az iratok közt bön-gészve — csak azt akartam tudni, rendben van-e.

— Igenis, rendben van, vezérigazgató ur... — felelte szolgáljalázzal Fülöp ur.

— Mondja, Fülöp ur — kezdte most a vezér — az ön osztályán bizonyos változások történtek. Ott utóbb két, vagy három új alkalmazottat vettek föl.

— Igenis, hármát — válaszolt Fülöp.

— Nos és beváltak?

— Igenis, beváltak.

— Maga személyesen győződött meg erről, vagy...?

— Igenis, mint osztályvezető, személyesen győződtem meg róla — felelte igyekezettel Fülöp ur.

— Hogy is hívják őket?

— Hoffer — vezérigazgató ur — Hoffer, Kemnitz és... és Schrantz kisasszony... — Mit csinál az a Hoffer?

— Ó, kérem, a saldónál van. Igen pontos és megbízható. És a Kemnitz, kérem, ő a kifizetésnél segít, egyelőre. Igen jó munkaerő szintén.

— Örülök, örülök — mondta a vezér, kopogásszerű szürke hangon — ezt el is várom. Nagyon jól van... És... na, és ki is a harmadik? — És itt összehúzta a szemöldökét és kezét töleszerűen a fülehez illesztette, mint aki nagyon akar figyelni.

Fülöp ur előbb köhögött egyet, aztán valami kis halvány elfogódottsággal felelte:

— Schrantz kisasszony — vezérigazgató ur.

— Mi az, hogy »kisasszony«?!

— Vágott a szavába a vezér — kisasszony? Hát nem tudja a nevet?

— De igenis vezérigazgató ur, tudom. Schrantz Erzsé.

A vezérigazgató szája rosszakaratu sunyitással kissé elhúzódott:

— Miért Erzsé? Én ugy tudom, hogy Böske! Ön legalább állandóan Böskének mondja azt a kisasszonyt a hivatalban...

— mondta szigorúan a vezér, az utolsó szót erősen megnyomva.

Fülöp leforrázva állt a parketten amely kinjában utálatosan megmegröppant a lábai alatt. Nem tudott erre mit felelni, erre nem hazudhatta azt, hogy nem igaz, viszont, azt, hogy igaz, szintén nem mondhatta. Csak arra gondolt, hogy micsoda piszok az a szolga, a József, aki így mindent besug a hatalmas vezérnek, akiről ki az ördög tette volna föl, hogy így jelentéktelen kis dolgok iránt is érdeklődik...

Ezalatt kínos félperc mult el.

Most megszólalt a vezér:

— Títkára van szükségem, aki itt fog dolgozni ebben a kis szobában, itt mellettem. Holnap reggeltől fogva ide lesz áthelyezve Schrantz Böske, Vagyis Erzsé. Az a Schrantz Erzsé. Értette?

Fülöp erre szemmeláthatóan megszédült. Csak kitátotta a száját és alig-alig nyögte:

— I... igen... kérem...

A vezér itt rövid lélekzeti pauzát adott. Majd szurósan a szemébe nézett Fülöpnek:

löpnek:

— Nézze, Fülöp! Nincs ennek értelme. Én mindent tudok. Legyünk őszinték. Az az óhajom, hogy ettől a perctől fogva vége legyen ennek a dolognak!... Maga és a kisasszony közt!... Ha akarja, ezt az óhajomat parancsnak is veheti!

Fülöp vállai megrázkódtak. Fölszegte a fejét:

— Hát ezért hivatott a vezérigazgató ur?!

— Én azért hivatom magat, amiért akarok! Én a maga vezérigazgatója vagyok! És pontum! Tehát?!

— De vezérigazgató ur kérem — nyögte, szinte siró hangon Fülöp — nem értem... Ön megtiltja, hogy én?...

— Hát vegyünk ugy! Igen, én megtiltom!...

— Dehát, hogy tetszik azt képzelni, vezérigazgató ur, hogy én engedjem át önnek, akit én szeretek?...

— Nézze, Fülöp ur, — és a szavak élesen hulltak ki a vezér szájából, — engem nem érdekel, hogy maga hogyan fogalmazza meg ezt a dolgot. De, ha úgy akarja, hát igen, én így képzelem! Igenis!

Fülöp vergődve állt a helyén. A homloka már csupa verejték volt.

— Vezérigazgató ur megiegedezik arról, hogy egy nő nem egy holt tárgy, vagy rabszolga, akit venni lehet! Talán mégis megkérdeznék előbb tőle magát is...

— Ne beszéljen hülyeségeket! Ki akarja magától megvenni? Maga nagyon téved! Ami pedig tőle illeti, vele majd én elintézem, — mondta biztos hangszóval a vezér.

Fülöp erre kidülesztette a mellét végre és acélos öntudattal odavágta:

— Ezt előbb velem kell elintézni, vezérigazgató ur! És pedig ettől a pillanattól ebből az intézetből kilépettnek tekintem magamat! És ugyanez áll Schrantz kisasszonyra is!

A vezér most nyugodt hangon így szólt:

— Nézze, Fülöp! Ne siessék el a dolgot. Valóban, van itt még önnel egy elintézetlen ügyem. Hát intézzük el! Ép

ma reggel kaptam a jelentést, hogy az ön kézipéztárából ötvenmillió hiányzik. Ön most tüstént pontosan elszámol ezzel az ötvenmillióval és akkor kitéphet nyomban. Ellenésetben egy óra múlva a rendőrségen van. Nos?

Fülöp feje lelohadt. Tíz újat a tenyerébe vágta. Csudálta, hogy még meg tud állni a lábán. De biztosra vette, hogy a következő percben beszakad alatta a padló...

— No látja... — mondta kis szünet után a bankvezér. — Nem kell olyan hetykének lenni...

Közben behívatta Schrantz kisasszonyt. Az kissé meglepődött, a vezér szobájába lépve Fülöp láttán, de a másik pillanatban már ura volt a helyzetnek, kacéran végignyalt a piros szája szélét, csillogó hegyes körmöcskéivel belenyúlt hullámos bubifrizurájába és így szólt:

— Parancsol, vezérigazgató ur?

A vezér hozzárterően végigmustrálta és mintha gyermekkel beszélne, teljesen tekintet nélkül hagyva Fülöp jelenlétét, enyhe parancshangon így szólt:

— Schrantz kisasszony maga holnap reggeltől itt a mellettem levő kis szobában teendőket fog végezni. Fülöp ur kilép a bankból. Nem azért, mert ötvenmillió hiánya van a kézipéztárban, hanem önszántából. Maga, kisasszony, most itt is marad, üljön ide emellé a kis asztal mellé, a szolga rögtön áthoz egy gépet, néhány levelet akarok leiktálni. — Aztán kedvesen, melegen még megkérdezte:

— Van most kedve gépelni?

A leány szinte minden életkedvét markolta össze, amikor nekiperülve, dobogó szívvel, ragyogó két szemével boldogan nézve körül, visszadobta kacéran a neki dobott rózsát:

— Ó, hogyan, vezérigazgató ur... — És két kis kezével hátul vigyázva összefogva kurta szoknyáját, helvet foglalt a kis asztal mellett.

A vezérigazgató pedig odaszólt a le-sütött szemű Fülöpnek:

— No, látja...

És intett neki, hogy távozzék...

CIRKUSZ

Mondja, ügyvéd ur, ez nem való-ok?

Mottó: — Érdekes, Brabrics ur, mennyire hasonlít maga a feleségre, leszámítva persze a szakállát.
— Nekem nincs is szakállam.
— De a feleségemnek van.

Kedves ügyvéd ur,
el akarok válni a feleségtől és erre vonatkozólag szeretném kikérni becses tanácsát.

Feleségemmel négy évvel ezelőtt ismerkedtem meg a vurstliban. Megláttni őt és megszeretni egy pillanatnak műve volt és — minthogy szorosán a tárgyra tartozik — őszintén be kell vallanom: a szakállába szerettem bele.

Anikó ugyanis lánykorában lengő, fekete szakállt viselt.

Ő volt a szakállas hölgy a legelőkelőbb mutatványos bódében.

Már a plakáton megtetszett, amit a bódé vászonfalára pingált egy ligeti Munkácsy. Szó sincs róla, remekműnek kissé kezdetleges volt ez a festmény, a Pitti-palotában lógnak jobbak is, de mit törődöm ezzel, amikor a művész remekül eltalálta rajta későbbi nőm hasig érő, gyönyörű szakállát.

Ez a selymes, puha, illatos szőrzet, ez izgött meg!

A megismerkedés nem ment nehezen. A bódé háta mögött, amikor kijött az előadásról megszólítottam a régi anekdóta felhasználásával:

— Mondja, kisasszony, ha lefekszik este aludni, hova teszi a szakállát, a paplan alá, vagy a paplan fölé?

Nevetett és azt felelte, hogy már ismeri ezt a viccet.

— Nem baj — válaszoltam — mert most már én is ismerem kegyedet.

Gyorsan bemutatkoztam neki és három nap múlva oltár elé vezettem.

Zavartalan boldogságban éltünk másfél esztendeig. Egész nap csókolóztunk, mint két galamb. Illetve, egyrészt mint egy galamb, másrészt mint egy szakállas keselyű. Nőm szeretett engem, én pedig egyszerűen örültem voltam a szakállának. Nem tudom, megérti-e, ügyvéd ur, ezt a szenvedélyemet? Ha nem, olvassa el Szász Zoltánnak, a kitűnő zseb-polihisztornak »Prémvarázs« című tanulmányát, amely szerint a nőknek a különböző boák, muffok, bundák és egyéb szőrmék iránti előszeretete annak az ösztönös megérzéséből fakad, hogy a férfiak atavisztikus vonzódhatnak az ősi emlékeket felidéző szőrökhöz. Bár ez a ragyogó dialektikai készséggel megírt essay nem világít rá a nőknek a briliánsok, gyöngyök és egyéb ékszerek iránti — szerintem analóg természetű — vonzódásnak az okára, magam is azt hiszem, hajdani majomszüleinkől nyert örökség az, hogy a különböző valódi és nem valódi szőrmék nem képzeteiket idéznek elő nálunk. Nekem, ugy látszik, a köteles résznél nagyobb jutott ebből az örökségből, mással nem magyarázhatom azt a hatást, amelyet feleségem szakállára rám gyakorolt.

Órákig eljártam vele, simogattam, turkáltam benne, fésülgettem. Ha nem csókolóztunk, ápoltam, viszont, ha csókolóztunk, eltakart.

Ilyen körülmények közt képzelheti megrökönyödésemet és kétségbeesésemet, ügyvéd ur, amikor egy napon hitvesem hazajön dében *nyultarku szakállal* az állán.

Lenyiratta bubisra.

A kezemet tördeltem, ordítottam, elájultam. Nem használt. Anikó kijelentette, hogy nem hajlandó szakállát újból megnöveszteni.

Mit tehettem egyebet? Beletörődtem a megváltoztathatatlanba. Végül is szerettem a feleségemet, ha többé nem is azzal a lángoló odaadással, mint azelőtt, amíg nem volt megfosztva a legszebb ékétől, mellét vereső szakállától.

Igy ment ez egy esztendeig.

Képzelheti megrökönyödésemet és kétségbeesésemet, ügyvéd ur, amikor egy napon nejem beállít este alig *tizednyultarknyi szakáll-meradékkal* az állán.

Levágatta etonra.

A kezemet tördeltem stb.

Mit tehettem egyebet? Beletörődtem ezuttal is a megváltoztathatatlanba. Végül is szerettem a feleségemet, már amennyire az ember egy kecskeszakállu asszonyt szerethet . . .

Igy ment ez újabb háromnegyed évig.

Akkor beütött a katasztrófa. Feleségem *teljesen levétette a szakállát*. Nem

tördeltem a kezemet, nem ordítottam, nem ájultam el. Nem szerettem többé a feleségemet. Ennek a nőnemű Sámsonnak a szakállában volt az ereje . . .

Válni azért eredetileg nem akartam. Végül is — így gondolkoztam — anynyi férj él szakálltalan asszonnyal, ha azok kibírják, én se fogok belhalni. A szándék tehát megvolt bennem. Nem tehetek róla azonban, hogy nem bírom tovább. Nőm ugyanis könyörgésem ellenére csak minden harmadik-negyedik nap borotválkozik, pedig olyan erős a szakállá, hogy naponta kétszer kellene legalább elővennie a zselettét. Állandóan sörtés és emélfogva szerelni hevületében — minthogy az érzelmei nem

változtak irányomban s továbbra is folyton csókolózni akar — rettentően összeszurkálja borostás arcával a képmemet. Háromnegyed évig türtem, de végül most megsokalltam. Nekem ebből elég volt . . .

Ha a feleségemnek van szakállá, akkor miért nincs?

Ha a feleségemnek nincs szakállá, akkor miért van?

Legyen szives, ügyvéd ur, közölje velem postafordultával, nem válóok-e az a perrendtartás értelmében, ha az embernek a felesége nem beretválkozik rendszeresen?

Kiváló tisztelettel
dió

Éhínség és járvány az amerikai ciklon nyomában

Havannában kétszáz a halott és ezerhét száz a sebesült

Newyorkból jelentik: Havannából érkező jelentésekből még pontosan nem lehet megállapítani, hogy mennyi áldozata van a ciklonnak. Bizonyosnak tartják azonban, hogy **200 halottnál és 1700 sebesült-nél többre nem lehet számítani.**

Havannában a ciklon nyomán tifuszjárvány tört ki, mely *százával szedi az áldozatokat*. A városban nincs iható víz, mert a vízművek teljesen tönkrementek. A romok alatt még mindig találnak holttesteket, akiket alig tudnak agnoszkálni.

Az elpusztított vidékeken katasztrófális élelmiszerhiány uralkodik,

ami csak elősegíti a járvány terjedését. A hatóságok óriási erőfeszítést tesznek, hogy az éhínséget megakadályozzák.

Rodics érsek Várady Imrét vádolja a becskerekeli vizsály elmérgesítésével „Az egyház szabályait a püspökök teremtik meg és nem a néptribunok“

A beogradi érsek nyilatkozata a Bácsmegyei Napló számára

Beogradból jelentik: Vasárnap szentelik föl az új beogradi katolikus templomot és annak harangjait. A templomot a volt osztrák-magyar követség palotájában lévő kápolna felhasználásával építették fel. A felszentelési szertartást Rodics Rafael beogradi érsek fogja elvégezni, akinek a volt követségi palotában állandó lakosztályt rendeztek be.

A *Bácsmegyei Napló* beogradi munkatársa felkereste az érseket és megkérte, hogy fejtse ki álláspontját a becskerekeli katolikus hitközségben dúló harcról.

Rodics érsek a következőket mondotta:

— Huzamosabb ideig távol voltam a püspöki adminisztratura székhelyétől és így nem ismerem pontosan a dolgok fejlődését. Egyébként véleményemet kifejtettem pásztorlevelemben.

Az egész szomorú dolognak tulajdonképpen Várady Imre dr. az okozója.

— Várady Imre dr. fiskális, aki kitűnően beszél és kitűnően ír. Ő és hívei olyan állapotot akartak előidézni, amely ellenkezik az egyházi felfogással és az egyházi törvényekkel.

A katolikus egyházi életben a püspök ad rendszabályokat, ő teremt intézményeket és statutumokat, nem pedig a nép, a hogy Váradyék gondolják.

— Egy és háromnegyed évig dolgoztunk az egyházszervezeti szabályokon, amelyeket tehát nem lehet elharmarkodott alkotásoknak nevezni.

Ezeknek a szabályoknak kidolgozásában Várady Imre dr. is résztvett.

1924-ben, amikor Várady elnök volt, az egyházszervezeti szabályzat értelmében prolongáltuk az egyházközségi tanács mandátumát. Ennek az egyházszervezeti szabályzatnak alapján akartunk mi tovább dolgozni és Várady Imre dr. egyszerre

csak állástfoglalt ez ellen. *Várady macacssága fejlesztette ilyen megszűre a vizsályt.*

Csak nem gondolja Várady ur, hogy a Bánát 220.000 hívője beleszólhat az egyház ügyeinek intézésébe, amikor az egyház szabályait a püspök teremti meg és nem a néptribunok.

Én sokáig szimpatizáltam Váradyval, de az utóbbi évben a viszony megromlott közöttünk.

Bizonyítékaim vannak rá, hogy Várady Imre dr. szabadkőmíves, már pedig a szabadkőmívesesség ellenkezik az egyházi törvényekkel.

Végül kijelentette az érsek, hogy ebben az ügyben a sajtó nem volt elég lojális, mert csak az ellenfél álláspontjának adott nyilvánosságot. A magunk részéről hangsúlyozzuk, hogy ez a megállapítás nem vonatkozhatik rá, mert a *Bácsmegyei Napló* a becskerekeli egyházközségben folyó harcok ismertetése alkalmával súlyt helyezett arra, hogy tudósításaiban mindkét felfogás kifejezésre jusson. Hangsúlyozottan rá kell mutatnunk arra is, hogy Rodics érsek pásztorlevele, amely a hivatalos egyházi álláspontot tartalmazza, *maig sem* jutott el hozzánk s így annak közlése nem állott módunkban.

Kisért a Somogyi—Bacsó-ügy

A szociáldemokraták újból szóváteszik a pótnyomozás hézagosságát a magyar nemzetgyűlésen

Budapestről jelentik: A szociáldemokrata párt megbízásából Györki Imre dr. nemzetgyűlési képviselő a legközelebbi napokban újból szóváteszi a nemzetgyűlésen a Somogyi—Bacsó-ügyet, mert a *szociáldemokrata párt úgy találja, hogy az ügyben elrendelt újabb vizsgálat is hézagos*. Az ügyvel kapcsolatban az újságírók kérdést intéztek Csáky Károly gróf hadügyminiszterhez, aki a következőképpen nyilatkozott:

— A vizsgálat a Somogyi—Bacsó-ügyben a legapróbb részletekre is kiterjed, azonban a vizsgálat *mai stádiumában nem kívánatos, hogy az ügyvel a nyilvánosság elé lépjünk*. Addig kerülni akarom a kérdésnek a nyilvánosság előtt való tárgyalását, amíg az ügy a parlament elé nem kerül.

A honvédelmi miniszter nyilatkozatával kapcsolatban Györki Imre dr. a következőképpen nyilatkozott:

— Ha áll az, hogy a nyomozás még mindig folyamatban van, akkor mindenesetre meg kell állapítani,

hogy *valami hibának kell lenni a nyomozás körül*. Ennek a hibának a felderítését a honvédelmi minisztertől várom és ha ő olyan álláspontra helyezkedik, hogy folyamatban levő ügyről nem hajlandó nyilatkozni, akkor rövideken olyan adatokat tárokl fel, amelyek mégis nyilatkozattételre kényszerítik.

Az *Esti Kurir* értesülése szerint a jövő héten a Somogyi—Bacsó-ügyben rendkívül érdekes adatok kerülnek a nemzetgyűlés elé. Arról van ugyanis szó, hogy 1919-ben Somogyi Béla temetéséről filmfelvételt készítettek és ezen olyan egyének szerepeltek, akik a nyomozás megfelelő irányítása esetén a hatóságokat nyomravezették volna. Az ellenzék most arra akarja felszólítani Csáky honvédelmi minisztert, adja magyarázatát annak, hogy a két év előtt elrendelt új nyomozás miért nem produkált eredményt, mert olyan nyom is van, mint épp ez a filmfelvétel, amelyen a nyomozó hatóság elindulhatott volna.

PÁRISI POSTA

*Interjüm José Padillával,
aki füttyüléssel kezdte és zongorán
végzte*

José Padilla, a világhírű Valencia és más népszerű szonstager szerzője most Párisban tartózkodik, ahol a Moulin Rouge színpedán lép fel estéről-estére és saját kompozícióit adja elő. Padilla és a Moulin Rouge tudvalevőleg szoros barátságban vannak Mistinguette révén, aki élete egyik legnagyobb sikerét a Valencival aratta.

Szünet közben, az öltözőjében, illetve a Randall nevű táncos-komikus öltözőjében akadtam rá az aránylag fiatal zeneszerzőre. (A fiatalon a hangsúly természetesen nem a korra, hanem a zenére értendő.) Kis, köpcös, jóltáplált fekete uriember a Padilla, tömött angol bajszkával, amellyel ep oly hamiskásan tud mosolyogni, mint a két szemével. Direkt jó kabarészám lenne belőle. Am ő paragon heverteti istenadta tehetségét. *Inkább zongorázik.* A híres szubotici cigányprimásra, Bodrics Miskára hasonlít feltűnően. Azzal a különbséggel, hogy a Bodrics ért is a muzsikához.

Az idő rövidségére való tekintettel ilyen telegram stílusban folytattuk le az emelkedett szellemű interjüt:

— Hány éves?

— Padilla az ujjain számolta össze:

— Egy-kettő-három, meg negyven, éppen negyvenhárom múltam augusztusban.

— Mi volt azelőtt?

— Egyáltalán nem szegyezte:

— Statisztika és külisszatologató. Ha nem kellett statisztálni, akkor külisszatologatót tologattam, ha nem kellett külisszatoltni, akkor... igen. A nagy nő énekelt és én álltam mereven a díszgárdában, avagy betettem az ajtót a fűrészmögött, avagy — tudtam, hogy kitalálja! — jelentettem, hogy a kocsi előállott...

— Hogy került a zenéhez?

— Esküszöm önnek, hogy *tisztára véletlenül.* Egyszer unamamba füttyűrésztem az igazgató irodájában, amikor éppen bejött a direktor. »Na most kúrunk Padilla« gondoltam és ép ezért még elkeseredettebben füttyűrésztem, mint aki nek már egy sincs több veszténi valója. Az igazgató azonban nem rugott, hanem megkérdezte: »Mi ez amit füttyűrészlik? Hé!«

— Ez egy dal — feleltem én és viccesen hozzátettem: »saját szerzeményem.« A direktor erre azt mondta, hogy kottázam le nyomban. Ezt könnyű volt mondani, de annál nehezebb volt megírni. Tekintve, hogy *nem ösmertem a hangjegyeket.* Erre lehívták a karmestert és rám parancsoltak, hogy *füttyüljem el ismét az előbbi dallamot.* Életem legnagyobb tragédiája ekkor következett be: *nem emlékeztem már a dallamra és akárhogy is erőlködtem, csak nem jött a számra az átkozott.* Végül valami egész más füttyültem nekik, ami szintén megnyerte a direktor tetszését, ám még ma is azt mondja *Cavallini,* a santsébastieni opera volt igazgatója, hogy *az a dal volt életem legszebb szerzeménye,* amit elfelejtettem. Most is fáj a szívem utána.

— Ki a kedvenc zeneszerzője?

— Természetesen Padilla!

— Hogy dolgozik?

— Előbb hangulatot keresek és aztán addig füttyülök, amig kijön belőle valami.

(Akár a Zerkovitz!)

— Hol fogadták a legszívesebben?

— Olaszországban. Az olaszoknak valósággal nemzeti daluk lett a Valencia.

Azt már nem mertem tőle megkérdezni, hogy ismeri-e a hangjegyeket. Egy kulcsról ugyan beszélt, de mint kiderült, nem a violin, hanem a kofferkulcsról volt szó.

Az ügyelő csengetett és én elbucsúztam a szimpatikus spanyoltól.

A függöny felment. Misztikus disz-

tek között egy zongora, amely előtt Padilla ült és zongorázott. Lehet, hogy a Padilla ügyes zeneszerző, de ilyen rosszul zongorázni még a legtaesköbb zongorahangoló is szegvelne. Újabb szerzeményeinek zenéje szörnyen ösmerős. Mintha már hallottam volna

valahol. Egy újonc a zenedében elviselhetőbb, nem is szólva a szubotici zenede növendékhangversenyéről. Ha én ezt a különbséget letudnám zongorázni! Bizonyára felléptetnenek engem is a Moulin Rougeban...

(t. i.)

Borzalmas földrengés pusztított Szovjetörményországban

Erivan és Alekszandra városokban minden ház összeomlott

Newyorkból jelentik: A Newyorkban székelő kisázsiai segélybizottság főtitkára táviratot kapott az orosz uralom alatt álló Örményországból, mely közli, hogy

Örményországban borzalmas földrengés pusztított.

Erivanban a földrengés husz, Alekszandrában huszonöt másodpercig tartott. A földlökések ezeken a helyeken oly erősek voltak hogy

a városokban minden ház össze-

omlott, maga alá temetve a bennük tartózkodó embereket.

A halottak száma több százra rug, a sebesülteké megközelíti a háromszázat. Erivanban az amerikai segélybizottság épülete szintén összeomlott és a bizottság négy hivatalnokát maga alá temette.

A távirat sürgős segítséget kér, elsősorban élelmiszereket, mert a hajléktalan lakosság éhínség elé néz.

Korrupcióval vádolták meg a noviszadi városi tanácsot

Óriási vihar a város közgyűlésén

Noviszadról jelentik: Noviszad város kizélesztett tanácsa szombaton délután folytatta a pénteken félbeszakadt közgyűlést. A szombati ülés is csendes lefolyásnak ígérkezett, azonban a befejezése előtt váratlanul óriási vihar tört ki, amelyet Popovicki Pavle nemzetgyűlési képviselő felszólalása idézett elő.

A közgyűlést Lakics Jován helyettes polgármester nyitotta meg. Az első felszólaló, Popovics Jefta javasolta, hogy a főtéren Milovanovics Milován rendeletére lebontott dohánytőzsde-bódét a közgyűlés állítsa vissza, a visszaállítás költségeivel pedig Milovanovics polgármestert terheljék meg, miután a bódét a közgyűlés beleegyezése nélkül bontatták le. Klicin Mita hozzájárult az indítványhoz, azzal hogy a jövő évi költségvetés terhére állítsák vissza a bódét, a felelős-

ség kérdésének kivizsgálásával pedig a közgyűlés bizza meg a városi tanácsot. Dr. Ilics Brankó indítványozta, hogy erre való tekintettel a legközelebbi közgyűlés elnökeül hívják meg a megyei alispánt, miután a városi tanács ezen a közgyűlésen számolna be a vizsgálat lefolytatásáról.

Popovicki Pavle nemzetgyűlési képviselő felszólalásában ellenezte az indítványokat és élesen kikelt a városi tanács ellen, amelynek tagjait korrupcióval vádolta meg. Erre óriási vihar támadt, úgy hogy Lakics polgármester-helyettes csak nagy nehezen tudta helyreállítani a rendet.

Végül is elfogadták Klicin Mita indítványát, azzal, hogy a felelőség kérdése tekintetében majd később dönt a kizélesztett tanács.

A csábitó asszony kártérítést fizet az elcsábitott férj feleségének

Egy londoni válópör jogi komplikációi

Londonból jelentik: A válópörökben régi szokás, hogy az a férj, aki a felesége hűtlensége miatt kéri a válás kimondását, kártérítést követel attól a férfitől, akivel a felesége hűtlenséget követett el. Ez a joggyakorlat annyira megszokott, hogy a bírának megvan a taksájuk, mennyit ítélnék meg ilyen kártérítés címén — figyelembevéve a férj társadalmi állását és a csábitó anyagi körülményeit.

A napokban Hill főbíró előtt egy felperes megfordította a nyársat. Mrs. Jessie Pepper válópört indított a férje ellen, Horace Pepper ellen.

— Az uram megcsalt — hangzott a panasza — s ennek következtében kérem, hogy válasszanak el tőle. A hűtlenségét bizonyítani tudom. Bakerné asszony volt a szeretője.

A válni akaró asszony a bíró elé tette a bizonyítékokat — leveleket — amelyekből kétségtelenül kitűnt, hogy a férje sűrűn ellátogatott Bakerné asszony, egy ügyvéd feleségének a lakására és ott bizony törvénybe ütköző cselekedeteket követtek el.

— *En azonban nem elégszem meg a válással* — folytatta Pepperné. — *En kártérítést is követelek Bakerné asszonytól.* A törvény jogot ad nekem erre.

A férj jogi képviselője erre megjegyezte, hogy Pepperné asszony kissé szerénytelen. Hiszen, ha a válást a férj hibájából kimondják, Pepper ur ugyis köteles lesz neki bizonyos összegű havi járandóságot fizetni.

— Ön tehát nem elégszik meg ennyi, vel — folytatta a védő — hanem két

oldalról szeretné magának megfizettetni »ezt a dolgot«.

Pepperné kipirult arccal pattant fel a helyéről:

— Kikérem magamnak... Én csak törvényadta jogommal élek, amikor kártérítést követelek Bakerné asszonytól. Ez a hölgy éveken keresztül barátkozott a férjemmel. Ha élesnyelvű akarnék lenni, azt mondanám, éveken keresztül élvezte azokat a jogokat, amelyeknek élvezése kizáróan az én számomra volt fentartva. Mondhatnám azt is, hogy önagsága lopott... Ellopta azt, ami Isten és ember előtt az enyém volt. Ne volna tehát most jogom ahoz, hogy az ellopott holmi ellenértékét visszaköveteljem?...

A bíró közbeszólt, hogy itt nem elméletkről van szó, hanem törvényről. A törvény kétségtelenül jogot ad ahhoz, hogy a házasságtörést elkövető asszonytól — éppen úgy, mint a házasságtörést elkövető férjtől — kártérítést kérjenek.

— Bakerné asszony — szólt a bíró — nem tagadja, hogy Pepper ur barátja volt. A kártérítési igény vele szemben tehát kétségtelenül fennáll. De meg kell világítani a kérdés egy másik oldalát is. Van-e férje Bakerné asszonynak?

Pepper védője felállott és azt mondta, hogy van.

— Együtt él a férjével? — kérdezte tovább a bíró.

— Igen — hangzott a válasz.

— Közös vagyonuk van, közös háztartást vezetnek?

— Igen.

A bíró néhány pillanatnyi gondolkodás után így szólott:

— No most már tegyük fel, hogy a bíróság kimondja a kártérítést Bakerné asszonnyal szemben. Bakerné asszonynak fizetnie kell. De minthogy vagyonszociális körökben él a férjével, bekövetkezik az az eset, hogy a férj, vagyis Baker ur fizet azért a hűtlenségért, amelyet a felesége vele szemben elkövetett. Én azt hiszem, hogy ez erkölcstelen dolog lenne...

Pepperné jogi képviselője ezzel szemben azt jegyezte meg, hogy a bíróság a kérdésnek ezzel a részével nem foglalkozhatik. Hogy Baker ur hogyan intézi el a maga ügyét a feleségével, az az ő dolga. Nem lehetetlen, hogy szívesen fogja fizetni a felesége helyett a kártérítést...

— A férfiek néha oly különösek — folytatta a védő — fel lehet tételezni, hogy akad olyan férj is, aki a feleségnek nemcsak a ruhaszámláit, hanem még az »ilyen« számláit is kifizeti.

A bíróság nem fogadta el ezt az érvelést. Megállapította ugyan a kártérítést Bakerné asszonnyal szemben is, de csak abban az esetben, ha az asszonynak külön vagyona van. A kártérítés csakis ebből a saját, külön vagyonból folyósítható.

Peppernét természetesen elválasztották az urától.

Fognak a szónokok a magyar felsőházi javaslat vitájában

A magyar nemzetgyűlés szombati ülés

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szombaton folytatta a felsőházi törvényjavaslat vitáját. Herceg Béla és Grieger Miklós felszólalása után már majdnem az általános vita bezárására került a sor, mert az elnök által felszólított ellenzéki képviselők nem voltak az ülésteremben, az egységspárt részéről feliratkozott szónokok pedig nem éltek szólásjogukkal. Az utolsó pillanatban Szakács Andor emelkedett szólásra és ezzel megmentette a helyzetet.

Szakács Andor Bethlen miniszterelnöknek pénteken az arisztokrácia védelmében tett kijelentéseivel foglalkozott és megállapította, hogy a Habsburgok négyszázéves politikája nemcsak az ország közjogi elnyomását célozta, hanem a régi magyar családok kipusztítását is. A Habsburgok hatalmas birtokokat adtak csatlósáiknak, akik a nemzet érdekeinek, gyakran pedig magyar családoknak is árulóivá lettek. Hangsúlyozta, hogy az arisztokraták tömegükben sohasem tanúsítottak hazafias magatartást. Igaz, hogy voltak kivételek, de azt állítani, amit Bethlen mondott, hogy csak Károlyi Mihály gróf volt hazaáruló, merőben ellenkezik a történelmi tényekkel. A javaslat részleteivel nem akar foglalkozni, mert tudja, hogy ugyis hiába sorolna fel argumentumokat. Csak kéri a kormányt, miképpen tudja elképzelni azt a felsőházat, amelynek tagjai egyharmadrészen születésüknek köszönhetik tagságukat.

Farkas István szociáldemokrata felszólalásában azt kérdezte, szabad-e felsőházi beszélni addig, amíg nincs esküdtésük, nincs sajtószabadság, nincs egyesülési és gyülekezési jog. Megállapította, hogy a javaslat titkos célt szolgál és úgy látszik dinasztikus érdek fűződik hozzá.

Néhány interpelláció után az ülés véget ért.

**Lakodalmi és keresztelői
torták és sütemények**
jól elkészítve izléses kivitelben
olcsón kapható
TEINER CUKRASZDÁBAN
SUBOTICA TELEFON 206. 9077

RUFF
csokoládé

HIREK

— **Eimaradt a Péter király emlékszóbor teleplezése Topolán.** Topoláról jelentik: A Péter király-emlékszóbor teleplezésének ünnepségét a szóborbizottság október 24-ikére, vasárnapra tűzte ki. Az ünnepséget, amelyre a királyi párt is meghívták, közbejött akadályok miatt későbbre halasztották.

— **A Davidovics-párt tisztújító gyűlése Szentán.** Szentánról jelentik: A Davidovics-párt szentái járási választmányára vasárnap részleges tisztújító gyűlést tart. A gyűlésen beszélik meg a november 7-ikén Szentán tartandó országos nagygyűlés programját, amelyen Davidovics Ljuba pártvezér, Grol Milán, Timotievics Koszta képviselők is részt vesznek.

— **Szolgabírói áthelyezések.** Beeskerekéről jelentik: A belügyminiszter Sztójcsics Jován beeskereki szolgabírói áthelyezte Novibeceére, Soliján J. Maran novibecei szolgabírói Novakanizsára. Gavrilov Ljubomir novakanizsai szolgabírói Beeskerekre árszázéki jegyzőnek nevezte ki, Putnik Kornél beeskereki árszázéki jegyzőt pedig a beeskereki központi főszolgabíróhához szolgabírói nevezte ki.

— **Szubotica város megfesteti Szudárevics Ferenc portréját.** Szubotica város tanácsa pénteken elhatározta, hogy megfesteti dr. Szudárevics Ferenc volt szuboticei főispán-polgármester portréját. A portrét a polgármesteri hivatal melletti kistanásteremben helyezik el. A portré megfestésére Oláh Sándor szuboticei festőművész kapott megbízást.

— **Áthelyezett főszolgabírók.** A belügyminisztérium Sztójcsics Draskó palánkai főszolgabírói Panesovára, Gyorgyevics Szlobodán kulai főszolgabírói Palánkára helyezte át és Alekszies Dragoljub belügyminisztériumi titkárt Kulánra nevezte ki.

— **Szomborban nyolc nap alatt kell befizetni az adóhátralékokat.** Szomborból jelentik: A szombori kerületi pénzügyigazgatóság Bogojevics miniszteri inspektor utasítására megkezdte az összesen negyvenmillió dinárt kitevő adóhátralék behajtását. A fizetési meghagyásokat kiküldésítették és felszólították az adófizetőket, hogy nyolc napon belül fizessék ki adóhátralékaikat. Ezzel egyidejűleg Noviszivacón is megkezdtek az adóhátralékok behajtását. A szombori adófizetők körében nagy elkeseredést keltett a pénzügyigazgatóság szigorú fellépése és akcióit indították, hogy az adóhátralékokat részletekben is letörleszthessék.

— **Ismét lemondott egy beeskereki kuratóriumi tag.** Beeskerekéről jelentik: Mesznik Imre, a felfüggesztett egyháztanács helyébe kinevezett kuratórium tagja tisztségéről lemondott. Lemondásával már három kuratóriumi tag köszönt le a kuratórságról.

— **Beograd—Noviszad városközi sakkmérkőzés.** Noviszadról jelentik: Vasárnap rendezik Beograd—Noviszad városközi sakkmérkőzését Jugoszlávia bajnokságáért. A noviszadi versenyzők dr. Ilic Radusko, Kulzsinzski Nikola, Vidor László, Bizam László, Nicifor Sándor, Rosenberg Sándor, Csányi János és Gribusin Germán. A beogradi csapat vezérjátékosa Konovics államtitkár lesz. Vasárnap este az Elit-kávéházban König Imre szimultán játékot játszik, amelyre érdeklődőket szívesen lát a sakk-klub.

— **Lefordítják szerb nyelvre a szuboticei szabályrendeleteket.** Gyorgyevics Dragoszláv szuboticei polgármester szombaton a tanács határozata értelmében összehívta azokat az érrettségizett tisztviselőket, akik magyarul is tudnak és elrendelte, hogy meghatározott időn belül fordítsák le szerb nyelvre a város összes szabályrendeleteit. A fordítási munkálatok ellenőrzésével a polgármester dr. Momirovics Veljko főkapitány-helyetteset bízta meg.

— **Lohengrin kisasszony.** A *Bácsme gyei Napló* mai, vasárnapi száma kezdi meg Forró Pál eredeti regényének, a *Lohengrin kisasszony*-nak közlését. A regényt minden vasárnap közliük folytatásokban. Az egyes folytatások könyvalakban jelennek meg, hogy ez által módot adjunk olvasóinknak a regényfolytatások összegyűjtésére. Mind azok számára, akik a regény megjelenésekor az egyes folytatásokat összegyűjtik amikor a regény közlése véget ért, a kiadóhivatalhoz beküldik, ingyen bekötöttük a regényt, úgy hogy minden olvasónk ingyen hozzájut egy tartalmilag is értékes, bekötött szép könyvhöz.

— **Okirathamisításért hat hónap.** Beeskerekéről jelentik: A beeskereki törvényszék okirathamisításért vonta felelősségre szombaton Schütz Miklós és Gion György katarinifalvai lakosokat. A két vádlott Schütz Antallal együtt okirattal igazolták, hogy Sirató József katarinifalvai gazdálkodó másfél évet szolgált az osztrák-magyar hadseregben. Az igazolvány segítségével, amelyről kiderült, hogy hamis adatokat tartalmaz, Sirató megszabadult a katonai szolgálat alól. A beeskereki ügyészség Siratót és három tanúja ellen indított eljárást. A szombati tárgyaláson azonban csak Schütz Miklós és Gion György jelentek meg, mert Sirató Romániába költözött. Schütz Antal pedig meghalt. A vádlottak azzal védekeztek, hogy Sirató mondta nekik a hamis adatokat és ők hittek neki. A bíróság a vádlottakat hat-hat hónapi börtönrre ítélte.

— **Tanítói kinevezések és áthelyezések.** Beeskerekéről jelentik: A közoktatási miniszter Perics Oiga tanítónőt Mokrinba, Zagorac Danicát Gyurgyevóra Marticski Jovánát Dragutinovára, Zsivojnovics Milicát Crnjára, Rezics Spasoje polgári iskolai tanítót Molra nevezte ki. Risztics Bozsidárt Bánátszki-Aranyelovácáról Idvorra, Bartusko Jelenát Sztarizivacról Vranjevóra, Gibarac Dusánt Tarrasról Novibecejre, Barta Máriát Katarinifalvától Tordára, Hevedics Etelkát Bozítópusztáról Domacher-pusztára, Fahn Mavrót Bácska-Gradistéről Cztarivrbászra, Vehner Máriát Hajfeldről Molinra, Milanovics Theodoriát Sztarivrbászra, Vehner Máriát Hajfeldkát Padináról Szrpszkanezsinára Böhm Milica polgári iskolai tanítónőt pedig Molról Velikakikindára helyezte át a közoktatási miniszter.

— **Kilencvenhat dobrovoljac a bíróság előtt.** Beeskerekéről jelentik: A beeskereki járásbíróháson monstre-pórt tárgyal szombaton Podgradzski József járásbíró. A pör vádlottja kilencvenhat dobrovoljac, akiket azzal vádoltak, hogy a Csekonic-uradalomtól fát loptak. Szombaton délelőtt a személyi adatokat vették fel, délután pedig hetven vádlottat kihallgatott a bíróság. A vádlottak azzal védekeztek hogy a fát vásárolták. Egyik részük azt mondta, hogy az uradalomtól vette a fát, másrésztük kereskedésben vette, háromman pedig azt mondták, hogy a csendőroktől vették a fát. A tárgyalás folytatását jövő szombatra tűzte ki a járásbíró.

— **A Korunk erdélyi folyóirat legújabb, októberi száma ismét gazdag tartalommal jelent meg.** Ligeti Ernő a páneurópai mozgalomról, Földessy Gyula Spergler bölcseletéről, Komlós Aladár az irodalom bukásáról ír hosszabb tanulmányt, Ligeti Sándor az emberi társadalom fejlődésének törvényszerűségeit bizonyítja Selmann Rezső legutóbbi cikkével szemben. Ebben a számban kezdődik meg a *Mister Pók* has című regény, vagy „névtelen amerikai önéletrajz” közlése, ami a legszínesebb, legmelegebb írások közül való és kegyetlen őszinteséggel, határtalan gúnnyal álcazza le Amerika igazi arcát. A Kulturkronika rovatban Czako Ambró ír Assisi Szent Ferencről, Földes Sándor: *Emberirodalom*, Sinkó Ervin: *Az eugenika problémájáról*, Lakatos Imre a Földközi-tengerért folyó küzdelmet ismerteti. A Szemle rovat a következő cikkeket tartalmazza: Páneurópa és a szocializmus, Pánázsia és a cionizmus, Az olasz fascizmus és kommunizmus regénye. Kié a

művész? Kozmikus tudat. Egy Goethe-regény. Szentimrei Jenő: *Uj klasszikus Kisjenőről*. A künön és gazdag tartalmu folyóiratot Dienes László szerkeszti. Egyes szám ára 25 dinár. Kapható minden újságárusnál.

— **Sztaribecsen is mázólnak.** Amit Szubotican nem egész dicstelenül kezdtek — a magyar szövegű és latin betűkkel írt cégtáblák bemázolását — most Sztaribecsen folytatják az ottani suhancok teljes dicsőséggel... Sztaribecsejen nyilván a súlyos közgazdasági helyzetre való tekintettel eddig csak *sárral* mázoltak. Ez olcsó volt s tüntetési célokra épügy megfelelt, mint a karból. Ugy látszik azonban a cégtábla mázolás a festőkkel közeli konnexusban vannak, mert most már karbolos kátrányhoz jutottak, amely végleg tönkreteszi a cégtáblát, úgyhogy ahelyett már muszáj ujat festetni. A múlt héten az Uros Predics-téren lévő söresarnok egyik cégtábláján kátrányozták be a magyar felírást s szombaton éjszakára újabb kátrányozó körsétára tesznek előkészületeket. Sztaribecsen, ahol a nacionalista kilengések eddig ismeretlenek voltak, épen a *szerebőség körében* kelt nagy mebotránkozást az éretlen mázolás, úgyhogy a felháborodás hatása alatt komolyan neki láttak a tettesek kinyomozásának.

— **Az Iglói diákok reprise.** Vasárnap, október 24-én este a Nép Körben felújítják az Iglói diákokat. Az örökbecsű diáktörténet előadása, az előjelekből ítélve, művészeti esemény lesz, mert az összes szerepeket a legjobb szereplők játsszák. Jegyek az előadásra előre válthatók a Nép Kör gondnokánál és az előadás napján a pénztárnál.

— **Balázs G. Árpád képkiallítása.** A szuboticei közönség körében élénk érdeklődés nyilvánul meg Balázs G. Árpádnak, a jeles vajdasági festőművésznél grafikai és képkiallítása iránt. A kiállítás anyaga a művésznél az utóbbi években folytatott tanulmányait és impresszióit foglalja magában. A kiállításra kerülő nagyjából grafikai és monotypiai alkotások mellett a művész kiállítás új szuboticei tájképeit is.

— **Zászlószentelés Bajmokon.** A bajmoki »Ipartestület» október 24-ikén ünnepli meg zászlószentelésének huszonöt éves jubileumát. Az ipartestület zászlaját ünnepélyes keretek között ismét felszentelik. Délután az ipartestület helyiségében a zászlószegzek beverésére kerül a sor, míg este a Wolf-féle mozgósínházban az ipartestület műkedvelőgárdája előadja a »Fehő Klári» című népsziművet.

— **Nagy ur a bíró.** Beeskerekéről jelentik: A beeskereki törvényszék szombaton két napi elzárásra ítélte Milica István bókai lakost aki 1924-ben gorombászkodott a községi bíróval. A büntetés végrehajtását felfüggesztették.

— **Nemzetgyalázás vádjá alól felmentett esendőr.** Noviszadról jelentik: Radák Milán vrscei lakost, ezidőszerinti esendőrt a belackvai ügyészség nemzetgyalázással vádolta. A belackvai törvényszék felmentette, mert a vádlott teljesen ittas volt, amikor a büncselekményt elkövette. A felelbiteli bíróság helybenhagyta az ítéletet.

— **Másnak az ingatlanára akarta a kölcsönt venni.** Noviszadról jelentik: Furfangos szélhámosok akartak Zsabalyon egy jómódu gazda birtokára nagyobb kölcsönt felvenni. Az utolsó pillanatban, amikor már a kölcsönt folyósították részükre, jöttek a család nyomára. Popics Ráda gyurgyevói földműves és Musicki Milorád szabó múltévi február elején Zsabalyon felkeresték dr. Löwi György ügyvédet, aki előtt mint Kosztics Ljubomir gazdag zsabalyi birtokos és annak fivére mutatkoztak be. Megbízták az ügyvédet, hogy Kosztics Ljubomir zsabalyi birtokáról szerezzen telekkönyvi kivonatot, mert az ingatlanra kölcsönt akarnak felvenni. Az ügyvéd gyanútlanul eleget tett ügyfelei kívánságának és amikor a kivonat kivonatát két szélhámos kezében volt, azok hementek a Centrális Kreditna Zavod noviszadi fiókjához és ott 12.500 dinár

kölcsönt kértek. A bank kiltásba is helyezte a kölcsön-összeget, csak előzőleg megtörténik a betáblázása. A két szélhámos erre megbízta az ügyvédet, hogy a betáblázást vigye keresztül és a bankkölcsönt vegye fel. A bank azonban, amelynek gyanus volt a két ember viselkedése, ajánlott levelet írt Kosztics Ljubomirnak, aki meglepődve rohant a bankhoz és tiltakozott az ellen, hogy az ő tehermentes ingatlanát megterheljék. Musicki másnap már a noviszadi ügyészség foglya volt, míg Popics csak másfél évvel utóbb került haza Olaszországból, ahol az ellene kiadott körözövelé alapján tartóztatták le. A noviszadi kerületi törvényszék Radulovics-tanácsa szombaton kezdte meg a bűnügy tárgyalását, amelyet az irásszakértők kihallgatása végett október 26-ikára halasztottak el.

— **Csaló a topolai piacon.** Topoláról jelentik: Rendkívüli ügyben operáló szélhámost tartóztattak le pénteken a topolai piacon. Januskó Antal molvölgyi földműves egy cső kukoricával végigjárta a piacot és több embert fölszólított, hogy vegyenek tőle kukoricát. A kezében levő csövet mintának mutatta és a piaci árnál lényegesen kevesebbet kért. Azt mondta, hogy kukoricája Molvölgyön van és azért adja olyan olcsón, mert nincs pénze beszállítani. Több gazdtól kisebb-nagyobb összeget vett fel. Szalma János fuvarostól és Szokolai Gergely sertéskeskedőtől százszáz dinárt esalt ki, többeket pedig 30—60 dinárral károsított meg. Amikor már sok kukoricát adott el, a vevők észrevették, hogy szélhámos van dolguk, két legény lefogta és bevitték a községházára. A rendőrök előtt bevallotta, hogy nincs kukoricája és azért követte el a csalásokat, mert feleségétől elvált és nem volt egy fillérje sem. Januskó Antalt a rendőrség őrizetbe vette.

Filkó és habostorta
legjobban elkészítve
STEINER cukrászdában
kapható 9077

— **Önvédelemből ölt.** Noviszadról jelentik: Mészáros Ferenc alekszandrovi földműves 1917 szeptember 30-ikán egy szuboticei kocsmában többek társaságában mulatott. Egy másik asztalnál Temunovics Lajos szuboticei földműves ült, ugyancsak többek társaságában. Temunovics erősen ittas volt, szidta az alekszandroviakat és a nagyobb nyomaték kedvéért kést rántott és azzal támadta meg Mészáros és társaságát, akik erre eltávoztak a kocsmából. Amikor Mészárosék már kint voltak az uccán. Temunovics utánuk ment és özvegy Szabó Jánosné kocsmája előtt az uccán kétszer fejbeszurta Mészáros, aki akkor katona volt. Mészáros kihuzta oldalszuronyát és hasbaszurta Temunovicsot, aki a helyszínen meghalt. A szuboticei törvényszék ezévi február 11-ikén felmentette a vádlottat, mert a jogos védelmet beigazoltnak látta. A noviszadi felelbiteli bíróság jogerősen felmentette Mészáros Ferencet.

SZÖRMEKADAT
1500 dinártól

SZÖRME 30 DINÁRTÓL

Spitzer

SUBOTICA
SOKOLSKA UL

— **Agyonverték az apjukat.** Nasicéről jelentik: Razbojista faluban még e hó 11-én meghalt Suseta András földműves, akit fia annak rendje és módja szerint eltemették. A temetés után pár nappal feljelentés érkezett a csendőrséghez, hogy Suseta nem természetes halállal halt meg, hanem fia, halála előtt néhány héttel, annyira összeverték, hogy súlyos betegen került az ágyba és ennek következtében halt meg. A bíróság elrendelte a halott exhumálását és a boncolás igazolta a feljelentést. Az egyik fiút a csendőrség letartóztatta és átadta a bíróságnak, a másik fiú azonban megszökött és most keresik.

— **Ne játsza a tüzzel.** Valpovórol jelentik: Bijukli Jócó istállójában gyermekek játszadoztak gyufával. Egy eldobott gyufától az alomszalma tüzet fogott, csakhamar az egész istálló lángba borult es mert a tűzoltóság nem volt kéznél, a szomszédos házra is átsapott a tűz. A falu lakossága csak nagy erőfeszítéssel tudta a tüzet lokalizálni. A kár jelentékeny.

— **Szívбай vagy mérgezés.** Bakos István negyvenkétéves szuboticei magánzó VI. kör, Jugovicseva-ucca 47. számú házában csütörtökön délután hirtelen rosszul lett és meghalt. Az orvos szívvelhüdüst állapított meg, a rendőrség azonban szükségesnek látta a hulla felboncolását, ami szombaton meg is történt. A rendőrségre ugyanis feljelentés érkezett, amely szerint valószínű, hogy Bakost megmérgezték. A boncoló orvosok a hulla belsőrészeit felküldték a beogradi vegyvizsgáló intézetbe.

— **Meg akart halni, mert nem készítette az urának ebédet.** Szlatináról jelentik: A szomszédos »Dubrava«-pusztán Izsárosi Mária földművesasszony ecet-savat ivott és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Kihallgatása során elmondotta, hogy azért kereste a halált, mert nem volt pénze, hogy az urának ebédet főzzön s attól félt, hogy a férje elveri.

— **Elfogott tolvajok.** Apatinból jelentik: Apatinban az utóbbi időben ismeretlen tettesek kisebb-nagyobb lopásokat követtek el. A rendőrség nagy apparátussal indította meg a nyomozást és szombaton reggel sikerült a tetteseket Berger Mihály, Sáréti Jakab és Reberich Antal napszámosok személyében elfogni. A házkutatás alkalmával különböző értékes holmikot és sok libát és csirkét találtak a tolvajoknál. A rendőrség a tolvaj napszámosok ellen megindította a nyomozást.

— **A vámfőnök nem vámol, amíg nincs lakása.** A Bácsme gyei Napló október 19-iki számában megjelent ilyen című híre vonatkozólag Šram A. Vilim, a kikindai vámhivatal főnöki teendőit végző főrevizor annak közlését kéri, hogy a kikindai postán szeptember 20-ika körül legfeljebb 1300 el nem vámolts csomag hevert és a vámfőnök nem mondta a kereskedőknek, hogy amíg nem kap lakást, addig nem lesz vámolás, hanem pontos információkat adott nekik arról, hogy miért nem lehetett azokat is idejekorán elvámolni, arról az illető két kereskedő tanuskodhatik.

Reuma Köszönőlevél

Dr. J. Rahlejev urnak

Beograd, Kosovska 43

Mélyen tisztelt Doktor ur — kérem, hogy azonnal sziveskedjék utánvéttel részemre küldeni 3 üveggel az Ön csodahatású „Radio Balsamika” gyógyszerből. Én, aki a háboru óta szenvedek reumában, ma, egyetlen egy üveg elhasználása után, ujászólva érzem magam. Természetes, hogy folytatni fogom a gyógykezelést, mert szilárd a meggyőződésem, hogy az Ön gyógyszer teljesen kigyógyít. Fogadjon doktor ur legőszintűbb nagyra-becsült ésem kifejezését. — Sukošan (Dalmácia), 1926 február 23., Joško Perčić, póstamester.

A „RADIO BALSAMIKA” gyógyszert készíti, forgalomba hozza és postán utánvéttel szétküldi dr. J. M. Rahlejev „Radio Balsamika” laboratóriuma, Beograd, Kosovska 43. 9522

Esetem a kabáttolvajjal!

A lírai költők szerint Szubotícára beszökött az ősz. A szökevény jelenlétére felvettem vadonatúj téli bundámat, melyet négy évi bicsérdista életmód után minden ingóságom elzalogosításával csináltattam. A szép testhezálló bundám Szubotícán általános feltűnést keltett és nem győztem fogadni a gratulációkat.

Tegnap elmentem az egyik csinos szuboticei kávéházba és mit tagadjam, tűntető céllal a legfeltűnőbb helyre akasztottam a kabátomat. Az irigyeimet a fene majd megette, mikor ezt látták. Ugy ültem le, hogy a kabátomat szemmel tarthassam, mert ki tudja. Egyszerre mellém ült egy elegáns sötétbarna fiatalember, akiről észrevettem, hogy feltűnően kokettál a bundám béléssel. Hízta a gyönyörűségtől és szememeit, mint egy tehén, a bundámon legeltettem.

Az idegen bizalmasan meglökött.

— Ön is? — kérdi.

— Én is — feleltem boldogan és gyanutlanul.

— Nekem is tetszik, jóképű rongy — feleli ő. — Bevallom én a kaszirnőre gondoltam és elpirultam.

— Jóképű, de drága.

— Bizza csak rám, majd én megtapogatom — sottogja uj ismerősöm.

— Maga megetheti, magának még bizonyára nincs. — A feleségemre gondoltam.

— Szóval maga lemond róla? — kérdi ő.

— Mi az, hogy le, kétszer le — és lelki szememmel már láttam őket Olaszország felé vonatozni.

— Hát akkor én ellépek vele. Jó?

— Végtelen hálás leszek, ha megszabadít tőle — feleltem boldogan és megragadtam a kezét.

Uj sötétbarna ismerősöm erre fölállt és odaszólt a pincérnek: — Feri, a kabátomat, ott ni, ott lóg az ablak mellett — és uj ismerősöm a bundámra mutatott. Nem értettem. Feri odahozza a kabátomat. Felsegíti. Uj ismerősöm felhuzza a kesztyűimet — én nézem és nézem, a szememet majd kinézem — ő bájosan felém pukkedlizik.

— Isten vele kollega ur, köszönöm előzékenységét. — És elment, az én kabátomat elvitte, a feleségemet itt hagyta. Néma voltam. Szégyeltem magam — és bevallom, a kabáttolvajra gondoltam, a bundámra és arra, hogy négy újabb évig kell bicsérdiznem, ha csak a télen gyöngéden koresolyapályává nem fagyok.

(sz.e.)

Kártérítést ítétek a kilakoltatott vendéglősnek.

Noviszadról jelentik: Megirtuk annakidején, hogy Pesics Szvetisláv noviszadi vendéglős az »Amerika«-vendéglőt albriletbe adta Stolz Károlynak, akivel egyévre szóló szerződést kötött. Két hónappal a szerződés létrejötte után Pesics Stolz bu-toraít éjnek idején az uccára tette és az Amerika-vendéglőt ujából birtokba vette. Ebből kifolyólag bűnügyi és polgári per indult Pesics ellen. A polgári pörben a noviszadi járásbírószék pénteken hozott ítéletet és Stolz Károlynak 36.000 dinár kártérítést ítelt meg. Pesics felebbezett.

— **Megfojtotta a gyerekeit.** Márics Jelena kátyi asszony Kátyon ezéyi július 5-ikén újszülött leánygyermekét megfojtotta és az udvarában elásta. Névtelen feljelentés alapján letartóztatták. A gyermekgyilkos anyát pénteken vonta felelősségre a noviszadi törvényszék büntetőtanácsa és hat havi fegyházra ítélte. Az elítelt és védője megnyugodtak az ítéletben, az ügyész felebbezett.

— **Egy letartóztatás epilógusa.** Noviszadról jelentik: Márics András szuboticei árvaszéki jegyző, Móric Iván és Vidákovics Antal szuboticei detektívek azzal voltak vádolva, hogy hivatalos hatalommal való visszaélést követtek el azzal, hogy 1920 november 22-ikén Milosevics Iván szuboticei lakost letartóztatták és lakásán házkutatást tartottak. A szuboticei törvényszék 1923 január 23-ikán mindhármukat felmentette. A felelbiteli bíróság uj tanuk kihallgatása végett a tárgyalást elnapolta.

— **Drága karácsonyi szabadság.** A beogradi katonai törvényszék három havi fegyházra ítélte Vujkov Dusán kátyi földművest, mert az 1920 karácsonyán engedély nélkül elhagyta a szkopljei katonai kórházat és néhány napra hazament Kátyra. A karácsonyra önmagát szabadságot katonát a csendőrök elfogták és visszazárlították Szkopljéra. Vujkovot pénteken büntetésének letöltése végett beszállították a noviszadi ügyészségre.

— **Eljegyzések.** Scheinberger Jolánka (Basahid) és Deutsch Endre (Szenta) jegyegek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Tyityity** Szlavkó szuboticei rendőrkapitány és Rákics Natália folyó hó 20-ikán tartották eljegyzésüket.

— **Iparosok figyelmébe.** A szuboticei iparos tanonciskola igazgatósága közli: A helybeli tanonciskola ipari tagozatában, melyek az u. n. Kakas-iskola épületében nyertek elhelyezést, közbejött akadályok miatt bizonytalan ideig nem kezdődhet meg a tanítás.

— **Egy amerikai pénzcsoport újabb ajánlatot tett Budapesten játékkaszinó felállítására.** Budapestről jelentik: Egy amerikai tőkecsoporttól újabb ajánlat érkezett a magyar kormányhoz, amely szerint a pénzcsoport hajlandó a Margitszigeten vagy a Svábhegyen ötmillió dollár befektetéssel a világ egyik legnagyobb és legmodernebb berendezett kaszinóját létesíteni, ha megkapja, a játékgengely koncesszióját. Az ajánlathoz az amerikai pénzcsoport részletes terveket is csatolt és hangsúlyozza, hogy hajlandó a tőkét valamelyik budapesti banknál deponálni. Az ajánlat jelenleg a pénzügyminisztériumban van ahol még nem döntöttek elfogadására nézve.

— **Halálozás.** Ábrányi Mihály terménykereskedő Hódmezővásárhelyen hosszú betegeskedés után meghalt.

— **Feketicsei régiségek.** Mali-Idjósról jelentik: Ez év tavaszán, mint ismeretes, a feketecsi községi téglagyárnál dolgozó munkások sok értékes régiségre bukkantak. A felületesen eszközölt ásatások során egy kétezer éves sirt találtak, teli különböző régiséggel. A leleteket annak idején a feketecsi község-házára szállították, ahol még ma is őrzik, holott már régen hozzáértő kezekbe kellett volna őket juttatni. A régiségek további kutatásán és tanulmányozásán Bányai Gyula tanító fáradozik.

— **Meglopott vendéglős.** Plavnáról jelentik: Napravnik Sándor vendéglőjében ismeretlen tettes betörte a vendéglő kőzipéntárát és onnan 1000 dinár készpénzt lopott. A csendőrség keresi a tettest.

YES porcellánpuder egyedüli a világon, mely a porusokat nem tömi el.

Uj szállítási vállalkozó Noviszadon. Radó Róbert, akit a Bröder és Fenyő cégnél töltött sok évi működéséből a kereskedői körökben legelőnyösebben ismernek, novemberben saját cége alatt új szállítási vállalatot létesít.

Epe- és májbetegségnél, epekő és sárgaság eseteiben a természetes »Ferenc József« keserűvíz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a »Ferenc József« vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorra vesszük be. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Porodica Milekié slavi svoju slavu 27. o. m. samo u krugu familije.

Takarékoskodhat télen is a fával, ha »Zephir«-kályhát használ lakásában. Kapható Barzel vaskereskedésben Subotica, Telefon 123.

Urinók figyelmébe! Szinte lehetetlen olcsó árban készülnék angol és francia munkák elsőrendű kivitelben. Weinert női divatszalonjában. I. Paje Kujundžića 22. 8062

— **Orvosi hírek.** Dr. Gál Imre fogorvos specialista berlini tanulmányutjáról visszaérkezett és rendeléseit Szomborban Kralj Alekszandra ulica (Főucca) 20. megkezdte.

— **Dr. Márton Sándor orvos rendeléseit november elsején Maliidjósoson megkezdte.**

— **Dr. Strasser Géza orvos Szomborban, Röntgen-laboratóriumában Diathermia készüléket állított fel, mellyel a modern orvostudomány szerint sikeresen gyógyít idült női betegségeket, reumát s ízületi bajokat s asztmatikus bántalmakat. Saját villanytelep. Rendelés egész nap.**

— **Polgár Kálmán volt szigorlóorvos f. hó 26-ikán megy Beogradba dentist vizsgára.**

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Hétfő, október 25

Bécs (531): 11: Koncert. 16.15: Hangverseny. 20.05: Koncert.

Zagreb (350): 20.15: Kamarazene.

London (365): 17: Táncczene. 17.30: Jazzband. 19: Táncczene. 21: Zenekari hangverseny.

Breszlau (418): 19.30: Operaelőadás.

Róma (425): 17.15: Jazzband. 20.40: Hangverseny.

A világ legtökéletesebb hangszórója „Brown“
Nagy „Brown“ Din. 2.050.—
Középső „Brown“ Din. 1.350.—
KONRATH D. D SUBOTICA

München (489): 16: Koncert. 19.30: Szimfonikus hangverseny.

Budapest (560): 20: A magyar filharmonikus zenekar hangversenye.

Berlin (504): 17: Koncert. 19.30: Operaelőadás.

Kedd, október 26

Berlin (504): 21: Dalest.

Bécs (531): 11: Koncert. 16.15: Hangverseny.

Zagreb (350): 20.15: Dalest.

London (365): 16: Zene. 17.15: Zenekari hangverseny. 19: Táncczene. 21: Szalonzene. 23.30: Táncczene.

Róma (425): 17.15: Koncert. 17.45: Jazzband.

München (489): 17.05: Koncert. 19.20: Operaelőadás.

Budapest (560): 16.15: Gyermekek. 17.02: A kamarazenekar hangversenye. 22: Táncczene.

Francia függöny- és butorkelmék

szép mintázatokban, háló, ebédlő és úri-szobába méterenkint

90 dinártól

a legfinomabb minőségig nagyválasztékban

★ ||| ★

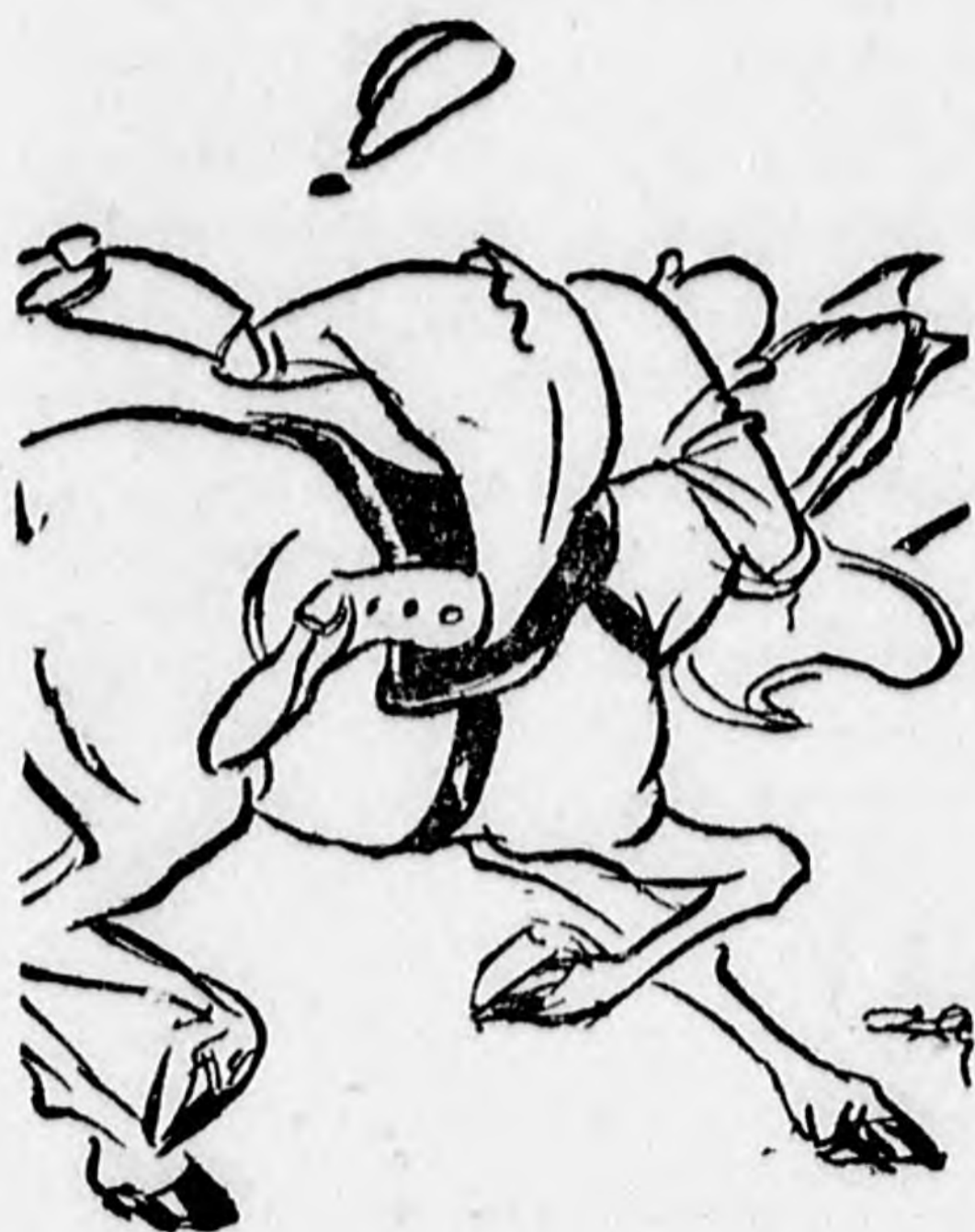
Székely

divatruházában

Subotica Fötér

8623

KINTORNA

A vasárnapi lovas kinlódva jajdul fel: — Csak azt nem értem, hogy ki tanította meg ezt a lovat charlestont táncolni!

*

A tanár ur felszólítja a kis Mórict: — Aztán szép cselekedet volt-e az, amikor Zrinyi Miklós száz aranyat tett a zsebébe és kirohant?

Móricka legyint: — Az elgondolás szép volt, de a kivitel nem. — Miért? — kérdezi megütközve a tanár. — Mert a törökök rájöttek.

*

A férj így szól egy napon feleségéhez: — Róza, ez így tovább nem mehet, már az egész uccában azt beszélnek, hogy én egy felszarvazott férj vagyok.

— De Adolf — mondja az asszony — mit törödsz te a pletykákkal? Csináld úgy, mint én. Rólam például azt mesélik, hogy háromszor hetenkint randevuzok fiatalemberekkel, de rájuk se hederitek.

*

— Mi bajod van?
— Schlachte Zeiten.
— Na ja. De ilyen rossz színben még nem láttalak.
— Mit csináljak? A napjaim meg vannak számlálva.
— Ugyan menj már, ezek az orvosok mindig rájiesztenek az emberre.
— Igen, igen, csak hogy ezt nekem nem az orvosom, hanem az ügyvédem mondta.

KÖZGAZDASÁG

A noviszadi kereskedelmi kamara költözködése. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara e hó 23-ikán új otthonába, a Limánon levő Radulovics-villába költözött. Hétfőtől kezdve a kamara hivatalos működését új helyiségében folytatja.

A vajdasági mérnökök és építészek közgyűlése. Noviszadról jelentik: A vajdasági mérnökök és építészek egyesülete november elsején a noviszadi Matica helyiségében évi rendes közgyűlést tart, amelynek napirendjén a régi vezetőség jelentése, tisztikar és felügyelőbizottság választása szerepel, továbbá Vika József mérnök előadása. Jelentés kerül a kongresszus elé a legutóbbi vajdasági árvizről és azokról az

FIAT
autótulajdonosok figyelmébe!

Minden típushoz minden alkatrész eredeti gyári áron azonnal szállítunk

AUTOMOBILIA
Subotica, Skadarska 7. Telefon 151

intézkedésekről, amelyek alkalmasak lennének a jövőben várható árvízveszedelem elhárítására. A közgyűlést Sztankovics Szvetozár nemzetgyűlési képviselő, az egyesület elnöke és Tosics Dusan titkár hívták össze.

Egymillió zsák cukor. Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség arról értesült, hogy az amerikai cukortröszt rövidesen egymillió mázsa cukrot dob a világpiacon. A cukortröszt a cukorárak letörésével tönkre akarja tenni azokat a cukorgyárakat, amelyek versenyt támasztanak a cukortrösztnek.

SPORT

Süketnéma futballisták a vádlottak padján

Érdekes pert tárgyalt a bécsi törvényszék. A vádlottak a bécsi süketnéma futballegyesületének a játékosai voltak, akiket a bíró perelt be súlyos testi-sértésért.

A *Nordstern* XII. csapata játszott ez év tavaszának egyik vasarnapján a süketnéma futbalcsapatával. A mérkőzést Langenau futballbíró vezette.

A meccsen azonban állandóan bonyodalmak keletkeztek a süketnéma miatt, akiknek hiába füttyült a bíró. Faültok és egyéb szabálytalanságok után csak úgy sikerült megállítani a játékot, hogy vagy a futballbíró, vagy az ellenfél játékosai rohantak szétárt karokkal a labdát vezető süketnéma elé, akik viszont félreértették ezt a viselkedést és emiatt tört ki a boránny. Amikor ugyanis egy Sakula nevű játékos a fütty után belekapaszkodott a süketnéma centerébe, hogy álljon meg, annak végigrepedt a dressze, mire szó nélkül megfordult és hasbarugta Sakulát. A bíró ekkor kiállította a vereskedő játékost, mire egy másik süketnéma fiútvőn vágta a futballbíró. A mérkőzésnek végül is a rendőrség vetett véget.

A tárgyaláson a bizonyítási eljárás után a két futballistát tíz shilling pénzbüntetésre ítélték.

Mi lesz vasárnap?

Az elsőosztályú bajnoki mérkőzések közül vasárnap csak egy kerül eldöntésre Szuboticán: az SzMTC—Szub. Sport mérkőzés. A két jótéchnikájú szubotica csapat a Bácska-pályán találkozik és nívós küzdelem után előreláthatólag megosztózik a pontokon. A mérkőzést, melyet Drenkovics vezet le, délután három órakor kezdődik.

A többi elsőosztályú szubotica csapat vidékre megy. A SAND Odsacin játszik a Vrbászi SC-vel, mely azért választotta ki a kis bácskai német falut, hogy a két bajnoki pontért legalább alaposan meggyötörje vicinális vasutakkal a szubotica piros-feketéket. A papírforma szerint a SAND-nak még a szokatlan vidéki pályát beleszámítva is, 2—3 góllal kell győznie a tartalékos VSC ellen. A Bácska Szentára rándul át és ha csak megközelítőleg kijátssza vasárnapi formáját, föltétlen győz az egyébként veszélyes Szentai AK fölött. A ZsAK Kulán próbál pontokat szerezni, de hogy ez milyen mértékben sikerül neki — igen problematikus. A kulaiak odahaza — mint minden vidéki csapat — nehéz dió, amit csak nagy ambícióval és lendülettel lehet feltörni. A vasutasokban megvan minden kellék ahhoz, hogy a szokatlan kis pályán is érvényesítsék nagyobb rutinjukat, a kérdés csak az, hogy nem pártol-e át a futballszerencse a vendéglátókhöz.

SzMTC I. B.—Szubotica Sport I. B. mérkőzést délelőtt kilenc órakor játszik le a Bácska-pályán.

Noviszadi sportegyletek közgyűlése. Noviszadról jelentik: A noviszadi Makabi vasárnap tartja meg évi rendes tisztújító közgyűlését. A NAK október 29-ikén tartja meg közgyűlését.

Tükörben tessék megnézni haját

miután azt a sok éven át kipróbált és közkedvelt **fekete fejű shamponnal** megmosta. Figyelje csak meg, hogy haja milyen tömött, puha és fényes, hogy milyen könnyen legszebb frizurává alakítható. Bevásárláskor tessék tehát mindig a „Fekete fejű” mutató védjegyre ügyelni.

Főraktár Jugoszlávia részére: „Rave” d. d. Zagreb

Atlétikai bírói vizsga. Becskerekéről jelentik: A vojvodina atlétikai szövetség bírói vizsgát tartott, amelyen Mojics Milorádót, Mojics Ivánt és Mojics Miliszávot starteri képesítéssel együtt bíráknak minősítették. Szrenac Alekszander, Schmidt Szlavkó és Áron Alfréd starteri képesítés nélküli bírák lettek.

Hirdetmény

A szubotica kir. Járásbíróságnak Gn. 11474/1926. sz. végzése folytán közhírré teszem, hogy Vuics Sándor és neje, szül. Uharcsek Máriának Kis-Tompán (Nosza) levő kilenc kat. hold szántóföldjét három-három holdas parcellákban, az 1926/27 gazdasági évre a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen haszonbérbe adom. Az árverést 1926. évi október hó 31-én délután 3 órakor a palicsi kiskorcsma helyiségében tartom meg. A haszonbérlet köteles a haszonbéri összeget és az árverési illetéket a haszonbéri szerződés megkötésével egyidejűleg a bírósági zárgondnoknak lefizetni. A haszonbérlet nem köteles sem a termelt szarát, sem a szalmát visszahagyni. A haszonbérbe adott parcellákat a helyszínen fogom kijelölni és átadni. Szuboticán, 1926. évi október hó 23-án.

Dusan Tadic zárgondnok.

Hirdetmény

A szubotica kir. Járásbíróságnak Gn. 11473/1926. sz. végzése folytán közhírré teszem, hogy Mlinkó János és neje, szül. Mészáros Teréznek Kis-Tompán (Nosza) levő kilenc kat. hold szántóföldjét három-három holdas parcellákban, az 1926/27. gazdasági évre a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen haszonbérbe adom. Az árverést 1926. évi október hó 31-én délután 3 órakor a palicsi kiskorcsma helyiségében tartom meg. A haszonbérlet köteles a haszonbéri összeget és az árverési illetéket a haszonbéri szerződés megkötésével egyidejűleg a bírósági zárgondnoknak lefizetni. A haszonbérlet nem köteles sem a termelt szarát, sem a szalmát visszahagyni. A haszonbérbe adott parcellákat a helyszínen fogom kijelölni és átadni.

Dusan Tadic zárgondnok.

TŐZSDE

Zürich, okt. 23. Zárlat: Beograd 9.145, Páris 15.575, London 25.12, Newyork 518 egynyelcad, Brüsszel 14.575, Milánó 22.50, Amszterdam 207.20, Berlin 123.25, Bécs 73 egynyelcad, Szófia 3.74, Prága 15.345, Varsó 57.5, Budapest 72.55, Bukarest 2.80.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 23. Buza két vagon bácskai 287.50—290 dinár, hét vagon bácskai 46 kilós 2%-os 287.50 dinár, hat vagon bácskai, november 15. 290 dinár, egy vagon bácskai 77 kg. 1% szomborkerületi 295 dinár. Árpa egy vagon szerémségi 64—65 kilós 177.50 dinár. Tengeri egy vagon bácskai, 6 175 dinár, öt vagon szerémségi, december—januári, India paritás 137.50 dinár, három vagon szerémségi száritott 157.50—160 dinár, két vagon bánáti száritott 150 dinár. Bab négy vagon bácskai fehér 3%-os 165 dinár. Liszt két vagon 0-ás G. bácskai 460 dinár, egy vagon 6-os bácskai 290 dinár. Irányzat: szilárd. Forgalom: 35 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, okt. 23. A határidőpiac forgalma a csikágói tőzsdén beállt hossz következtében rendkívül élénk volt és az irányzat lényegesen megszilárdult. Az árfolyamok tizezer koronával haladják túl a péntekieket. A spekulációt a külföldi árjavulás új véleményes vásárlásokra ösztönzi és ez a szombati forgalomnak olyan nagy lendületet adott, amilyenre a határidőüzlet visszaállítására óta még nem volt példa. Hivatalos ármegállapítások ezer koronákban: Buza októberre 384—385, novemberre 389—393, zárlat 391—392, márciusra 425—428, zárlat 427.5—428, májusra 427—431, zárlat 430—431, rozs októberre 293, márciusra 325.5—330, zárlat 329.5—330. A készáru piac forgalmában is éreztette a hatását a csikágói és liverpooli tőzsdék áremelkedése és minden relációban áremelkedések mutatkoznak, különösen a kenyérmagvaknál. Hivatalos árfolyamok ezer koronákban: Buza 377.5—397.5, rozs 292.5—295, árpa 230—245, sórárpa 270—325, köles 180—190, zab 205—222.5, tengeri 252.5—255, repce 570—580, korpa 160—162.5.

Csikágói gabonatőzsde, okt. 23. Buza decemberre 145.50, buza májusra 149.75. Tengeri decemberre 78.25, tengeri májusra 85.75. Zab decemberre 44.50, zab májusra 48.50. Rozs decemberre 102.875, rozs májusra 109.125.

Newyorki gabonatőzsde, okt. 23. Buza őszi vörös 156.50, buza őszi kemény 160.50. Tengeri 84.25. Liszt 710—740. Irányzat: szilárd.

JUGOSLAVIJA

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Bácsmegyei főtelepei:

NOVISAD
Petra Zrinjskog ul. 36
Telefon 55

SUBOTICA **SOMBOR**
Kr. Aleksandra ul. 7 Telefon 216
Telefon 330

Szerkesztői üzenetek

TÖBBEKNEK. Már legalább ötször megízeltük, de azt hisszük még egy párszor meg kell üzenünk, hogy a szombori Hadirokkant Egyesület a sorsiegyének huzását 1927 február 25-re halasztotta el.

F. J. Bács-Topola. Magyarországon maradt okmányait attól a hivataltól kaphatja meg, amelynek kötelékébe tartozott.

Sportvita Szombor. Hellenberger Nándor közvetlen a háboru előtt aktív atlétája volt az akkori Szabadkai Munkás Testező Egyesületnek és a közép és hosszútávokon valóban egyike volt a Vaidaság legjobb futóinak. Az egy angol mérföldön Szabadkán győzött vidéki viszonylatban kitünő idővel.

B. F. Pot. Szv. Nikola. Kétféle miniszteri rendelet van, amelynek alapián megülthetnek önnek a piacon való árusítást. Az egyik, amely a vasárnapi munkaszünetről szól. E szerint vasárnap délelőtt tényleg csak élelmicikket szabad árusítani. A másik a helyi munkavédelemről szól, amely a piaci árusítást csak a helybeli iparosoknak engedélyez.

G. P. Bács-Topola. Ha ön a biztosító intézettel kiegyezett és az annak dacára nem akar fizetni, perelje be az illető intézetet a teljes kárért, illetve irasson ügyvéddel egy levelet, hogy amennyiben 24 óra alatt a kiegyezett összeget ki nem fizeti, a teljes összegért pereli.

M. H. A mi nézetünk szerint cipőárúsításhoz külön iparigazolványra van szükség. Az a tanácsunk, hogy keresen fel egy ottani ügyvédet. Mert az, hogy külön iparigazolványt követeljen-e, tulajdonképpen attól függ, hogy mi az iparhatóságunk a véleménye.

H. A. Vrsac. Ha ön vrsaci születésű és ottani illetőségű, akkor kérjen Vrsac várostól illetőségi bizonyítványt, amelyet a város köteles kiadni és köteles rávezetni, hogy idegen állam javára nem optált. Ezt a bizonyítványt teressze be a belügyminisztérium BBB ügyosztályába, ahol rávezetik azt, hogy ön idegen állam javára nem optált. Ezzel a kérdés elintézését nyer.

Tudakozó Kula. Ugyanez az üzenet önnek is szól.

Krim. Az orosz emigráns, aki állampolgárságot vesz fel, katonai szolgálatra köteles bevonulni. Ha az orosz hadseregben már szolgált, akkor esetleg itt a régi rangjába átvesszik. A katonai szolgálat 28 évig kötelező.

H. E. Jaša Tomić. Álnév alatt lehet könyvet megjelentetni.

O. F. Szubotica. Oroszországba való kivándorlásnak nagyon sok nehézsége van. Oroszországba nem adnak utlevelet és nagyon nehéz oda a beutazás. A munkaviszonyok nem lehetnek valami jók.

S. J. Bács-Topola. Ügyében irtunk a Beogradi Jogvédő Irodának, az eredményről értesíteni fogjuk.

T. E. Ha levelétől irtjuk meg, ön egészségi okokból az adókövetőbizottsági megbízatásról mondott le. Ezzel egyidejűleg irtunk Beogradba, hogy a lemondás tudomásulvételét sürgessék meg. Ha azonban ön orvosi bizonyítvány alapján a szombori pénzügyvizsgatóságához fordul, akkor kéteségtelen felmentik ettől a megbízatástól.

F. S. Sztarakanizsa. A lakástörvény intézkedik, hogy az üzletek felmondásánál a helyi szabályrendelet az irányadó. Minthogy Sztarakanizsán még a régi bácsmegyei szabályrendelet van érvényben, a felmondási idő 3 hónap és felmondani a lakbérnegyed első 14 napjában lehet. November 1-én azonban új lakástörvény lép életbe.

G. K. Vrsac. Szerbiában az üzletnyitás nincs semmi különös formalitáshoz kötve. Az Uprava Gradánál kell bejelenteni, hogy valamilyen üzletet akar nyitni és ki kell fizetni az illetéket, ami egyes üzleteknél 1000-5000 dinár.

E. A. Szombor. Sz. B. Szombor. H. M. Horgos. Olyan rendelet nincs, amely lehetővé teszi, hogy a tanoncok iskolai bizonyítvány nélkül is felszabaduljanak.

B. K. Bács-Palánka. A postatakarék-pénztárba betett és elhelyezett pénz nem vészett el. Néhány hét múlva meglesz a megegyezés és akkor valószínűleg ugyanannyi negyed dinárt fog kapni, mint amennyi koronát elhelyezett.

J. G. Jasa Tomić. Az ügyvédi kamarának Noviszadon van. Közelebbi cím nem szükséges.

K. I. Szmederová. A Mercur váltóüzlet r.-t. működik, címe: Budapest, Fürdő-ucca. A békében részletre vásárolt sorsiegynek nem igen van annyi értéke, hogy ezért érdemes volna levelezni. A magyar hadikölcsönkötvények, ha nincsenek nosztifikálva semmit sem érnek, ha nosztifikálva vannak, akkor sokat. A takarékpénztári betétek valorizációjára még nincsen megállapodás, azonban ez már csak rövid idő kérdése, úgyhogy a betétkönyvének lesz vallami értéke. A magyarországi Munkás

és Nyugdíjgyűjtő címe: Alkotmány-ucca.

T. A. Noviszad. Az új lakástörvény november 1-én lép életbe.

B. M. Páneurópa című verse nem közölhető.

Amor th. Nem közölhető.

D. S. Feketics. Akit a sorozáson nem találtak végleg alkalmatlannak, nem köteles hadmentességi díjat fizetni.

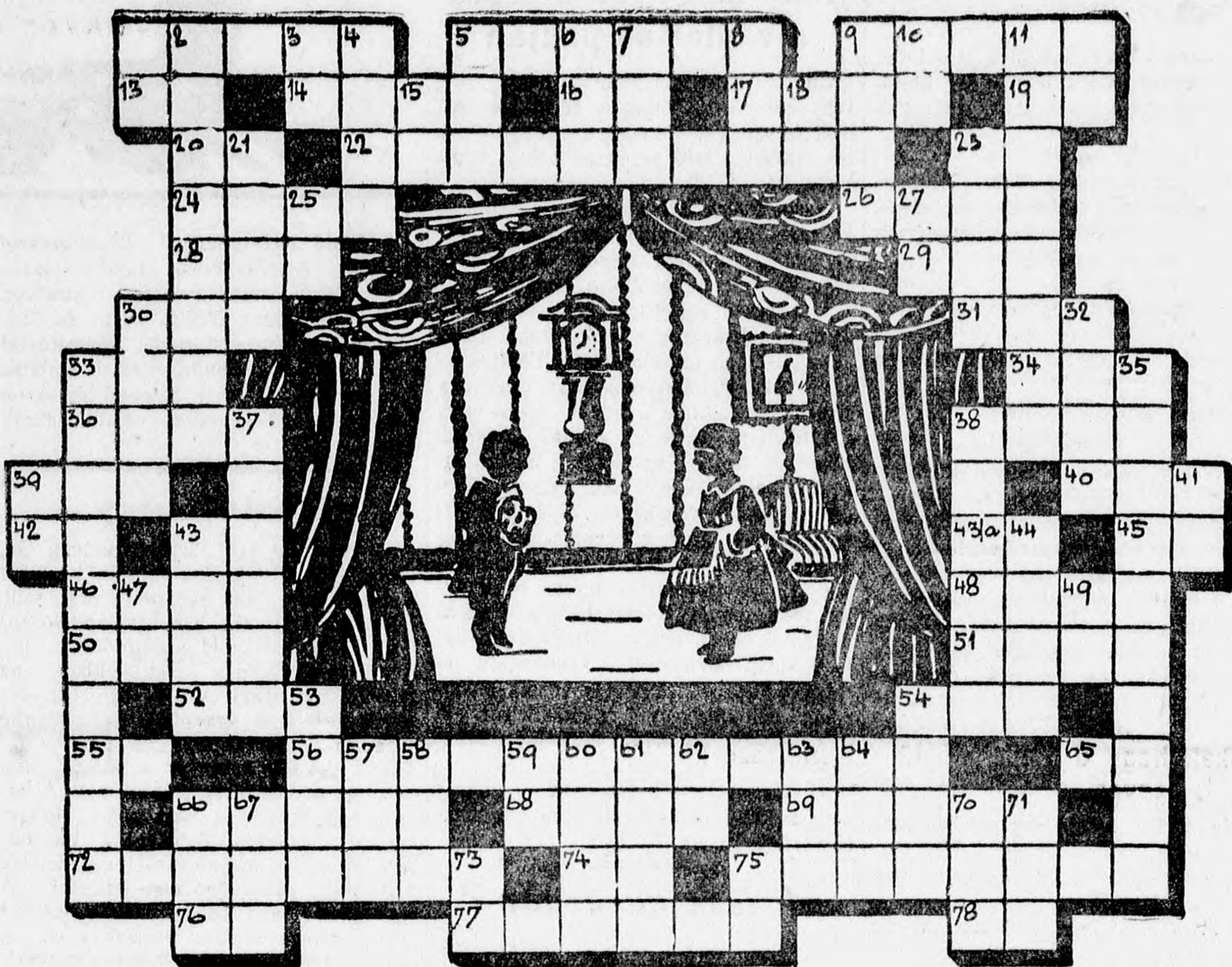
Aggódó anya. Nem kell mentegetőzni amiatt, hogy egészen privát ügyben hozzánk fordul. Mi feladatunknak tartjuk, hogy minden olvasónknak rendel-

kezésre álljunk s nagyon szívesen adunk felvilágosítást minden ügyben. Arra vonatkozólag azonban, hogy leányát két kőrőre közül melyiknek adja, nem merünk más tanácsot adni, mint azt, hogy hallgassa meg a leányt s ő hallgassa meg a szívet. A bankhivatalnok is lehet jó férfi, az iparos is.

Vass György csendőr Szombor. Közölie közelebbi címét.

N. E. Szmederová. Csak teljes névvel ellátott levelekre válaszolunk. Fiuminternátus Jugoszláviában tudunkkal nincs. Adja fiát valamelyik szubotici tanárhoz.

Keresztsoros rejtvény

Vizszintes:

1. A tanár igéje
5. Ismert családnév
9. Konyhafelszereléshez tartozik
13. Oktalan ember cselekedetének nincs
14. Szlávós férfinév
16. Felettiünk van
17. Részlet közhasználatu idegen szóval
19. Két egyforma magánhangzó
20. Latin prepozíció
22. Híres magyar hegedűművész
23. Igekötő
24. Az egrí hős
26. Szárnyas háziállat, fiatal lánynak gunyveve
28. Az akarat is ez
29. Csak az nyer, aki...
30. Becéző női név
31. Keleties női név
33. Becéző név
34. Kevés ilyen ember van
36. Szállodák vendége
38. Folyó Bajorországban
39. Névutó
40. Sportkifejezés
42. Görög betű
43. Szerszám
- 43/a. Kötsző
45. Férfi sorsa
46. A Balaton jege, ha megreped
48. Mikszáth-regény hőse
50. Svéd keresztnév
51. Test — németül
52. Lásd 39.
54. Híres szegedi vendéglő (fonet.)
55. Személyes névmás
56. A tréfás színjáték szerint ezek mentek ki a tóra
65. Latin kötöszó
66. Polgár mellékeve
68. Nagyobb mint nagy
69. Drágakő
72. Kiabálás
74. Kicsinyítő képző
75. Magyar családnév
76. Takács Miska monogramja

77. ... mondás
78. Betű (fonet.)

Függőleges:

1. Állóvíz
2. Tudós társaság
3. Független nép
4. A tej mellékterméke
5. Feldolgozott ásvány
6. Ilyen szarvas is van
7. A gondolkodás székhelye
8. Egy hang megjelölése
9. Női név
10. Igen — de nem magyarul
11. A peleskei híres
15. Kötőszó
18. Ige
21. Becéző férfinév
23. Bibliai férfinév
25. A ruha a soványító kura után
27. Mutatószó
30. Lásd vizsz. 68.
32. Aki vet
33. Itt mindig van autó
35. Így beszél az unokáncs arról a bácsiról, aki az iráni fensikön lakik
37. Diákok kedvence
38. Ezzel a kérelem nyújtja az adós a váltót oda kezesnek
39. Aki ez, a pokolban is ez
41. Családtag
43. A vén Márkus hamis ... volt
44. Disztes másszóval
47. Ige
49. Kinai név
53. Szájvíz-márka
54. Fürdőkabin, kissé hiányosan
57. ... a kerek erdőt
58. Nők nyakán nem olyan veszélyes, mint a szabadban
59. Akit megvernek
60. Híres zagrebi likörgyár
61. A gyártmánya ez
62. Az adomába attikái kell
63. Az első betűt a végére is odatéve anyánk házi szerszáma

64. Ucca franciául, de az öreg szerelmes is ez
66. Festészeti szó
67. Templom
70. Nyelvtani kifejezés
71. Tagadó szó
73. Két egyforma mássalhangzó
75. Összetett mássalhangzó

ENGLISKI MAGAZIN

fiókja Beograd, Vuka Karadžića 18

Mértékosztály legfinomabb férfruhákra Fehérnemű mérték után

Különlegesség: kész angol ulsterek, raglánok, eredeti „Burberry's“ esőköpeny Sportruházati különlegességek 3310

A NAGY BERLINI RÁDIÓKIÁLLÍTÁS UJDONSÁGAI!

3 LÁMPÁS RÁDIÓKÉSZÜLÉK Din. 1500

Garantált Európa vétellel! A legnagyobb rádiókészülék és alkatrésztár!

ALTERNO MŰSZAKI VÁLLALAT

Kr. Petra 26. NOVISAD Telef. 414

RÁDIÓBERENDEZÉSEK RÉSZLETFIZETÉSRE IS. Kérjen árajánlatot! 7842

NYILT-TÉR

Alulírottak, mint a temetkezési egyesületek beogradi küldöttségének vezetői, értesítjük az egyesületek t. tagjait, hogy küldetésünk teljes eredményteljén járt. Az illetékes miniszteriumban azt a megnyugtató választ kaptuk, hogy ott egyáltalában nem foglalkoznak az egyesületek felosztatásának gondolatával; minélfogva azok háborítatlanul tovább működhetnek. A miniszterium által már régebben tervbe vett általános felülvizsgálat a közel jövőben fog megejtetni, mely körülmény ugyancsak megnyugtató hatással lesz az érdekeltekre.

Szobotica, 1926. október 23

Dr. Petrović Marko ügyvéd

Dr. Milorad Mijatov avokat Subotica

9520

A szentai városházán levő üzletemben

női konfekciót (női és leányka télikabátokat)

vezettem be. Legolcsóbb árak mellett legmodernebb árakat.

Üzletemben

Betét és vatellinozott női kabát Himalaja szövetből **600** din. felfelé

Végig bélelt téli kabát tiszta gyapju melton szövetből **800** din. felfelé

Velour kabát tiszta gyapju, szőrme gallérral és manchettával **1200** din. felfelé

Elegans télikabát a legfin. tükröpsz-tóból minden színben, szőrmevel **1400** din. felfelé

Szörme- és plüsskabátok végig se-lyemmel bélelve **2500** din. felfelé

A cipőraktáram tulhalmozottsága miatt női cipőim árát mélyen leszállítottam.

Dus választék szőrmeárkban. Szűcsmunkákat felelősség mellett vállalom.

Schlesinger W. Soma Senta.

9717

Felhívás.

A folyó hó 17-én megtartott rendkívüli közgyűlés határozata alapján felhívjuk a tagokat, hogy 8 napon belül jelentkezzenek az egyesület irodájában Sombori ut 9. (Szarvas vendéglő mellett) a tagsági könyvecskékkal, amikor a további utasításokat megkapják.

„Budučnost“

Kiházásító Egyesület Elnöksége

9836

Árverés.

A sentai járásbíróóság Gn. 4552—2/925. sz. végzése folytán **1926. okt. 28-án** d. e. 10 órakor Szentán, Boška Jugovića ul. 1. sz. alatt bíróság el fog árvereztetni egy Magomobil autó és egy teherautó pótkocsival.

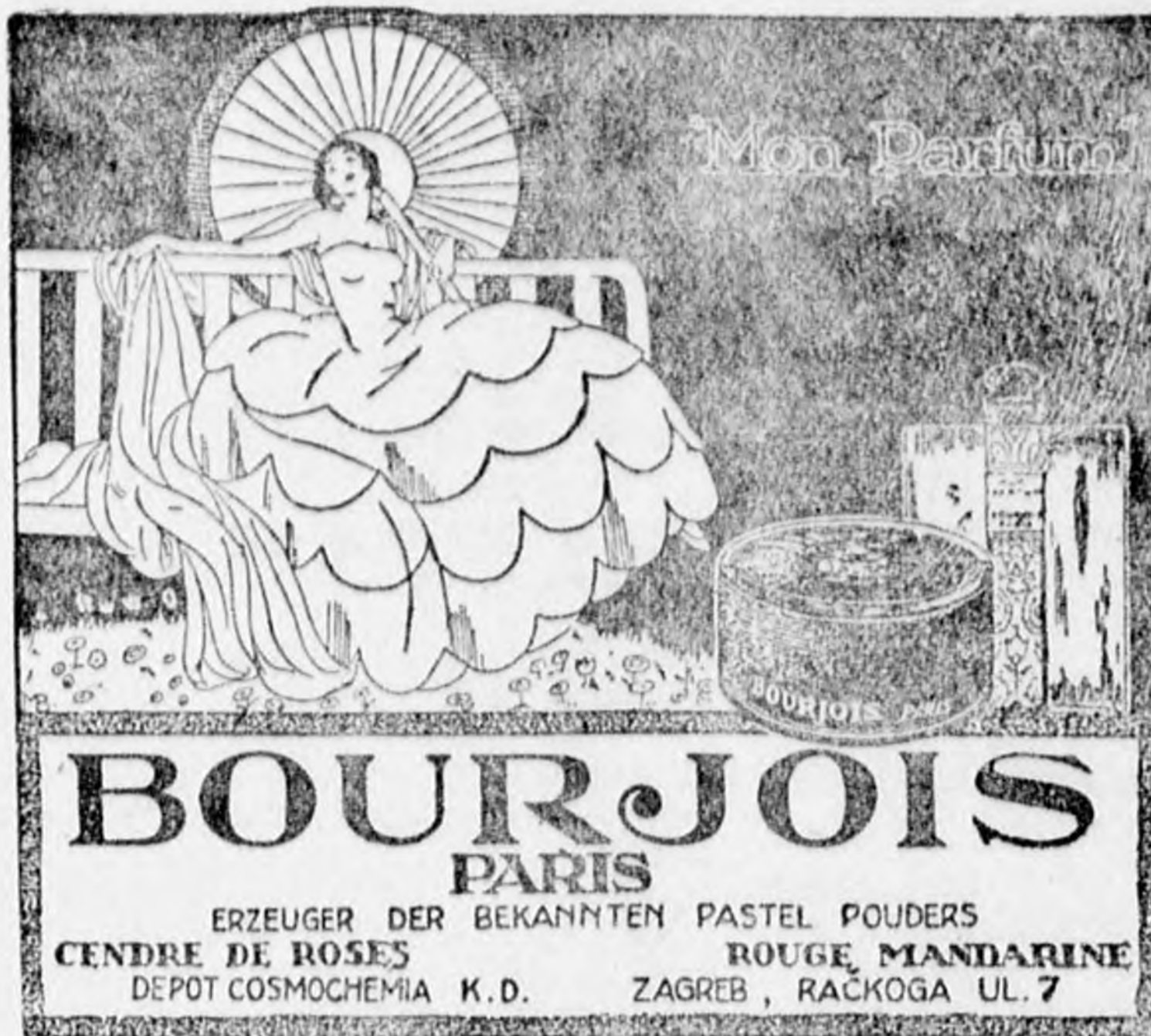
Árverési vevők a vételárat nyomban készpénzben kifizetni kötelesek. 9770

Hirdetmény

Alulírott zárgondnok közhirre teszem, hogy a horgosi 877 és 939 sz. tlkvi betétekben felvett a kraljevbrei vasuti állomás közelében fekvő 11 hold 99 nsz.-öl területű ingatlanok (5 hold beültetett és jó karban levő szőlő, szántó és legelő) a rajta levő lakóházzal és gazdasági épületekkel együtt a folyó gazdasági évre dr. Vojnics Tuncics István subotica i ügyvéd irodájában f. évi október hó 31-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen hasznóberbe fognak adatni. Közelebbi felvilágosítás ugyanott kapható.

Tumbász Ferenc zárgondnok

9778

Árverési hirdetmény

Alulírott csődtömeggondnok a Sombori Kir. Törvényszék St. 1658/12—1926. számú végzése alapján **1926. évi október 26-án délután 3 órakor, Pacséron**, Schaffer Ármin 858. h. sz. szállásán nyilvános árlejtés útján a folyó gazdasági évre bérbe fogja adni a Schaffer Ármin csődtömegéhez tartozó 52 hold területű szántóföldet.

A föld egészben, vagy részletekben lesz bérebeadva.

A legtöbbet ígérő köteles a bérösszeg felét azonnal a csődtömeggondnok kezéhez lefizetni és az ígért bérösszegnek 1/2% illetékét, a másik felét a bérösszegnek pedig 1927 évi május 1-én a csődtömeggondnoknak, vagy — ha netán a föld közben eladatnék — az akkori földtulajdonosnak.

Dr. Konyovics Józó

sombori ügyvéd mint csődtömeggondnok.

9780

Önkéntes árverés

Üzlethelyiségek a Rudics-uccában, gyümölcs-piacon és a Zrinjski trgen, vendéglő 175.000 dinár, cipészüzlet 110.000 dinár, rőfösüzlet 85.000 dinár, borbélyüzlet 90.000 dinár és papírüzlet 80.000 dinár 1926 október 27-én délután 4 órakor dr. Kunetz Béla ügyvédi irodájában önkéntes árverésen eladatnak. A megvett üzlethelyiségek 1926. november 1-én átvehető. Árverési feltételek megtudhatók dr. Kunetz Béla ügyvéd és Földes Samu ruhakereskedőnél Suboticán. 9066

Alulírott ezuton mondok köszönetet a „SREĆA“ Jótékony Kiházásító Egyesületnek a nekem járó segély gyors és pontos kifizetéseért.

Subotica, 1926. október 20.

Schäffer Piroska

6796

Tripolszky Aladár sentai közjegyző előtt 113/916. sz. alatt feleségemnek, szül. Frankl Mártának adott közjegyzői meghatalmazást visszavontam és az érvénytelen. Feleségemnek semmiféle tartozásáért felelősséget nem vállalom és tartozásait senkinek nem fizetem.

Szenta, 1926. október 22.

Bergel Leó.

9843

A LEGJOBB NEMET RADIÓUJSÁG A

RADIOWELT

Megjelenik minden szombaton. Tudományos cikkek és népszerű illusztrált rádióriportok.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: WIEN III., RÜDENGASSE No. 11.

Ne mulassa el még ma előfizetni ezt a kitűnő rádiószaklapo

A „RADIOWELT“ előfizetési árai:

Égész évre 300 dinár — Félévre 160 dinár
Negyedévre 80 dinár. Egyes szám ára 8 dinár.

ÁLLATTENYÉSZTŐK!

Az országban már mindenki tudja, hogy májmételykór ellen a legjobb szer a

„DISTOL“

amelyet a hazai KASTEL d. d. vegyészeti-gyógyszerészeti gyár r. t. gyárt.

Őrizkedjék utána! oltól és hamis Distol-tól!

Csak olyan kapszulát fogadjon el, amelyen a „DISTOL“ bélyegző látható

A „DISTOL“ árai:

Kapszula bárányoknak drbja 3 50 din.

„szarvasmarháknak „ 11 50 „

Kapható minden gyógyszerárban Utasítással és felvilágosítással szogál a gyár

ADAGOLÁSI TÁBLAZAT

Bárányok és kecskék:		2 báránynak való kapszulát 2 napra	
20—25	3	„	2
25—35	4	„	2
35—45	5	„	2
45—55	6	„	2
Szarvasmarhák:		2 marhának való kapszulát 4 napra	
50—100	4	„	4
100—150	6	„	4
150—200	8	„	4
200—250	10	„	4
250—300	12	„	4
300—350	14	„	4
350—400	16	„	4
400—450	18	„	4
450—500	22	„	4
500—550	22	„	4

„KAŠTEL“ tvornica kemijsko — farmaceutskih proizvoda d. d., KARLOVAC 8159

Vel. Becskereken

A „FEHÉR MACSKÁHOZ“ címzett fűszerkereskedés

a nagyhid előtt, a város legforgalmasabb helyén, más vállalkozás miatt olcsón eladó.

„VENECIN“

kéntartalmu gyógyviz irodalma:

Dr. E. Mainet Paris: **A nehéz gyomor és bélbajok, ekscemák, herpesz és női bajok** kezelése a párisi, Galpetrier, St. Louis, St. Lázár kórházakban.

„Über Venecin“ Allg. Poliklinik, Wien, Med. Wochenschrift 1926. No. 15. Dr. Oscar Hübler: **A reuma kezelése.**

„Venecin“ minden gyógyszerárban és drogériában kapható, az erre vonatkozó irodalom díjmentesen kapható az SHS fölerakatnál:

Cosmochemia k. d. Zagreb, Račkoga ul. 7/a

5/4 colos „CARVENS“ (eredeti gyártmány)

borpumpa teljesen, új eladó.

Cim: Rádió Reklam Jugoslavija Subotica Postafiók 48.

A legmodernebb férfi és női cipők raktáron

Mérték után a legdivatosab cipők angol és francia divattlap szerint. Javítások olcsón és izlésesen

Altman cipőüzletében Subotica, Vilsonova ul. 16. Fazekas-ház.

Gyümölcsfákat

alma, körte, cseresznyét elad darabonként 15 és 20 dinárért

azIntézőség, Podravsko Poljoprivredno a. d. Dárdán

Üzletáthelyezés!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Zenede épületéből üzletemet a volt Lagner-épületébe helyeztem át. Egyben felhívom a vásárló közönség figyelmét legújabb divatu férfiszövetek, valamint női kabát-kelmékből álló dus raktáramra, ahol minden izlésnek megfelelően és legolcsóbb árakon vásárolhat. — Győződjék meg olcsó árainról, vételkötelezettség nélkül.

Zenede épületéből üzletemet a volt Lagner-épületébe helyeztem át. Egyben felhívom a vásárló közönség figyelmét legújabb divatu férfiszövetek, valamint női kabát-kelmékből álló dus raktáramra, ahol minden izlésnek megfelelően és legolcsóbb árakon vásárolhat. — Győződjék meg olcsó árainról, vételkötelezettség nélkül.

Šandor Pressburger, Subotica

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyárakat szabtuk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk

500 drbnagy levélpapírt, 500 finom borítékot
összesen 180 dinárért
és 1000 számlát 100 dinárért
összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez
Olcsóbb mint ha papírszeletekre írja a számláit
Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.

Jó papír. — Izléses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.

Szállítás utánvétel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

VADÁSZOK!

A vadászfegyverek és lőszerkeszkek lényegesen olcsóbbak lettek.

Kérjük a legújabb, nagy képes fegyverárjegyzéket.

V. BATA SIN

SUBOTICA

vadászfegyver és lőszer nagykereskedő cégtől. Az ország egyik legnagyobb és legjobban felszerelt vadászati szaküzlete

Vadászfegyvereinkért írásban jótállást vállalunk **Óriási raktár. Óriási választék.**

NAGYBAN. KICSINYBEN.

Tegyen egy próbavásárlást.
VADÁSZTÁRSASÁGOKNAK KÜLÖN ÁRENGEMÉNY

Villanyerőre berendezett, nagy puskaműves műhelyünk, elsőrangú fegyvermester vezetése alatt áll.

Javításainkért teljes garanciát
Telefon 614. vállalunk Telefon 614.

"DAMA" FEHÉRMŰSZALON

A legújabb szabású ingbugyik, hálóingek, kombinék, hozott vagy saját anyagból tűzsurral, ptypoennel stb.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

BUTORT HÁLÓSZOBA, EBÉDLŐ és IRODABERENDEZÉST stb. elsőrendű. — a leggyorsabbtól a legfinomabb — kivitelben
NAGYBAN és KICSINYBEN mindenkor olcsóbban vásárolhat, mint bárhol a legkedvezőbb fizetési megkönnyítéssel
ATLAS D. D. butor- és faárnyagár, NOVISAD

GRAFIKAI KIÁLLÍTÁS SUBOTICÁN

HINTALOVAK

és mindennemű gyermekjátékok elismerten a legszebb kivitelben

a „LIGNUM“ játékarúgyárban készülnek Subotica, Nagy Ferenc telep.

Bársonyalapok már 150 dinártól kaphatók

„PÁRIS“ SZENDI JOLÁNKA kalapszalójában Subotica, Pašičeva-utca 9.

Széna Szalma Szecska valamint Tűzifa

legolcsóbban kapható HORVÁTH JÓZSEF takarmánykereskedőnél Subotica, Trenkova ul. Sánta-szánatóriummal szemben Kívánatra házhoz szállít

Már most zerezzé be szőrméjét

Kopilovics Balázs szücsnél, ahol garantált valódi árut kap és olcsón vásárolhat Bene Sudarević ul. 2

Keresek megvételre

üzleti üvegárukat 17-18 méter hosszút és kiszolgáló asztalokat Cim Radio Reklam Jugoslavija Subotica, Kr. Petra Park 9 postafiók 48

Minden nap 10 ÓRAKOR

FRISS HASCHE és SENDVICH SUDÁR cukrászda

A szerencés férfi!

kaphat tőlem teljesen ingyen egy kelengyét 5000 dinár értékben, amelyet szabad választása szerint bárhol vásárolhat. Küldjön be címre 4 dinár válaszbélyegyet. — Semmiféle más kiadása nem lesz. Olvasható címet kérek. FUCHS ERNŐ, VRSAC Postafiók 41.

fiakker

szerszámmal együtt olcsón eladó Cim Schmolka hirdetőirodában Novisad, Jevrejska ul. 7. 9762

Borbélyokfi yelmébe

Valódi bécsi mintájú masz-sziv forgószéket 550 dinárért csak SZÖLLŐSI JÓZSEF asztalnál kaphat Subotica, P. Kujundžićeva ulica 20

Szücs- és szőrmemunkák

a legszebb kivitelben és legolcsóbban Koplivovics szücsnél Subotica, B. Sudarević ul 2

Gyümölcsfák

szállítását október 15-én megkezdte. Kérem árja yzét és rendelje meg szükségét! Bednárz Károly fás o ajító, Stara Kanjižan.

ABLAKÜVEG

minden méretben legelőnyösebb árú Drag. Obradović gár lerskata Beograd Kr. Milana 31. (Uroševa Pisonca) Telefon 31-93. 9-52

Nea-Crem

legmegbízhatóbb arc- és kézapoló KORONA GYÓGYSZERTÁR VÁROSHÁZA SUBOTICA

Olcsó vászon-vásár

Filiala Š. KRAMMER Vilsonova ul., Zöldfavendéglo mellett 8223
-a 90 cm. sárga vászon 11-50 din.
-a fehér vászon 10- din.
-a „linon“ vászon 14-50 d n.
-a lapdó vászon 14- din.
Paplan bármely színben 190-

Geszténye

teljesen egészséges kilója 2 1/2 dinár rózsa burgonyát vagontelekben minden mennyiségben ajánl Kiss István Subotica. Barakok templomával szemben

Gyárhelyiség kiadó

alkalmas nagy raktárnak is. Cim megtudható Kardos hirdetővállalatnál Novisad Vilsonov trg 7.

Cipészek figyelmébe!

Specialis felsőrész készítés mindenféle fazon szerint legolcsóbban és legmodernebb kivitelben Róka István 7314 cipőfelsőrész készítő, Subotica, Zrnjski trg 16. (az udvarban)

Naponta friss vágású húsok, szalámi, sonka, zsir, füstölt szalonna és friss felvágott kaphatók Szabadosnál Subotica, Városház-épülete Tanácsok levetetnek

Beograd legforgalmasabb helyén elsőrendű delikatesz és büffé

napi 8-10000 dinár bevétellel családi okok végett eladó. Bővebben: Agentur LANG, Subotica Pašičeva ul. 3. l.

Veszek mézet

minden mennyiségben. - Mintázott ajánlatokat Kőrösi Géza céghez Subotica kerek.

Legjobb minőségű fehér és arany FOGAKAT

mindenképpen olcsóbban, legmesszebbmenő garancia mellett készítek. Tartós fogtömések. Érzéstelenített foghúzás. Dent. SCHÄFFER GÉZA Subotica Kr. Aleksandrova u. 15. Vasuti parkkal szemben. Kétemeletes sarokház. Vidékiek aznap lehetőleg kielégíttetnek.

Ujonnán építeti, modern berendezésű, vasutállomás mellett, fővonalon fekvő szálloda és fürdő

saját vízvezetékkel és villanyvilágítással, teljes felszereléssel eladó. Cim: Radio Reklam Jugoslavia, Subotica Kralja Petra Park 9, postafiók 48

MEGNYILT a Vojvodina

legszebb és legmodernebb fűszer- és csemegeüzlete SUGÁR MANÓ SUBOTICA FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRAK!

ESTI KURIR

ndapesti estilap. Főszerkesztő: Rassay Károly A liberális polgárság lapja. A magyarországi eseményekről az Esti Kurirból értesül a leggyorsabban. Jugoszláviában kapható a kora délelőtti órákban. Egyes szám ára 2-50 din. Előfizetési díj egy hónapra 60 din. Előfizetéseket elfogad a jugoszláviai főbizományos Medjunarodni Prom. Novinski i Oglasni Zavod d. d. Podružnica Subotica, Vojnovičeva ul. 7.

A legdivatosabb, a lecsikkesebb bársonyalapokat

„Dama“ kalapszalokban kaphatók Karadžićeva ul. 14. (Báranykőz) Reklámkalapjainkat hihetetlen olcsón adjuk. Alakítások olcsón, szépen és gyorsan! Vidékiek aznap kielégíttetnek!

Bőrkereskedők, cipészek!

Legjobb szerszám a napvéljeggel ellátott (Dobler-féle) cipésszerszám Ne fogadjon el mást, minden darabért totálunk. Lukasztók, stancnik rajz szerint. Kapható minden bőrkereskedésben vagy a készítőnél. Cipésszerszám üzem Subotica, Trumbičeva ulica 2. (Papucs-piac) az udvarban.

Kérjen állandóan

OSPierre fogpasztát és szájvizet saját érdekében

LEVELEZÉS

Barátságos és kedélyes uriember keresi azon fiatal magányos urileány vagy asszonyka ismeretségi, kit anyagilag bővebben támogatna. »Igaz barát« jelígre. 9822

Energikus, fess, több nyelvet beszélő, 29 éves uriember közepes vagyonnal rendelkező, szerény szőke (barna) urileány vagy fiatal özvegy ismeretségi keresi. Titoktartás boztosítva. — Ajánlatokat a kiadóhivatal »Fortuna I.« jelígre továbbít. 9646

HÁZASSÁG

Házasságot legiobb családnál diszkrétan elintézek. Megbízást elfogad »Doktorné« Szubotica. Uicim: Pašičeva 3. 9072

Házasságkövetítők, kik a legiobb zsidó körökkel összeköttetésben állanak, közölik címüket hivatkozva erre a hirdetésre a kiadóban. 9738

FOGLALKOZÁS

Cukrásztanoncnak fiu felvétetik. Ugyanott stélási, pult márványlappal eladó. Keppert Jánosné cukrász, Subotica, Jelašičeva ul. 3. 9742

Bizalmi, levelezői, pénztárnoki vagy hasonló állást keres korrekci uriember nagy praxissal, kitűnő referenciákkal. Megkeresések kéretnek »Létfimum« jelígre kiadóba. 9737

Gyógyszerészgyakornokot keresek azonnali belépésre kedvező feltételek mellett, némi gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. — Szükséges nyelvismeret: szerb, német és magyar. Mr. Ph. Róth Mihály gyógyszerész, Zabalj — Bačka. 9741

Helyi piacra ügynököt keresek bor- és pálinkára. Cím a kiadóban 9726

Pénzbeszedő kerestetik. Cím a kiadóban. 9722

Keressünk Novisadra szakácspraktikánst, ki a cukrász munkában is járatos. Ajánlatokat fizetési igények megjelölésével Kardos, hirdetőirodájába Novisad, Vilsonov trg 7. ké-rünk. 9733

Agilis, szakismerettel rendelkező egyen szép hasznosított hozó üzlethez 100.000 — 200.000 dinárral rendelkező társat keres. Érdeklődők adják le címüket »Kömlő« jelíge alatt Kardos hirdetővállalatnál, Novisad, Vilsonov trg 7. 9731

Állandó munkára szabószekedek felvétetnek. Rađa István, Srbobran. 9719

Ügyes borbélysegéd azonnali belépést Zvekics Timo borbélymesterhez Starakanisán. 9753

Ismunkás kötősegéd azonnali állandó alkalmazást nyerhet, ki Zsakard kötőgépén önállóan tud dolgozni. Varga Flórián, gyapufonó és kötőde, Subotica, Trumbičeva 3. 9756

Német és magyar nyelv tanítását iskolásgyermeknél elvállalja Petrogradska (István) ul. 30.

Két kis gyermek mellé pusztára idősebb gyermekkeresőnek vagy nevelőnek kerestetik. Cím: Birkás István, Subotica, Zriniski trg 18. 9618

Intelligentes Fräulein mit Jahranzeugnissen sucht ich zu meiner achtjährigen Tochter. Kennniss der serbischen Sprache beforzugt. Dr. Zoltan Székely, Advokat, Subotica. 9797

Egvedülálló középkorú vendéglősné társat keres, ak az üzlet vezetését magára vállalná 30.000 dinár készpénz szükséges. Leveleket »Remény« jelígre a lap kiadóhivatalába kér. 9754

Ispán, szorgalmas, magyar, keresztény, szerb és német nyelv ismerettel, jó bizonyítványokkal igazolható gyakorlatl, délbánati nagybirtokon azonnali állást talál. Ajánlatokat »Földművesiskolák« jelíggel kiadóhivatal továbbít. 9759

Képviselők és utazók könnyű és szép keresetre tehetnek szert. Ajánlatok 20 dinár bélyeg beküldése mellett »Dokton« poduzeće Osijek címre küldendők. 9691

Mindenben megbízható fiu elmenne szobainasnak. — Szakszerűen tud ruhát vasalni, tisztítani. Gordán Mihály, Novisad, Kamenička ulica 64. 9807

Főmolnár kerestetik a staribečei Gőzfürdő Malomb azonnali belépésre másfélvagos magas örlésű esere és export állandó alkalmazásra Józán, erélyes szakképzett erőre reflektálunk. — Kollár György malomszerelő. 9806

Intelligentes deutsches Fräulein wird zu meinem 3 jährigen Söhnchen gesucht Somborski put 3. 9841

Bérbeadó, eladó vagy tökéletes társ kerestetik 40 méter kapacitású vám- és kereskedelmi malomhoz Somborban. Ajánlatokat »Jóvedelmek« alatt Schmolka hirdetőiroda Novisad, Jevreiska 7. továbbít. 9661

Intelligentes Fräulein mit Jahreszeugnisse sucht Stelle zu Kinder. Briefe erbeten unter »Kinderlieb« in die Administration.

Intelligentes Fräulein mit Jahreszeugnissen suche ich zu meiner achtjährigen Tochter. Kennniss der serbischen Sprache beforzugt. Dr. Zoltan Székely advokat, Subotica. 9784

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelíggel leveleket továbbítunk. Kérdésközlőkhöz válaszbélyeg melléklendő.

Utazók, kik fűszerkereskedőket látogatnak, szép mellékkeresetre tehetnek szert. néhány cikk árusításával. Ajánlatok Schmolka hirdetőiroda, Novisad, Jevreiska 7. továbbít. »Jó melléklővel« jelíge alatt. 9763

Kerestetik azonnali belépésre perferkt szakácsnő, aki németül beszél és lehetőleg ismeri a francia konyhát. Jelentkezni lehet Schellens igazgatónál, a villanvtelepen. 9783

Fiatal kereskedősegéd, főfős- és rövidáru szakmából, állást keres. Beszél szerbül és magyarul. Cím: Tóth Jenő, Starakanisza, Morvay-szálloda. 9795

Szoptatósdaának ajánljuk fiatal és egészséges anva Kovács Istvánné szülésznőhöz kéri a leveleket Sentára. 9791

VÉTEL-ELADÁS

Daraskő-állvány, 2 drb. komplett, eladó. Vuikovic J. és Társa falep, Subotica. 9708

Aranvazó- és préselőgép, egészen új, keveset használt, nagyobb méretű, szabadkézből más vállalat miatt utányosan áron azonnali eladó. Cím a kiadóhivatalban. 9631

Beltéren sarokház üzlet-helyiségekkel (főlmenő fűszerüzlet) eladó. Bakó Pál Ciril i Method trg 2. 9643

Egy trombita eladó. — Kulcsár József, Bačko-Petrovoselo. 9810

Eladó 3 szép fekvésű tehermentes házhely utányosan, Segedinski put, Tálassy-kert Menhely mellett. 9826

Gyümölcsösiacsn, Zriniski trg 11. kiadó: szép, világos üzlethelyiség, üzletnek vagy műhelynek is alkalmas betonozott uccai pince, nagy raktár- és műhelyhelyiség. 9832

Két gyermekocsi, kitűnő állapotban, eladó. Cím: Radio-Reklam Jugoslavia Subotica, Kralia Petra Park 9. 9777

Egy új ház eladó, azonnali beköltözhető. Cím: Rövid Miklós, szegedi vonal, garitó mellett. 9676

Uriszobaberendezést azonnal megvételre címeke a kiadóba kérek.

Két írógép, teliesen jó karban levő, nagyvonalú csón eladó. Nemzetközi iroda, Subotica, Aleksandrova 9. 9798

Első Bánáti Cseréngvár (Ringofen) Aranitzky és Társa tulajdona kedvező áron szabadkézből eladó. Üzemképesség kétmillió cserépp. Közelebbi felvilágosítást nyújt Liubica Aranitzky Opolo, Banat. 9786

Wertheim-kassát 2—3 számú, jó állapotban megvételre keresek. Cím a kiadóban. 9785

Néró nevű tanulékony neulfundlandi kutvát megvennék. VIII., Boška Vujića ul. 14. Háztulajdonos. 9755

Eladó kisebb családi ház, Érdeklődni vasár- és ünnapnap délután V. Rudnička ul. 10. Birkás faterkedés melletti kis ucca. 9746

Ház azonnali eladó, esetleg kiadó és azonnali átvethető. Topnička ul. 27. 3829

Önkéntes árverési hirdetés, F. évi október hó 31-én d. u. 2 órakor Orom-hegyesen fűszer és rövidáru üzletemet teljes felszereléssel együtt eladom. Harmath Margit. 9664

Eladó 30 métermázsas tiszta kender. Mijo Kovač Bizovac, Slavonija. 9681

Sörfejtő apparátus, jókarban, költözhető miatt olcsón eladó Subotica, Skotus Viatora ul. 47. 9735

Modern lakások, három-négyszobás lakások, posta közelében örökáron eladó. Bővebbet, Földes ruházlet. 9800

Eladó 15 HP villamosmotor indító, kapcsoló, ampermérő és szűrésítő sinekel 20 volt. Cím a kiadóban. 9799

Cimbalom, használt, Schunda-féle, 1600 dinárért eladó. Cím: Lux Mihály Staribečei. 9804

Használt Ford-autók nversofelhajtással is eladók. Autó Weigand & Co. Subotica. 9828

Eladó 12 HP szívógázmotor, abrichter, szálágfürés, frézer és verőgép. Üzemben megtekinthető. Berényi Jánosnál, Starakanisza. 9805

Eladó 15 m. hold szőlőbir- tok Kraljevbregeen közel állomáshoz, teljes felszereléssel, 600 hk, különféle hordók stb. ur lakás fűrdőszobával. 450 nemes gyümölcsfa. Cím a kiadóban. 9686

Vidákov és Szántó Novakanisza. Telefon 14. ajánlanak prima minőségű vörőhagymát eladásra. 9734

Keveset használt Chevrolette, 4 üléses autó, villanvinditással és világitással, olcsón eladó. Fellegi János, Madiarska ulica 27. Novisad. 9768

Kisebb üzletberendezés 1000 dinárért eladó. Kerek óraspecialista. Gyümölcsösiac. 9779

Női kalapszalonz Somborban a legiobb helyen, bevezetett, kitűnő forgalmu, családi okok miatt, utányosan azonnali eladó. Cím a kiadóban. 9761

Eladó egy komplett mozi-berendezés, mely áll: Pathe-vetítóből, 5 lóerős benzin agregatból, 65 Voltos 30 amperes, 1 Voltmeter és amperemeterből, alig használt állapotban, eladó 16.000 dinárért. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 9773

Liszfeter-motor szálágfürészel, kocsihoz szerelve, huzatos, hibátlan, egészben vagy külön is eladó. Subotica, Diačka ul. 7. 9774

Fizvelem! Egy jömenteli üfeli üzlet, konkurencia nélkül, kiadó vagy házzal együtt eladó örök áron. Bővebbet: Madasz János, Novibecsei. 9491

Villanymotor Sziment Schukert 3.5 HP indító kapcsoló szűrésítő-órával 220 vagy 380 voltra 3.500 dinárért eladó. — Pallas-Reklam, Subotica. 9696

Utányosan eladó egy Ford személykocsi, 1 Ford teherkocsi, egy Stöver teherkocsi, Reichel gépműhely és hegező, Novisad, Streliačka ul. 47. 9739

Pengeot, öt lovas, három üléses, kitűnő karban, elutazás miatt sürgősen eladó. Polgár, Segedinski Vinograd 183/2. 9689

Ford-autó, jókarban levő, használt, eladó. Hallgató Laos, Starameravica. 9509

Gőzcseplő és motoros garnitúrák, külön cséplők, lokomobilo, motorok, motoros morzóloék eladók. Ügyvintén veszek gazdasági gépeket és motorokat Vadócz Károly, B-Topola. 9633

Két idomított majom eladó. Narodni Brokop, Novivrbas. 9496

Cséplőgarnitúrákat részletfizetésre buza valutában is elad Bilicki Károly Senta. 9224

20-as szívógázmotor cséplővel vagy a gépek külön is eladók. Soós Sándor gépész, Pačir. 9577

Szalongarnitúra, modern sötét uri szalonnak is alkalmas, eladó. Cím kiadóban. 9730

KÜLÖNFÉLE

Aki nekem 10 dinárt be-küld, megkapja a most megjel. 8. sz. levélbélyeg árjegyzékemet és hozzá 50 drb különféle bolgár bélyegyet. Isidor Steiner bélyegkereskedő Brod n/S. 8600

150 dinár egy vagon dunai homok, vagonrakva, Dunapart, Bogojevo. A szállítást az árviz után újra megkezdtem. Ádám József. 9586

Paflan részletfizetésre gyári áron, heti vagy havii fizetésre. Raktáron klotl és vatta minden mennyiségben, paplanok minden színben és minőségben 140.— dinártól feliebb. paplan-varrás 55.— dinár. Buljovčić Béláné Német Margit paplanos, Subotica, Pašičeva 8. — Edénypiac, Gőzfürdő során. 9549

Teherautómat, Mercedes-gyártmányu, 1½ tonnás, elcsereálném egész könnyű teherautóval. Lehet jókarban levő Ford is vagy luxusautó, mely teherautónak átlakítható. Hamburger légyvár, Szubotica. 9684

Egy vagy két uccai szoba az Aleksandrova ulicán azonnalra kiadó. Ugyanott új ebédibutor, csillár és nagy könyvtár utányosan eladó. 9707

Varrónó télikabátot 200, selvem és szövetrühát 80, háziruhát 40 dinárért elsőrendűen készit. Cím a kiadóban 9827

5 dinár 1 kg befleur alma Plukovic József központi irodájában, VI., Jelašičeva ul. 4. 9823

Urüháznál izletes finom házikosztra uriebbereket elfogadunk. Esetleg teljes ellátásra. Cím a kiadóban. 9788

Irodának vagy iparcélra két nagy száraz padlós uccai szoba kiadó. Paie Dobanovačkog ul. 3. Nemzeti-szállodával szemben. 9817

Irodának egy vagy két szép, nagy szoba azonnali kiadó. Pretseti fénvképész házban. 9818

Butorozott elegáns, szép garzon szoba, azonnali kiadó. P. Dobanovački ulica 3. 9819

Zsákok, egyszerű használtak, nagyobb mennyiségben kaphatók. Ruff eskokoládégvárban. 9831

Elhelyező irodamba keresek és ajánlok nevelőnőket, háztartónőt, szállodai személyzetet egész Jugoszláviába. Agentur Lang Subotica Pašičeva ul. 3. I. 9838

„SASSO“

OLIO SASSO GARANTIZATA PURA OLIVA PRIMO FRUONE GLIA

ETOLAJ SHS LERAKAT M. PREKIĆ BEOGRAD GRAČANIČKA 17.

SZ. VARTOLT TISZTA

Legelsőrangú üzlet!
Kalapszalón „ESTERKA“
 a KORZÓN „Aleksandrova ulica 9.)
Bársonykalapok legszebb anyagból és elegáns kivitelben
 90-100-150 dinár
Pilzkalapok 80-100-150 dinártól és feljebb
 Frissen érkezett bécsi és párisi modellek.
 Elegáns alakítások olcsó áron!

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
 Csak felbélyegzett jelű leveleket továbbítunk.
 Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
kész női és férfi fehérnemükben
POLLÁK LEÓNÁL SENTA
BÁCSKA.
 Kérjen árjegyzéket!
 9715

Egy szép nagy uccai szoba a belvárosban irodának november elsejére kiadó. Cim a kiadóban. 9750

Olesó kölesönöket folyósít a Toržanska Štedionica, Torža. 7558

Két üzlethelyiség Sentai ut 10. szám. november 1-ére kiadó. Ugyanott egy nagy márványpult eladó. 9834

Damburozás, madeira és festés ruhákra, sálakra stb., fehérneművarrás és himzés, plissirozás és guvrirozás olesón és szépen. Aida, Csirkepiac, Péics-ház. 8956

Utcai pince kiadó posta közelében. ház eladó. Érdeklődni: Streisinger bőrkereskedőnél. 9776

Legolcsóbban vásárol kész férfi-, női- és gyermekruhákat Földes Samu újonnan berendezett ruhaárúházában. Gyümölcs-piac, Rudics utca. Divatos férfiöltöny 500 din., férfi raglán 600-700, fiu télikabát 475, lánykabát 350, női raglán 550, gummy köpeny 250, szövetszövet 450, bőrkabát 850, szőrmébéléssel 975, divatnadrág 225, munkaköpeny 145 és öltöny 165. Vidékre utánvétellel, meg nem felelés esetén a pénzt visszaküldöm. — Saíát érdekében ügyvelien a címre. Földes Samu ruhaárúháza. Külön osztály mérték utáni rendelésre. 5905

Kiadó modern uccai butorozott szoba külön beíráttal november 1-ére Cim: VII., Ivan Antunović ul. 3. földszint. 9782

Butorozott szoba beltéren, esetleg konyhával is, kiadó. Cim a kiadóban. 9794

Üzlethelyiség Paie Kujundžića 3. alatt november 1-től kiadó. Felvilágosítás ugyanott a nőifodrásznál. 9712

Varrógépiavitás. Újonnan felszerelt és elsőrangú szakember vezetése mellett levő műhelyünkben elvállalunk mindennemű varrógépiavitást legutánvosabban és iótállás mellett. Singer varrógépárktár. Subotica, Halpiac. 6955

500 DRB. ÓRA INGYEN
 Minden **IDOL-KREM** dobozban van egy betű az

J D O L K R E M

szóból. Ha azokat összegyűjti és beküldi az üres dobozokkal együtt **jutalmul kap egy órát**

Kérje mindenhol! Ne fogadjon el mást!

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D. NOVISAD

NARODNI BIOSKOP
 Szenzációs bemutató!
 Berstein drámai attrakciója
Jakob fiai
 megrázó zsidó tragédia 9 könyvnyekig megható felvonásban
 Főszerepben
Rudolf Schildkraut
 Ma vasárnap utoljára
Alarm
 attrakció 7 felvonásban és 2 felvonásos
komédia.

Apollo Novisad
 Október 22, 23, 24-én
Madame Sans-Gêne
 Viktorien Sardou és Emile Moreau komédiája
 7 felvonásban
 Főszerepben: Gloria Swanson, Emile Drain, Charles de Roche, Suzanne Banatelli, Warwick Ward
 Október 25-26-án
Svetislav Petrovics
 Az „Utolsó keringő” c. filmben

Kiadó Suboticán, forgalmas helyen sarokhelyiség és két helyiséggel álló vendéglő lakással, u. o. fehér bor eladó. II. Oslobođenija 18. 9813

Sza'onáthelyezés
 Értesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy női és gyermekruha szalonomat, valamint géphímző-, azzur- és plissze-intézetemet
 1926. nov. 1-től Paja Kujundžićeva ul. 11. (Molzerház) helyeztem át. 9751
 Tisztelettel **Facsarné**

Iparosok sok pénzt megtakarítanak, ha lakik, mindennemű festék, olaj, vegyszertü anyag, ecetek, láda és minden egyéb szükségletüket nagyban árban Franjo Forgacs Zagreb, Marovska 18. detail-osztályában szerzik be. 6986

A szerencés nő!
 kaphat tőlem teljesen ingyen egy kelengyét 5000 dinár értékben, amelyet szabad választása szerint bárhol vásárolhat. Küldjön be címre 4 dinár válaszbélyeget. — Semmiféle több kiadása nem lesz. Olvasható címet kérek. FUCHS ERNŐ, VRSAC Postafiók 41. 9811

Ruhavásár! Siessünk Eisler Izsóhoz, szebbnél szebb nőifelöltő modellek érkeztek és olyan olesón árusítia! Mi férfiöltönyt, télikabátokat a fiuknak is csak ott veszünk! Legjobbiban csak Eisler Izsónál vásárolhat. Barátok temploma során. 9215

Uj és használt **zongorák pianinok**
 a legnagyobb választékban legolcsóbb ár mellett 18 havi részletre és kölcsönbe csakis
RAAB KÁROLY
 zongora raktárban kaphatók SOMBOR, Bácska. 8357

Prágai zongoratermében Vel.-Kikindán vásárolhat mindenkor a legelőnyösebben zongorát. Nagy választék. 8820

Plisszé és guvrirozást a legújabb bécsi mintákkal olesón és pontosan vállal olzv. Holländerné. Párhuzamos-ut. Cziglerház. 9157

Uriháznál izletes finom házikosztra uriembereket elfogadunk. Esetleg teljes ellátásra. Cim a kiadóban. 9788

Ne mulassza el az alkalmat. Női kiegészítők finom bőrből 30 dinártól. Női harisnyák nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 dinártól. Férfi ing, prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségű férfi zokni 15 dinár. Gyermekecipők 30 dinár. Duplán varrott szandál minden számban. Vujkovic János (volt Kis Bazár) Rudičeva 3.

Két butorozott szoba kiadó. Egy erős kocsis eladó. VIII., Železnička 10. 9720

„GINGOLD“
 HALKONZERVGYÁR SUBOTICA
 Novisad kerület képviselője:
Braća Čeliković, Novisad

Az én reklámom:
Divatos, sikkes, olesó és különleges kalapok
Kalapszalón POGÁNY
 Trg Fra Ješa 15 (Hitelbankkal szemben)
 SZÉPEN ALAKITOK!
 7667

Villamos világítás szerelése

A Villanygyár szerelési osztálya (Kostina ulica 1.) végez mindennemű szerelést gyorsan, olesón és szakszerűen. Saját érdekében forduljon közvetlen hozzánk

Telefonszámunk 508.

A villanygyár városi üzletében (Kostina ulica 1.) luszterek, vasalók, villamos kályhák és minden más villamos anyag legolcsóbb árban, bő választékban. Nagy árammegtakarítást ér el, ha lakása és üzlete világításához szükséges égőket nálunk veszi.

Subotica Villamos Vasut és Világítási R. T.
 világítási és üzemosztálya — Kostina ulica 1.

Lozija Matković elvesztette első oszt. gimnáziumi bizonyítványát. A megtaláló jutalom ellenében adia le I. Manoilovičeva 4. alatt. 9816

Keresünk két szobás lakást konyhával. Cim Česka ul. 2. Szalai 9842

Butorozott szoba kisaszszonynak olesón kiadó. V. Varoška ul. 9. 9840

Családházak kisebb nagyobb lakások, üzletek, irodák, nagy pince, vendéglő lakással kaphatók. Szalon ebédlő, ny háló, üvegfal, festmények, perzsaszőnyeg stb. eladók. Langné Pašičeva 3. I. 9837

Keresek 10-15 holdig szőlőtelepet csakis jókarban bérbe hosszabb időre. Ajánlatok »Jókarban« a kiadóba. 9835

Korzó mozi. Október 25-26-27. Hétfő-szerda
RUDOLF VALENTINO
 posthumus filmje
COBRA
 szenvedélyes szerelmi történet Nápoly tüzes ege alól 7 felvonásban
 Ezenkívül burleszk vigjáték
TRAP... TRAP... TRAP...
Csisz-csosz itt vagyok. — Harry Langdon az új Csaplin, hogy bizonyítsam miként lehet 10.000 kilométert csoszogni és 7 mérföldet lépő vetélytársaimat megelőzni, hogy megnyerjem a 25.000 dollárt és azt a kicsi nőcskét kiért 2500-at ver percenként a szívem.

RUDOLPH VALENTINO
 in **„Cobra“**

Lifka mozi megnyitja díszelőadásán Verne Gyula regénye: **Strogof Mihály** a cár futárja kerül színié.

Futás

a szomorúságtól a mosolyhoz

Írta: Révész L. éla

Zürich, október hó.

Világvonat.

A perronia: kilátó, mely szüntelenül mutogatja a horizontokat. Ablak, amelyen kitekint a vándor és ellát Párisig, Berlinig, Londonig.

Zajlik a vonat és morailanak körülöttnök a metropolisok...

Franciák, angolok, németek, spanyolok, olaszok bukkannak ki a fülkéből: az ékezőkocsiban csoportok hangoskodnak, kongresszusokra indulnak. Pán-európaért, világbékességért: kevert gyülekezet a nyargaló masinán, mely fut az országutak mellett, mint a világot és e szálló találkahelyen közösséget érez a fajta fia minden emberfiával, míg nem magyarul rezzen a magyar: vonuló diákok kerülnek elének, akik Berlinbe, Göttingába, Párisba igyekeznek, tanulni ami lehetne nagyszerű ambició is, de ez esetben inkább, vállalit magyar nyomorúság.

Büszke érzés a testvériesülő nemzetköziség, de magyarul eszmélni: muszáj. Hallom a magyar diáktól, hogy 1920 óta járnak ki Párisba és már elkészülnének tanulmányaikkal, de ijedten nem hiszik, hogy megharcolnák a befejező utolsó évet. A iotékonyági intézmények éppen most vonták meg tőlük támogatásukat. *Nines pénz!* — ez az utaválójuk, amikor uira elindultak az utolsó utra. A diákoknak beiratkozásra, vizsgadiákra kellene a frank: ennivaló, a háj-lék nem is presszánsabb gondiuk. Megszerzik. Milyen munkával teremtik elő az olesó dinét, a külvárosi padlászobát! Oklevelükhöz közeledő magyar diákok *Autouil-ben a csempésztelepen talieskának naphosszat* és diákok a Renault-üzemben, *mint napszámosok ke resik meg* a sovány kenyerüket; ám húst is kapnak ama szerencsésebbek, a kik mint *mosogató alkalmazottak tudnak elhelyezkedni a Duval-éttermekben*. Nappal dolgoznak éjjel tanulnak és kifünő eredménnyel végeznek, de a most következő utolsó vizsgától rettegnek — a *numerus clausus-diók*. Hátralekös vizsgadiák, ui vizsgadiák, összesen 200-300 frank, az ára egy-egy oklevélnek és az *autouili szemétteléből nem tudják kikaparni a kincset*...

Felömlő panasz, mert meghallgatják, csöndes, de iszonyu szavak a tanulás példátlan küzdelmeiről... odakünn nyugalom, a megérett ősz derüje, szeliük a tüdőklést, messzi görék lángolnak a piros kukoricától, rohanó földeken virít az uritők, kunyhók előtt ragvognak az őszirózsás kertecskék, a sik hegybe szalad, hágnak, tülekednek a magaslatok, vörös erdők robognak a havasok alatt, irdatlan gleccserek szörnvi feijükön szikráznak a íéshomlokuk, szüntelenül sorakoznak, az eget tartják, félelmes karolásukban falucskák szenderegnek — *miájta emberek* élhetnek itt távol a gyáraktól, városoktól elkülönülő számkivetettségben, a hallgatag hegy-óriások között, amelyek, ha megszólalnak havas sítkérezzel kering az orkánban a pelyhnyvi lélek is... A völgyben, körbe zárulnak a házacskák, köröznek fölfelé a leitón és szinte egymásba kapaszkodva, körülfogják a leitő tetejére emelt templomot!

A mord gúgászok elmaradoznak, még hányvák magukat a hegydaliák, de lassacsán elszelidülnek és koszorúkat kitérve, elének nvtiák a gyönyörű vizet. Az ősz fénvben sítkérezik a tó és *mellette Zürich!* Hallottuk a hírt, jó néhány esztendeig emlegettük is a becsületét és sápadoztunk, mint az imént elhagyott gleccserek. Tehát itt terem a jó pénz és mi mint nincstelenebb pengő-fajzat megálltunk egy kevéskét körülszemlélődni.

Az emberek, a vámvizsgálók, vonatkalauzok, hordárok, sofförök, szállodások, vendéglősök, kereskedők, szivesek, komolyak, ugyanugy, mint azelőtt. Mint-ha mi se változott volna azóta, hogy itt jártunk, mikor a magyar korona még *ugy pengett*, mint a sváici frank. Tiszta nyáias város és bemegevünk a népies, nagy vendéglőbe, ahol élénk siet a pincér kisasszony, élénk teszi az étlapot és *mosolyog*. Mindenki *mosolyog itt*, szivesen, de hüvösen. Betűzötünk az étlapban. A legolcsóbb ételeket fikszi-rozzuk: borimái 3.50 frank (körülbelül 45.000 magyar korona), egyszerű menü, tészta nélkül négy frank (körülbelül 50.000 magyar korona). A kisasszony *mosolyog* és mi, valutát arányosítva fizetünk.

A kávéházba is benézünk. A pincér *ugyancsak, igyekezettel barátságos, szí-*

vart kérünk, egyszerűt, 50 centim az ára. Elég rossz szivar, de három jó magyar Media telnek a valutából. Reggelizünk, ióformája tiszta pincár szerviz, *mosolyog*, élénk helyezi a kávé, kenyeret, a vaját, a gyümölcsöt és *semmi mást*. A reggelinek, az ilyen reggelinek, *személyenként 35.000 K az ára*.

Panaszkodnak a jó zürichiek, hogy kerülük az idegenek a kies tájékat, pedik ők előzőkenek és nagyon váriák az utasokat. Épp ez a ióhiszemiségük, becsületes szinezetük, teszi maidan meghatóvá a sorsukat. Az idegen özőnlésre berendezett nagy áruházak kon-ganak, a kicsi és nagy szállodák üresek és a szorgalams igen szives zü-

ricihek hiába enekednek a munka, a forgalom után: *igen jó a pénzük és ezért meg kell lakolniok*. Az volt az impreszióink, hogy ezek a derék sváiciak nem is tudják mi történik velük. Az egyszerű szállodáska főpincére átvuitotta a számlát. Egy éjszakára megháltunk és *két kicsiny szobáért 350.000 magyar koronát fizettünk*. Én nem mosolyogtam, de a főpincér *oly derülten* nézett rám az ártatlan kék szemével, hogy már megsaináltam és visszaüzentem a tekintetemmel!

— Polgártárs én jobban értem, amit te nem tudsz és jobb az én hibás pénzem, mint a makulátlan tiéd és mondom neked, jobban menne nektek, ha egy kicsit rosszul menne...

Ők ketten

Írta: B. edeker

Öreg urak, ketten, akik egy idő óta nem látták egymást, találkoznak. Az egyik eukóliás, mosolygó uriember, az optimista világnézet és jókedv típusa, — a másik önkinzó természet, (Heautontimerumenosz), aki mindent sőtétebbnek lát a valóságnál. Esmecerét folytatnak az életéről általában s a saját életükről, az ifjúságukról meg az öregségükről, már amiről az öregek, ha összejönnek, beszélgetni szoktak.

— Ha fiatalokat mulatni látok, úgy érzem magam, mint az az ember, aki már elköltötte az ebéjét, talán emésztőlaza is van, s végig kell néznie, amint mások, még éhesek, az inyesek derült arckifejezésével és élvező ajkcsentetésével jóízien lakmároznak.

— Nálam ez nincs így. Én sose lakom teljesen jól. Magamvá tettem egy író princípiumát, aki szerint *okos ember éhesen kel föl az asztaltól*. Étkezés után éppen oly friss vagyok mint annak előtte, sőt rugalmasabb — mert a mérsékeltenevéstől erősebb leszek az ember —, nincsen emésztőlázam, s ha megkínálnak valamivel, képes vagyok újból enni-inni, süteményt s gyümölcsöt még fogyaszthatok, egy pohárka likórt is leöblíték, s egy-két csésze feketekávé is be tudok kebelezni.

— Szerencsés ember! Én biz' alig merek társaságba menni. Mindig attól félek, hogy terhükre leszek a fiatalabbaknak, s hogy évésben-ivásban s mulatozásban nem leszek képes lépést tartani velük.

— Hiszen én is érzem, hogy vénülök, de azért bátran kompareálok az ifjabbak összejövetelén, ahová szivesen hívnak, mert ha nem is roppom a divatos táncokat — a régi módiakat még csak ellejteném —, azért társalgásban, vicelődésben, adomázásban vagyok olyan legény mint ők. Sőt — észrevette — egyik-másik közülük némi irigységgel pislant reám, mert valószínűleg arra gondol, hogy ökelme az én koromban nem lesz ily eleven.

— Csodálatos temperamentum a tiéd! Engem bizony nem irigyel senki, s én annál sárgábban irigylenki fiatal ismerőseimet, akik bizakodva, reménykedve, a holnapról és holnaputántól jobbakat várva gondtalanul élnek.

— Óh, édes barátom, akárhogy vegyük a dolgot, mindenképpen mi vagyunk az irigylésreméltók, mi öregek. Mert nekünk biztos, ami nekik nem az: a multunk.

— Hm, ezzel szemben nekik jövőjük van.

— Szegények! Dehogy van! Csak lehet! Nem minden jelennek van jövője, ellenben minden jelennek van multia, s én a magam szép multját nem adom oda senkinek a még oly biztató de mégse biztos jövőjéért... Ha az emlékeim fölött tartok szemlélt, fakult fényképeket nézek, nőkéit, akiket valaha szerettem s akik engem is szerettek, s olvasgatom a régi okmányokat és egyéb írásokat, amelyek elismeréseknek és diada-

lokna a képét idézik előbbem, akkor nem bánom, hogy kívülem talán senki se emlékszik a társadalmi és politika sikereimre, s föl se veszem, hogy csak én tudok és senki más az édes órákról, amelyeket szerettem az asszonyoknak s amelyekkel ők ajándékoztak meg engem. Ilyenkor mosolygok magamban, gondolatban újra átélem a szónoki sikereimet, amelyekre valaha büszke voltam s a meleg-szerelmes éjszakákat, amelyeknek csókizét még ma is érzem, — s újból fiatal vagyok.

— Te boldog! Nekem nincs ilyen természetem.

— Vagy ilyen filozófiád.

— Lehet. Nekem is voltak — talán tudod — *bonne fortune*-jeim, s a politikában se játszottam éppen piószerepet, rám nézve ez mégis oly mult, amely a régiségénél fogva már talán nem is igaz. E napokra tudok azzal a hangulattal tekinteni vissza mint te, sőt bosszankodom azon, *mért voltak oly szépek*, ha nem tud lenni méltó folytatásuk? Mindezeket az emlékeket és emlékezőseket odaadnám egy még oly rövid igazi fiatalságért.

— Mit akarsz mondani ezzel a két szóval: igazi fiatalság?

— Azt, hogy szeretnék még egyszer harminc esztendő, asszonyoknak érdekes u. n. szépjövőjú fiatal-ember lenni.

— Szegény barátom! Mivel igazabb az általad visszaohajtott ifjúság annál, amelyet öregkoromban én érzek s ennélfogva élek? Talán annyira se igaz, mint az enyém. Amíg harminc éves és ennél is fiatalabb az ember, nem becsüli sokra azt a boldogságot, amelyet a fiatalság jelent, — olyannyira természetesnek, magátólértendőnek s a maga normális állapotának tartja azt mindenki. A fiatalok csak egészségesebbek és fürgébbek mint mi, de nem boldogok, s csak vénségükben gondolják s a legjobb esetben érzik, hogy valamikor azok voltak. Magamról tudom. Amikor retrospektív módon vagyok fiatal, az ifjúsággal járó boldogsággal is megteelik a szívem, és pedig oly tiszta boldog-érzéssel, amelyet ifjúkoromban nem éreztem s amelyet nem zavar a legkisebbké kétely s gond se, ellenben az emlékezés derüje annál realisabbá tesz. Barátom, *csak az a fiatalság tesz boldoggá, amelyet az ember öregkorban érez*. Am egy kis filozófia kell hozzá. Nem tudom hamarjában, hogy ki nevezte el a filozófiát *féltrevezető tudomány*-nak de jól keresztelte el; a jótékonyága abban áll, hogy — *féltrevezet* s olyan mentalitással ruház fel bennünket, amelylyel sikerül megcsalni magunkat. Nem is képzeled, hogy a te régi barátod minő csaló! Ugy csapom be magam, hogy az becsületére válna a legfurfangosabb szédelőnek. S még kevésbbé tudod elgondolni, hogy mily hiszékeny vagyok, — ha tudnád, így kiáltanál föl: *Oh, sancta simplicitas!* Elhitetem magammal, hogy nem hetvenéves, hanem kétszer harmincöt esztendő vagyok,

s így fiatalabb a harmincöt évesnél, aki csak egyszer az.

— Irigylem a képzelő tehetségedet.

— Jó dolog az, s neked is lehetne. Azt, hogy fiatal, mindenki elképzeli, a legfantáziátlanabb is. Csak emlékezőtehetség kell hozzá. Ha még emlékezel, hogy hogy' érezted magad fiatalkorodban, akkor ma is tudsz fiatal lenni. Lásd, én sok éveszámot, adatot, nevet, arcot, kellemetlenséget, sok mindent elfelejtettem, de azt, hogy harminc-negyven év előtt mit és hogyan éreztem, mi érdekelt és mit szerettem, azt nem feledtem, s ezért most is hasonló érzek és gondolkozok, mint akkor, csak persze derüesebben, mert a normálember körülben is hajlandó csak arra emlékezni a multból ami abban kedves és kellemes volt.

— Megint csak azt sóhajtom: boldog ember!... S ugy-e, azt mellőztetést, amellyel az öregeket félretolják, az állásaikból kinézik s »irattárba« teszik, azt se érezted soha fájólaga?

— Nem éreztem, mert gondom volt rá, hogy ily elbánásban ne lehessen részem. *Kellő időben* vonultam vissza mindenünnen, ahol valakinek utjában lehettem, — s ez is egyik magyarázata és oka az elégedettségemnek. *Időben* lemondani, ez a *vénülő bölcsessége*. Ha erre nem képes, akkor tragikus öreg lesz... A rezignálás maga is szomorúság, de csak muló érzés, amelyet nemsokára megnyugvás és derü vált föl. Sose vártam be, amíg kitessékelnék valahonnan. Akkor váltam meg mindentől, amíg még volt tekintélyem, s nem, amikor már nem volt. A hivatalomnak például olyan időpontban mondtam *valet*-et, amikor még pótolhatatlannak tartottak benne, s a nőknak, amikor még győztem őket, birtam velük, s tudtam, hogy sóhajtozni fognak utánam.

— Okosabb voltál, mint én. Mind-ezt én is éreztem, de sokkal gyengébb voltam, semhogy ily konzekvenciákat mertem volna levonni. *A rezignációhoz*, ugy látszik, néha *több erő kell, mint a cselekvéshez*, s én tovább maradtam, mint szabad lett volna. Azt a hibát követtem el, hogy *vártam*.

— Már ez is öreges dolog volt, öreg barátom. Az igazánda férfi nem vár az eseményekre, amelyek eljövendők, hanem eleibük megyen.

— Belátom. Mivelhogy a visszavonulásom kényszerű volt és siralmas, s nem önkéntes és méltósággal teljes, állandóan a multban élek s a hibákat vizsgálom, amelyeket elkövettem. S legjobban fáj, hogy a nő — hiszen ismerted! —, aki utolsó s ennélfogva legforróbb szerelmem volt, rámunt és elbocsájtott, mint egy rossz cselédet.

— Neked kellett volna őt elhagynod. Én, amikor először vettem észre, hogy a barátnóm szórakozottan hallgatja, amit beszélek, kiadtam az utját. Kétségbeesetten távozott tőlem... Ha várok két hónapig, valószínűleg ő mondotta volna föl a szerelmemnek nevezett barátságot, s akkor engem evett volna a mérge...

— Ha még egyszer kezdhethém, én is így viselkednék.

— Fájdalom, nem kezdhethünk semmit újból. Ezt tudva, nem kockáztatam soha azt, hogy valahol meguntanjanak, s így nem kellett hallanom azt, amit némely más öregek gyakran kénytelenek átszenvedni: »há ez még mindig itt lábatlankodik?« Ellenkezőleg: sokszor bókolnak azal, hogy jó az öreg a háznál, még ha van is esze. De nekem elvem volt: inkább őt esztendővel előbb csinálni helyet érdemteléneknek, mint őt percig foglalni azt el egy nálamnál érdemesebb elől.

— Én, sajnos, nem voltam ily ügyes. Lekéstem ezt az öt percet. S az ilyen percek lassan mulnak azoknak, akik a másodperceket is számolják.

— Igen, barátom, az a boldog öregség titka, idejében vallani magunkat öregeknek s nem várnai be,

amig kiméletlenül adják tudunkra, hogy azok vagyunk.

— Most már látom, mért mosolygysz oly elégedetten, s mért bánkodom én olyan kényszeredett ábrázattal... S most kérdezek valamit: a háború s a még háborusabb háborútársaság minő hatást gyakorolt rád? Az se rontotta le az optimizmusodat?

— Az embernek az alaptermészete megmarad, bármi történik vele és körülötte. Aki optimista volt 1914 előtt, most is az. Az maradtam én is. Ami azóta elcsufította az életet, az erkölcsöket és a világtörténetet, az engem is lehangolt s időnkint kétségbeesített, de nem változtathatta meg a világnézetemet s nem vonhatta a pesszimizmus gyászkeretébe a hangulataimat. Az ember vagy optimista, vagy nem az. Ha az, örökké az marad, még ha a Jób szomorú sorsa éri is.

— S nem bánt Téged, hogy meg kell halnod, anélkül, hogy jobb időket, egészségesebb szociális viszonyokat és boldogabb emberiséget látnánk, mivelhogy öregek lévén, aligha érhetünk meg igazán békességes időket?

— Bánt, persze, hogy bánt. De hát mit csináljunk? Szeretném, ha másint volna, mert jó embernek és emberségesnek tartom magam, s az élelem sok esztendejét szívesen fölállítottam volna, ha ezzel az emberi ímet megmenthettem volna a rájaszakadt katasztrófától. De ha már megtörtént a nagy »débaclé«, elviselem azzal a megadással, amellyel

bele kell nyugodnunk minden változathatatlanságba. A legrosszabbba is.

— Nekem gyötrelmem csak gondolni is arra, hogy meg kell halnom, anélkül, hogy láthatnám azt a tökéletesebb világot, amelyről ifju éveinkben álmodoztunk.

— És meg, ha már így van, örülök, hogy meg kell halnom, s még jobban annak, hogy ez nemsokára megtörténik. Hátralévő éveimet vagy hónapjaimat éppen az teszi elviselhetőkké, sőt kellemesekké, hogy már nem sokáig leszek tanúja e nyomoruságnak, s hogy fölállítva az életvégi mérlegemet, megállapíthatom, hogy a »Követel«-rovat előnyben van a »Tartozik« fölé. Több esztendeig éltem remények, mint keserőségek közt.

— Mily szerencsés ember vagy te, hogy mindenütt azt látod meg, ami kedvező, s azt hallod meg, ami jobban hangzik!... Mégis, nem értem, hogy aki örül az életnek, annak mindig a napos oldalán sütkérezik, mint halhat meg szívesen, mikor én, az elégedetlen, borzalommal gondolok arra, hogy meg kell halnom, és pedig nemsokára? *Erkläret mir, Gra! Oerindur, diesen Zwiespalt der Natur!*

— Szegény barátom! Hát nem vetted észre, hogy mindig azok halnak meg a legkönnyebben, akik könnyen és vidáman éltek? Iparkodjál könnyebben venni az életet, s meglátod, mindjárt kedélyesen fogod föl az elmúlásodat is.

— Majd megkísértem. De félek, hiábavaló lesz.

— Én is attól tartok...

Emlékezzünk régiekről

Hogyan küzdöttek az anyanyelven történő oktatásért a magyar képviselőházban a nemzetiégi képviselők

III.

Manojlović János képviselő a képviselőház 1907. évi tartott ülésén a következőképpen fejezte be beszédét:

A tanítás nyelve az anyanyelv legyen

... Nemzetiségi vidékeken a nemzetiség nyelve minden iskolában az alsó és középfokon részint a tanítás nyelvüül alkalmaztassék, részint mint köteles tantárgy tanítassék. (*Helyeslés a középén.*) Akkor ugyanegy eszme: a nemzeti eszme nem lesz támadó fegyver a magyarság kezében és védelmi eszköz a nemzetiségek részéről, szóval a nemzeti eszme nem lesz harci jelszó, hanem annak égése alatt testvéri szeretet és szabad fejlődés fog uralkodni.

A törvényjavaslat előírja, hogy a nem magyar tanítvány elemi iskolában a nemzetiségi ifjaknak olyképpen tanítandó a magyar nyelv, hogy gondolataikat magyarul érthetően tudják kifejezni.

A magyar nyelvnek ilyen mérvében és oly módon való tanításával szemben, ahogy az kontemplálva van, fő aggodalmam, hogy

veszélyeztetve van az ifjuság harmónikus nevelése

Az általános elemi ismeretek elsajátítása itt nem öncél, hanem nagyjában csak eszköz a magyar nyelv tanítására. Hála Istennek, tul vagyunk már azon a felfogáson, hogy ma a jogrend csak a népek sötétségben tartásával érhető el, ellenkezőleg, csak a népek legnagyobb mértékben történő felvilágosításával biztosítható a haladás a természetes fejlődés útján. Minél mélyebben van a föld méhébe zárva a tüzes lava, annál irtózatossabb erupcióval tör magának utat felfelé. Oly forradalmak, mint amelyeneket a szomszéd országokban látunk, csak ott fordulhatnak elő, ahol a nép lelkét és elméjét az éj leple borítja. Ily nép néma, de ha egyszer megszólal, összedőlnek Jerichó falai.

Mi, nemcsak nem ellenezük a magyar nyelv tanítását, sőt ellenkezőleg, szeretjük, ha népünk megtanul magyarul. A mi népünk például oly helyen, ahol más nemzetiségűek is laknak, elsajátítja az anyanyelvét és nem szokatlan, hogy irni-

olvasni nem tudó földműves három-négy nyelvet beszél, megtanulja nem az iskolában, hanem az élet iskolájában.

„Az anyanyelven történő oktatás a tanítás leg-tökéletesebb módja”

Am legyen az iskola is a nép segítségére a nyelv elsajátításában, de a *nyelvtanulás ne legyen akadály a általános elemi ismeretek elsajátításának.* Jelen törvényjavaslat következményeképpen én népünk szelemi hátramaradottságát, pozitív tudásának csökkenését látom és azt, hogy népünk ekképp korlátoltabb gondolatait nemcsak magyar nyelven nem fogja tudni szabatosan kifejezni, hanem egyetlenegy nyelven sem. Aki a népiskolában pedagógiai elveket akar érvényesíteni, aki Komenski, Pestalozzi és Diesterweg nagy szellemeivel összekötésbe jönni nem akar, az anyanyelven való oktatást az iskolából nem küszöbölheti ki. Már pedig az anyanyelven való oktatás — az oktatásnak »elismert« leg-tökéletesebb módja — nálunk csak kegyelemből, ideig-óráig — túrt — metódus. Mi a magyar nyelv megtanulása felé irányított törekvést nem ellenezük, de igenis ellenezük azt, hogy a magyar nyelv megtanulása, mint eredmény, a nem állami népiskolák létének konditio sine qua non-ja legyen. Annai tantárgy mellett, amelyet magukba véve is a gyermekek tulterheltsége folytán vagy redukálódók lennének, vagy a modern államok mintájára hat évről nyolcra lennének megosztandók, még azt is megkövetelni az elemi iskolától, hogy egy nyelvre tökéletesen megtanítsa a gyermekeket, nem egyéb, mint oly feltételhez kötni a nem állami iskolának létét, amelynek ők megfelelni nem képesek, szóval, ez is gróf Csáky szavai szerint az államosításnak egy burkolt neve.

Nemcsak államnyelven lehet terjeszteni a hazaszeretetet!

Mindez csak azért történik, mert önök abban a tévhitben vannak, hogy a hazaszeretetnek terjesztése csakis a magyar nyelv terjesztésével érhető el, hogy a magyar nyelvnek terjesztése, terfogalása egyuttal a magyar állameszmének is terfogalása, hogy hazafi csak oly magyar állampolgár lehet, aki magyarul

beszél. Ezen tévhit illusztrálására bátor leszek egy uti élményemet elbeszélni.

Régi történet öröké új tanulással

Pár évvel ezelőtt külföldi utra indulva, felszálltam a tulszofolt gyorsvonatra. Internacionális társaság volt együtt. Volt egy Amerikába kivándorló bolgár és egy bulgáriai örmény család, volt egy georgiai orosz hadseregben szolgáló katonatiszt nevével, aki kisorosz származású. Én utközben felkértem örmény utitársamat, írjon be valamit a naplomba örményül. Ő kérésemnek megfelelt és írt is a naplomba. Ezt nem értvén, megkértem azután bolgár utitársamat, hogy írja meg ugyanezt bolgár nyelven: »Moe milo utecesztvo — én édes hazám! A kivándorlóknak mintegy utolsó bucsu-üzenete hazájukhoz. A georginai az ő anyanyelvén, a kis-orosz nő sajátján írták be ugyanezt naplomba. Ezt a gyűjtést folytattam Ausztriában, Cseh- és

Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Angliában, Franciaországban, mindenütt gyűjtöttem ezt az eszmét különböző anyanyelveken.

Párisból Strassburgig utaztam egy elzászi családdal. Az apa utazott tizen- négy-tizenöt éves leánykájával. Németül társalogtunk. Előttük említettem ezt a gyűjteményemet és kérésemre az elzászi leány bánatos mosollyal apjára tekintett és hirtelen pár szót vetett naplómba. Én megilletődéssel olvastam a gyermekleány hazafias érzelmeinek megnyilatkozását: »Ma France — une Alsacienne...« Ez elzászi lány német állampolgár, anyanyelve német, a leány beszél németül, ennek dacára az ő hazája a szép Franciaország... A gyermekleány eme pár szava a német vaspolitika kudarcra és tanulság ebből mindnyájunkra az, hogy a hazának egységét ne keressük a nyelvnek egységében, hanem az érzelmeinek egységében. (*Helyeslés és tetés a középén.*)

Kanadában is nagy a munkanélküliség

Évekig kell küzdeni a kivándorlóknak, amíg el tudnak helyezkedni — Angol nyelv nélkül nem lehet boldogulni Kanadában

Nyolc hónappal ezelőtt, Kanadába való indulásomkor, megbízást kaptam a Bácsmegyei Naplótól, hogy küldjek egy-két cikket a kanadai viszonyokról. Szívesen tettem volna előbb is eleget a megbízásnak, de Kanada olyan hatalmas terület, hogy a nyelvismeret nélküli bevándorlónak meglehetősen sok idejébe kerül, amíg a helyzetet és a viszonyokat megismeri.

Akik azzal a gondolattal jönnek Kanadába, hogy itt rohamosan, illetve rövid idő alatt meg fognak gazdagodni, keservesen csalódnak. Bár Kanada közvetlenül az Egyesült Államok mellett fekszik, a viszonyok meglehetősen különbözők. Legtöbb kivándorló, akivel találkoztam, panaszkodik és nincs megelégedve a sorsával. A kivándorlási hivatal kimutatása szerint huszezer kivándorló lépett partra ebben az évben Kanadában. Ez meglehetősen nagy szám, de alapszámát véve elenyészően csekély az ország területéhez képest. A lapok jelentése szerint ez a huszezer ember többé-kevésbé jól el is helyezkedett, hogy mégis sok a helyzetével elégedetlen ember, véleményem szerint annak csak az az oka, hogy legtöbb kivándorló nem vette komolyan azt a közmondást, hogy »Minden kezdet nehéz.« A kanadai kormány csak földműveseknek ad beutazási engedélyt, de azért a bevándorlók fele az iparosok és a tanultabb emberek közül kerül ki. Ezeknek természetesen a kezdet még sokkal nehezebb. Kanada épülő ország, ahol nagyon sok mindenre nyílik alkalom, de mindenhez elsősorban tudni kell angolul. Éppen ezért, azoknak a kivándorlóknak, akiknek ipari képzettségük — ha még olyan jó — van is, ha nem tudnak angolul, nem marad más, mint a legnehezebb napszámos munka.

Nyugat-Kanadában kizárólag farmon, vagy erdőn tud elhelyezkedni a kivándorló. Ott átlag 35—40 dollárt fizetnek és teljes ellátást is adnak.

Kelet-Kanadában talán több alkalom nyílik a munkára. Kelet-Kanada rohamosan épül. A városok szinte a földből nőnek ki. Az ideai kivándorlók legnagyobb része az építkezéseknél helyezkedett el mint napszámos, tekintet nélkül arra, hogy mi volt a foglalkozása odahaza. Windsorban például rengeteg magyar hordja a maltert és a téglát és bizony sok akad közöttük, ki érettségi bizonyítványt, tartalékos tiszti igazolványt, vagy pedig iparigazolványt tudna felmutatni. A fizetés 40—50 centim óránként, 9—9½ óra munkaidő van. A kereset nem volna rossz, ha állandó volna, de bizony, amit egyik héten megkeres az ember, azt a másik héten, amíg munkát keres, elkölti. Elsőrendű étkezésre és lakásra egy dollár kiadást lehet számítani naponta. Nagyon sok magyar munkás dolgozik Keleten is a farmokon. Mig nyugat-Kanada

kizárólag búzát termel, addig itt Keleten a farmerok legnagyobb része konyhakertéssel és dohánytermeléssel foglalkozik. Itt a farmmunkások a dohány és paradicsom munkában 3—4 dollárt keresnek most naponta, cukorrépa is nagyon sok van, ennek 12 dollárért szedik a cserjét. Mindezek igen nehéz munkák, bár itt a farmer munkások is csak 9 órát dolgoznak, de az iram viszont olyan hogy felér az otthoni 12—13 órával. Té- lre más munka-alkalom nincs, mint favágás az erdőn. Kereset egy dollár naponta és ellátás. Aki nem akarja az itt meglehetősen kemény telet munka nélkül átnyomorogni, annak nem igen van más választása. Iparos, vagy hivatalnok embereknél ez nem cél, mert az erdőn mindenféle más nyelvet meg lehet tanulni, csak az angolt nem, ha pedig itt egy iparos vagy hivatalnok télen nem tanul meg az iskolákban angolul, úgy tavaszra nem marad más, mint tavasszal megfogni ismét a malter vagy téglahordást.

Azok az iparosok, akik már régebben két-három év előtt jöttek és megtanultak angolul, meglehetősen jól elhelyezkedtek. Legjobb kerestettek az ácsok, 1.15—1.30 dollárt keresnek óránként. Egy dolláron alul szakmunkások nem igen kerestek óránként, csakhogy addig nagyon sok keserves napot kell átélni, míg valaki a szakmájában állandó munkához tud jutni. A nagyipar meglehetősen pang. Itt Windsorban három nagy autógyárban szünetel a munka. Csak a Ford dolgozik, de ott is csak négy napot dolgoznak hetenként. Fordnál csak napszám van, 5 dollár naponta, munkás felvétel azonban nincs, sőt nemrégiben erősen redukálták a létszámot. Érdekes, hogy Ford windsori telepére kizárólag szabályszerű kérvényezés útján lehet bejutni.

Megjegyzem még, hogy itten ha bármilyen gyakorlata van is egy iparos embernek, az csak előismeretnek jó. Több tudás egyetlen szakmához sem kell, sőt negyedrésze se, mint odahaza, itt sohasem az a fontos, hogy alaposan elkészüljön az a valami, hanem az, hogy gyorsan készüljön. Itt az iparosoknak nincsenek tanoncai, 16 évig iskolaköteles minden gyermek. Azután vannak az úgynevezett szakiskolák, Téli tanfolyamok vannak, öt hónap alatt mester lehet akárki. Ezeket a szakiskolákat figyelembe ajánlom minden iparosnak, aki esetleg kivándorlásra szánja el magát, nem azért, mintha a tudománya, amit hazulról hoz kevés volna, hanem azért, mert az itteni módszer elsajátítása éppen olyan fontos, mint az angol nyelv. Például megemlítem, hogy az ácsiparban itt nem szokás még a házat nem úgy csinálni, mint odahaza. A gerendák összecsapalását még a legnagyobb építkezéseknél sem ismerik. Egy háztetőnek res-

gel nekiáll 4-5 ember, — szeget neki erről, szeget bele arról — és délre már kész az egész ház. A hazai munkához szokott emberek azt hínék, hogy csak ideiglenesen készül, míg itt bizony véglegesnek csinálják.

Miután ugy a nyugati mint a keleti farmokon is meglehetősen időt töltöttem, legközelebb azokról fogok részletesen írni.

Dudás Ferenc.

Kiss József feltámadása

Irtá: Bêles Ôdön

Alig száradtak fel egy ország zokogásának könnyei a legnagyobb magyar poétának, *Kiss Józsefnek* frissen hantolt sírhalmán, megindult az irodalom pártolónak és lelkes híveinek mozgalma, hogy annak a költőnek halhatatlan lelki kincsét, aki több mint egy fél évszázadon keresztül volt legékebb szava dalnoka a magyarságnak, késő évszázadok számára megmentsék a mulandóságtól. A törékeny testű, romantikus nagy költőnek valóban, csupán csak testi halált volt szabad hálnia, mert tul felekezeti, politikai s társadalmi viszályokon, az egyetemes magyarság követelte izzó, lázleheletű, csodálatos szépségű verseit a magáénak. Petőfi Sándor mellett kevésen hódították még hozzá hasonlóan a világ minden irányában szétszórta magyar nyelvű olvasók millióinak szívét. Mert Kiss József poézisa a Petőfi Sándor népi egyszerűségének és tisztaságának jegyében a modern német műköltészet magaslatán csodálatos mélységű problémák tűz lavináját zuditotta perzselve, minden szabont gyökerében felégetve a XX. század első negyedének magyar irodalmára. S a mellett amennyire magyar volt, annyira lépést tudott tartani világirodalommal is, úgy hogy akár a német, francia, angol, akár a perzsa, görög, héber költészetben egyaránt első helyet vívott volna ő ki magának. Valóban: míg hivatása a magyar nyelvhez kötötték örökké zengő muzsáját, addig a világirodalom minden nyelvén megszólaltatta az ő Muzsáját. Tizenkét nyelven zeng ma Kiss József költészete, de tizenkét világnyelv chórusában ő szent szerelemmel borult le arra a halomnyí kis sírdombra, ahol az édes anyja fekszik jeltelenül eltemetve, ahol a falusi zsidó temető halk szellője ezt az egyszerű szót zokogja könnyezõn: *fiam!*. Kiss József, a 80 éves vén bohém, a budapesti művészvilág vén cigányvajdája, síró gyermekként borult az édesanya egyszerű sírhalmára. És ezzel mindent megmondottunk. Magasságot és mélységet egyaránt. Petőfit és Tolstojt látjuk benne.

Az a példalan lelkesedés és szeretet, amely Kiss Józsefet a síron tul is, a halhatatlanság birodalmába vezette be, arra buzdította Kiss József irodalmi műveinek örköseit, Kiss József leányát és három fiát, hogy összegyűjtve édesatyjuk összes irodalmi műveit, saitó alá rendezék *Kiss József összegyűjtött munkáit*. Jókai, Mikszáth, Madách, Gárdonyi mellett ez lesz a magyarság világsikereinek egyik legfőbb erőssége, amely a népek kulturájának demokráciájában újabb sikereket biztosít számára. Boldog örömmel kell megállapítanom, hogy Kiss József összes műveinek kiadásához *én adtam meg az első lökést* és cikkeim, kulturmunkám hatása alatt indult meg Kiss József reneszánszának munkája. Most jelent meg az ő utolsó műve. *Legendák a Nagyapámról* címen. Arany János óta ez az első eposzunk. A költő halálos ágán fejezte be ezt a művét. A most megjelent, gyönyörű kiállítású kötet az első, teljes kiadása a Legendáknak. Értékesebbet, klasszikusabbat nem termelt az utolsó huszonöt esztendő irodalma.

Szükséges, hogy olvasóim röviden megismerkedjenek Kiss József életrajzával, ezzel a fényesen felívelő pályafutással.

Mezőcsáthon született 1843. november 30-án. Szüleinek vegyes kereskedése és

korcsmája volt. Különösen édes anyja, akit korán elvesztett s akit végtelenül szeretett, (»Egy sír« c. versében: a Valahol messze, valahol régen...) a falu dédelgett lakói voltak, 1850-ben a Szabolcsba, Csegére költöztek, majd a palóc Serkén nyitottak üzletet. Itt Almási Balogh Samu tisztelettel megbarácsolik a gyermek és elhallgatta tanításait a régi világról s a régi héber költőkről. (L. »Egy ref. lelkész emlékezete c. versét.) Kiss édesanyja a falu védangyala volt, a kolerajárvány idején nagy szolgálatokat tett a falunak. Kis József 1854-ben Miskolcra ment tanulni. Itt olvassa először Petőfit, Aranyt, Tompát. Félbehagyja tanulmányait, nem akar most már rabbi lenni és inkább gyalogszerrel megszökik a szülői háztól. Keservesen éhezve jut így Bécsbe, ahol egy hónapig szalaggal támogatás után s félig éhenhalva kénytelen Sopronba vándorolni. Itt egy korcsmáros befogadja házitánitónak leánya mellé. Végre 15 éves korában szülei beiratják a rimaszombati főgimnáziumba, ahol, mint Mikszáth Kálmán osztálytársa, ő a legelső tanuló. 1861-ben Debrecenben folytatja tanulmányait. Szülei közben meghalnak s ő egy mosónő fiával gyalogszerrel nekiindul a Vértes hegységnek, hogy Pesten kiadhassa első verseskötönyvét. Első verse az Űstökös-ben jelenik meg, 1867-ben, 1871-ben már a Képes Világ segédszerkesztője. Ezután »Budapest rejtelmei« címen idegen mintára készült világvárosi regényt ír, megrendelésre, kenyérkérdések miatt, hogy ifjú feleségének gondtalan életet biztosíthasson. 1874-ben aztán Budáról átköltözködik Pestre. 1890-ben megalapítja a Hét címmel a legnépszerűbb újságot és nemsokára utólrhetően mesternek ismeri el őt mindenki. Diadalmas, fényes pálya ezután élete: a világirodalom halhatatlanjainak babérkoszorúja övezte sugaras fejét. És szép, hosszú életben volt része ezenkívül. boldog családi életben. 1921-ben halt meg, leánya, Bauer ezredesné karjai között

és akkor is szelíden, szépen és mosolyogva.

Kiss a népköltészetet olyan magaslatra emelte, ahol ma Stefán George, Richard Beer, Hoffmann, Hoffmannsthal eveznek. Lelekének egyik retesze Goethe fenségével bírt, a másikkban Petőfi ideálijuzsa, a harmadikkban Arany szines látásvilága, a negyedikkben Heme melancholiája volt elhelyezve. S ő édesanyjának kékszemeivel nézvén korakulturéletének tragikus folyamatát, lelkének hurián millió remegéssel, kulturlendülettel fájdukt benne létezése szörnyü magánya és ujérzéseket, uj témákat hozott. Mindig lágy, finom, álmodozó, amellet erős, férfias lelki volt és törhetetlen akaratu, sas szárnyakon szárnyaló, még betegségében is ...

Uj fejezet az ő neve az irodalomban, mert az egész generáció az ő műhelyében nevelkedett fel. Ady is sokat tanult tőle és milyen hálával gondolt ő reá Gyóni Géza is, aki sokszor felkereste őt a szerkesztőségben legujabbpoémáival amikor Kiss melegen ölelte magához a nagytehetségü ifju költőt. Gyóni Géza lelkében nagy nyomokat hagytak ezek a találkozások. Megtanulta kívüléről Kiss József valamegyi versét és sok lázas szavu vitában szállt sikra éretük és igazukért. Gyóni Géza lelke valóban, vérzett a Kiss József verseinek halhatatlan szépségéért. Ennek bizonyítéka egyik legszebb verse, amelynek címe: *Kiss Józsefnek*. Ez vers utolsó kötetében jelent meg és a tragikus sorsu költő, akinek sorsához csak a Petőfié hasonlítható, ebben a versében egyuttal istenhozádot is mondott Kiss Józsefnek. Nem a lelkének, csak a testének. Mert az a vérsáv, amely a przemyslyi hős holtetemét örökre eltakarta előlünk, annál élésebb megvilágításban tárja elénk örök szépségeket kutató lelkét, amelyet Kiss József lánghéve melletl nővelt magában naggyá és amely fanatikus, haláltmegvető idealizmus, a szépség és költészet jegyében, a valóságban egybeforaszítja lelküket.

Utazási jegyzetek

Jelige: Olaszországról nem lehet nem írni.

Pontosan tizenöt évvel ezelőtt voltam először Fiumében. Ifju diák-szívem dagadó büszkeséggel nézte az »Adriagyöngy«-nek rohanó forgalmát. A kikötőben a hajók százaai horgonyoztak, a mólókön lázasan lüktetett az élet, fejlődő nagy kikötőt ismertünk meg Fiumében. Az olasz Fiuméra rá sem lehet ismerni. D'Annunzio nemzeti dmadala derekban törte ketté a kikötő fejlődését és, ami forgalma maradt a fiúmei öbölnek, azt is a jugoszláv Szusak bonyolítja le. Az egykor oly forgalmas kikötőben — az apró bárkákon kívül — mindössze tíz kisebb-nagyobb hajót számláltam meg. Kilenc a jugoszláv Szusakhoz tartozó Baross-kikötőben horgonyzott, egy volt olasz területen, egy — hadihajó.

Jugoszlávia és Olaszország között egy alacsony drótkerítés és egy kapu a határ. Emitt SHS. csendőrök, amott cifra tollu karabinierik vigyáznak feltűzött szuronyal. Szörnyen ügyvelnek a határ átlépőkre, ellenben a néhány méter széles Fiumarán, amely Fiumét Szusaktól elválasztja, minden ellenőrzés nélkül, nyugodtan át lehet esónakázni Jugoszláviából Olaszországba.

Szusakról hajón mentünk Velencébe. Sem jugoszlávok, sem olaszok nem kérétek az utlevelet. Szörnyen megbántam, hogy összes adóhátralékomat kifizetem.

Tizenhét óras ut után gyönyörű hajnalban tünt elő *Velence*. Két személynek két börrönddel hat lirát kellett fizetni a gondolán. Idehaza nagyon kioktatnak, hogy igyekezzem minél többet lealkudni a méregdrága gondolán. Sehogy sem sokaltam tizenkét dinárt az utért, de elvből megpróbáltam két lirát lealkudni. A gondolás mi sem szólt, hanem elővette a tarifát. Az első benyomás

nem volt épen romantikus, de annál kellemesebb: *Mussolini* taxis-fuvarrá degradálta az évszázados velencei gondolát.

Amikor partra szálltunk a világ legkáprázatosabb terén, egy pillanat alatt körülfogott egy csomó portás és idegen vezető. Egyikük *»Deutsches Haus!«* csatakiáltással kiragadta kezemből podgyaszomat és már vitte is egy szállodába.

A hotel olcsó volt, tiszta, csinos, németül azonban az egész »Deutsches Haus«-ban mindössze egy cseh szobalány tudott valami nagyon keveset.

Messze el kellett barangolnunk a lagunák labirintusában, ha olaszokkal akartunk találkozni. A Márkus-térről és környékéről teljesen kiszorították a ben-szülőtteket — a galumbok és a nászutások.

A lira nagy dolog és az aprópénzt szörnyen megbecsülik. Egy liráért egy nagy pohár fagyaltot adnak, fél lira egy adag hab és, ha 19.95 lirát tesz ki a számla, pontosan visszaadnak öt centesimit.

Az állomáson fél kiló szőlő egy lira és négy lirába kerül fél liter bor sással befont csinos üvegben. A moziban egy lira a fagyalt-crém. Egyáltalában nyoma sincs annak a speciális középeurópai mentalitásnak, hogy valamiért többet kell fizetni, mert azt nem az üzletben, hanem a vasuton, moziban, vagy színházban vásárolok.

Velencét ellepi a mindenfajta idegen, *Firenzében* viszont csak fiatal és öreg házaspárokat láttunk. Az volt az érzésem, hogy akiket jósorsuk nászutjakon Velencéből elvezetett Firenzébe, mind eljötték öreg korukban is, hogy haláluk előtt még egyszer gyönyörködjenek a

Mediciek nagyszerü művészet-szeretetének maradványaiban.

Furcsa nyelv az olasz. Az alagut, a melybe lépten-nyomon beleszalad a vonat, olaszul galleria. Az emelet: galleria; az erkély a színházban: galleria, galleria a muzeumok képtára; temetők márvány folyosója, minden emeletes üzlet és gyűjtőnéven galleria minden olyan ház, amelyben kizárólag üzletek vannak. Mindezeket kivül minden közönséges folyosó is galleria.

Karzati állóhely — természetesen galleria — huszonöt lira volt a *milanoi Scala-színház* Beethoven-estjén. Ez volt a legolcsóbb hely. A mi pénzünkben több mint ötven dinár. Beethoven két legsúlyosabb szimfóniáját játszották és az elővételi pénztár előtt kora reggel sorba álltak az — olcsó jegyekért.

Rómában másfél lira egy mozijegy.

Az olasz közönség hihetetlenül széles és türelmetlen. A moziban folytatólagosan játszanak. Minddenki akkor jön, megy, amikor akar, de éktelenül dobognak, tapsolnak, ha egy felvonásköz két-három percnél tovább tart. A publikumnak hihetetlen zenei intelligenciája van. Jaj annak a színésznek, aki egyetlen hibás hangot énekel. Kiméletlenül kifütyülik és még jól jár, ha nem dobálják meg. Ezzel szemben csapni való rosszak a prózai és egyéb előadások. Firenzében a nagyon előkelő Verdi-színházban a közönség több-kevesebb türelemmel nézett végig egy üres, dísztelen és szörnyen unalmas revüt, amellyel egyetlen vajdasági műkedvelő-társaság sem merné a közönség elé állni.

Pisa a világ egyik legszerencsésebb városa. Abból él, hogy egy tudatlan építész rosszul építette meg a templomtorny alapját.

Több mint félezer éve áll úgy ferdén a híres pisai torony. (Őszintén megvaldom, nem mertem közvetlenül melléje állni. *Rettenetesen terda az a torony* és az ember sohasem tudhatja, mikor lesz megint egy kis talajszüppedés.

Azelőtt, ha valaki Rómából iött haza, azt mesélte, hogy mennyi papot látott. Ez most fel sem tűnik, mert olyan sok a — katona. Ez egyébként egész Olaszországban általános jellemzés és meg kell jegyezni azt is, hogy a fascizmusnak az egyetlen külsőleg látható jele. A civil fascisták nem járnak már fekete ingben, mindössze egy kis gomblyuk jelvényt hordanak. Mussolini hirhedt fekete arcképei is lekoptak már a falakról és az idegen csak azt láthatja, hogy csodálatos rendet, tisztaságot és a külföldiek számára lényeges olcsóbbodást teremtett a fascista uralom. — Nagyon valószínű, hogy az olaszok nem látják ugyanígy.

A legnagyobb ritkaság, ha egy-két percet késik a vonat.

Borravalót sehol sem kell fizetni. Szállodákban, vendéglőkben, kávéházakban és minden nyilvános helyiségben a számla tíz százalékát számítják fel borralalónak. Szóval egy lírás fekete után tíz centesimit.

A milánói dom tetejéről megszámláltam, hogy mennyi különböző jármű van a hatalmas dom-téren. Eredmény: 61 autó, husz villamoskocsi és három fiakker. Ezzel szemben meg kell írni, hogy jó egy óra hosszat autóztam össze-vissza Milanóban négy és fél liráért.

Elutazás előtt két dinárért vásároltam egy lirát itthon. Három hét alatt 2.30-ra szökött fel a kurzus. Az emelkedés még mindig tart és igazán meg tudom érteni. Gazdag, nagy ország Itália. A világ minden tájáról viszik

oda a pénzt az idegenek. Nemzeti vagyona, a régi római és középkori emlékek, képek, szobrok, elképzelhetetlenül sok milliárdot érnek. Nyugodtan mernék a lira további emelkedésére spekulálni, ha nem láttam volna, hogy milyen tömegtelenül sok Olaszországban a katona. Ez az ország még nem számolt le a háborúval... Olaszországban ez volt az egyetlen szomorú tapasztalatom.

Visszafele a vonatban megismerkedtem egy textilgyár utazójával. Kérdezte, hogy vásároltam-e szövetet. Megmondtam, hogy nálunk nagyon rossz híre van az olasz szövetnek és, bár igazán olcsó árakat láttam, nem merem venni. Új ismerősöm kijelentette, hogy maga az olasz közönség is így gondolkodik, pedig az olasz gyárak vagyonszámra szállítanak szövetet Angliába, ahonnan új márkával jön vissza ugyanaz az áru mint angol szövet. Természetesen akkor már háromszor annyiba kerül. Utközben még kiszálltam egy napra Velencében. Nagyon csábított a sok szép olcsó szövet. Nem vettem. Nem mertem hinni az olaszoknak.

Szerelmi kongresszus Berlinben

**A nyár királynőjét csalásért vád alá helyezték
A közérkölcöket sértő rendőrkiállítás — Szinpadra került a „Golem“**

Berlin, október hó.

Husz évvel ezelőtt még nem lehetett volna elképzelni, hogy tudósok, papok, orvosok, tanárok, jogászok — képzett és közismert férfiak — résztvegyenek olyan nyilvános kongresszuson, amely a *szerelmi tudományával foglalkozik*. Berlinben ült össze a *Szexuális Kutatások Kongresszusa* dr. Moll Hugó titkos tanácsos elnöklésével és ennek a kongresszusnak egyetlen célja az, hogy fényt derítsen arra a rejtélyes folyamatra, amely az emberi pszichében végbemegy, mikor Panni azt érzi, hogy nem tud Jancsi nélkül élni. A világ minden részéből érkeztek a kongresszusra pszichológusok, fiziológusok, operatőrök és a legérdekesebb előadások hangzottak el a szexuális kísérletek köréből. *Sellheim* lipcsei professzor bemutatott klinikai kór leírásokat és röntgenfelvételeket egy asszonyról, aki mirigyrendszerében történt beteg elváltozás következtében aránylag rövid idő alatt nőből férfivá lett, hajusza női, vállalai megszélesedtek és teljesen elvesztette női tulajdonságait. Férfjének kérésére operációnak vetette alá magát a mely után lassan visszaváltozott ismét nővé.

— A hölgyet — mondotta a tanár — a középkorban egész biztosan megégették volna, mint boszorkányt. Most viszont boldog hitves.

A pszichológus-szekció nagy vitákat rendezett arról, hogy a szerellem »Triebe«, vagy csupán »Drang«-e? Ez roppant fontos különbség lehet, eltekintve, hogy magyarra mindkét szót csak »ösztön«-nel tudom lefordítani.

Egy pszichoanalitikus kutató nagyon érdekes előadásban bizonyította, hogy a háború — a homoszexualitás egyik megnyilvánulási formája.

Nagy feltűnést keltett egy *lelkész felszólalása*, amely a nők részére ugyanazt a szerelmi szabadságot követelte, amit a férfiak élveznek. A szabadgondolkodó tisztelőt a halgatóság soraiban ülő rövidhajú hölgyek lelkesen ünnepelték.

Most zajlott le a nemzetközi rendőr-kongresszus is, sokkal kisebb érdeklődés mellett. A kongresszussal kapcsolatos rendőrkiállítás már jobban izgatta a kedélyeket, noha — a sajtó támadásai miatt — a kényesebb természetű dolgokat, főleg a pornográfia és a pénzhamisítás körébe vágó dokumentumokat, külön pavillonba helyezték át, ahova csak orvosok, vagy újságírók igazolvánnyal lehet belépni. De ami látványos maradt, az is éppen elég ahhoz, hogy a látogatók három órai szemléldés után mint *perfekt betörő hagyja el a kiállítás területét*.

— Ha más rendezte volna ezt a kiállítást — írta egyik újság nem minden alap nélkül — nem a rendőrség, akkor az illető már rég ülné.

A zárt osztályon hihetetlenül tökéletes gyűjtemény van pornográfikus képekből, könyvekből és filmekből. Ebben az extra-moziban találkoztam aszexuális kon-

Gondoltam, a vigéc Olaszországban is vigéc.

Olasz barátomnak nagyon hiányosak voltak a földrajzi ismeretei. Először mindenáron csehszlováknak akart minősíteni és dunsztja sem volt arról, hogy mi fán terem Jugoszlávia. Amikor rendkívül hiányos olasz tudással megmagyaráztam, hogy egy új állam polgára vagyok, amely Szerbiából alakult, boldogan kiáltott: »Igen tudom már, az önök miniszterelnöke *Pazity!*« Persze arra már nem tellett olasz tudományból, hogy megmagyarázzam, hogy most kivételesen nem *Pasics*, hanem *Uzunovic*s a miniszterelnök.

A megérkezésről jobb nem beszélni. A velencei gondola, firenzei kocsi és milánói autóárak után csak azt akarom följegyezni, hogy amikor Szuboticán kiszálltam a vonatból, annak ellenére, hogy az állomással közvetlenül szomszédos uccában lakom, tíz dinárért akarta hazavinni két kizitáskámát a hordár. Nem volt szívem *öt lírát* fizetni — magam cipeltem haza a kofferoikat. **Komor Mihály**

gresszus egyik német előadójával, aki némi öngunnyal mondta:

— Egész Berlinben csak itt lehet új szerelmi extravaganciákat tanulni...

Nagy az öröm Berlinben. A rendőr-főnök belügyminiszter lett és első dolga volt, hogy *elrendelte a záróra kitolását éjjeli egyről háromra*.

Kevésbé okoztak örömet az új »közlekedési lámpák«. A rendőrség a főbb utvonalonak automatikus jelzőlámpákat függesztett ki, amelyek a keresztezéseknél hol elzárják az utat a kocsik előtt, hol kinyitják. Az újítás nagyon praktikus és az uccai balesetek kiküszöbölését kitünően segíti, de a vízzel együtt a csecesemőt is kiöntötték: jobb közlekedési akadályt ki sem lehetne találni, mint ezek az automaták. A Friedrich-strasse egyik végétől a másikig hetven percig tart most az ut autón, holott ez az ucca fele olyan rövid, mint a budapesti Andrásy-ut.

Grete Rheinwaldot, az ismert filmprimadonnát az ügyészség csalásért vád alá helyezte.

Rheinwald asszonyt, aki a berlini nagy szépségversenyen a »Nyár Királynője« címet elnyerte, divatárucégek jelentették fel. Körülbelül egy millió dinár értékű divatcikket vásárolt össze különböző áruházakban hitelbe és tévedésből se fizetett sehol egy krajcárt sem.

Az ítélet előtt »elszerződhet« majd Amerikába, min az utólérhetetlen Putty Lya. Tudniillik a hitelezőinek utólérhetetlen...

Annak az állításnak az igazságát, hogy betyárból lesz a legjobb pandur, megerősíti most a német betörő-király esete. Erich Schwartz, aki részletekben több mint tízennyeg évet töltött a különböző németországi börtönökben, a berlini szabadalmi hivatalban patentirotztatta egy találmányát: egy lakatot, amellyel szemben a legtüchtibb betörő is tehetetlen. A szabadalmat egy lipcsei gyár vette meg amely kétségtelesen jó üzletet csinál majd a lakattal, tekintve, hogy a feltaláló — aki jelenleg is ül — reklám-célokra írásbeli becsületeszavát adta, hogy a lakatot kulcs nélkül még ő sem tudja kinyitni.

Az a »Golem«, amit a vendégszerető moszkvai zsidó-színház, a *Habima* bemutat, nem az a primitív legenda a prágai Löw rabbiról, leányáról, a ghetto rózsjáról és a csodálatos szolgáltóról, ahogyan azt Paul *Wegener* filmre vitte és *Gustav Meyrink* regényben feldolgozta. Az orosz szerző, *Leviv*, filozófiai — vagy talán inkább teológiai — költeménnyé nemesítette a mesét, pogrom-epizódokkal színesítette és a Golem alakjából egy kretint csinált.

Az előadás fényes. A szinpadon ugyanaz a szinte emberfeletti játékgöyvellem, ami a Stanislavski-színészeknél Moszkvában tudnak játszani. *Meszkins*,

aki a cimszerepet alakította, kitünő művész, aki végig lenyugázó hatást tudott tenni a nézőkre, holott ezt nem nagyon segítette elő a groteszk felé hajló játékmadora és különös, gurgulázó beszéde. Az együttes minden tagja egyformán

elsőrangú, ha valamit kifogásolni lehet rajtuk, akkor az az, hogy mind *egyformán* elsőrangú. Szédítően magas nívó, egyenlőségek nélkül. Talán az egy *Ravina* asszonyt kivéve. A diszletek teljesen modernnek és meseszépek. **d. t.**

A tánc

Oltártól a kávéházig

A tánc kétségkívül egyike a legrégebb művészeteknek. Már az őskulturának az egyiptomiaknál, koldusoknál, héberreknél feltalálható. Nálunk a tánc az istentiszteleti szertartáshoz tartozott s a templomból jutott a tánc a nyilvános ünnepségekbe s vonult végre a magánéletbe. A táncművészet, már a legkezdetlegesebb formáinál is, szoros kapcsolatban állott a zenével, hiszen a hagyományok szerint már Dávid, a zsidók királya is, az istentisztelet alkalmával hárfával kezében lejítette táncát az oltár körül.

A táncal egybekapcsolt zenét szolgáltatott hangszerek a szerint változtak, aminő célokra és alkalmakra szolgált maga a tánc; vallási, hadi, vagy egyéb célokra. Amde ne higyük, hogy a tánc csupán akár a legrégebb, akár a mai kultúránaknélvél volt lelki szükséglet. A vad népeknel is táncot lejítettek minden nyilvános ténykedésünel. Ha hadat üzennek más népeknek, örömköben vad harci táncot járta s vannak gyógyelmi, ünnepi, lakodalmi és halotti táncok. A követek táncolva közelednek a fejedelmekhez. Ha valaki beteg volt, a pap táncot írt neki elő és ha a beteg, gyengesége miatt táncolni nem képes, úgy a pap táncolt helyette. Stedtmann feljegyzi, hogy egy néger, mert nem volt neki kívül táncolnia, a saját árnyékával táncolt két órán át.

A régi kultúrának közül a görögöknel emelkedett a tánc a legnagyobb tökéletességre és elterjedtségre. Még az olyan kiváló ember is mint *Sokrates*, nem áttalott táncolni tanulni. Tanító mestere nem volt más, mint maga *Aspasia*, az akkori időknek szépsége és műveltsége révén kimagasló legragyozóbb esillaga. *Simonides* ókori görög költő azt mondotta, hogy a tánc nem más mint *néma költészet*, a költészet pedig nem más mint beszédes tánc! A görögök és ezek nyomán a rómaiaknál mindinkább általánossá vált a tánc. Az ós germán népfajnál is nyomára akadunk a táncnak, náluk leginkább a haditáncok divatoztak. A táncművészet ápolásában és gyakorlásában minden korban és minden népnél *mind a két nem egyformán részt vett*, kivéve a vallási szertartásokat, amelyekben csak nők és hadi- és fegyvertáncokat, amelyekben csak férfiak vettek részt. A keresztes szellem megszilárdulásával a táncművészet is nagy átalakuláson ment át: a katolikus egyház a pogány szertartásokkal szemben ellenséges álláspontot foglalt el és így az *istentiszteletből véglegesen száműzte az érzékiségre támaszkodó táncot* későbbben is csak a középkori misztérium játékoknál elevenült fel ismét a tánc, de csak rövid ideig élt, ugyanis száműzték. Egyedüli tere a táncművészetnek a nyilvános népnépek és a magán családi mulatságok. De ezek is elégségesek voltak arra, hogy minél nagyobb mérvben kifejlődiék a tánc és ápolása és terjesztése a legmagasabb társadalmi körökben is meghonosuljon.

Volt idő — a középkorban, a XIV. században, amikor a táncbetegség, a *táncórság, táncdüh — koreomania — alakjában lépett fel*.

Több városban, így például Aachenben a férfiak és nők seregesen, hiányos öltözetben, egymást kézen fogva mintegy ellenállhatlan kényszernek engedve táncra kerekedtek. Mely roham addig tartott, amíg kimerülve össze nem rogytak. Néhány hónap alatt ez a táncdüh, — épenugy mint az influenza, amely ugyanekkor lépett fel először, elterjedt egész Németalföldön, sőt Hollandiát, majd Köln városát is utba eítve Metzbe ért, ahol a feljegyzések szerint ezerötszázban estek koreomániába. Hat évig tartott ez a járvány, s nemsokára ismét kitért és Dél-Németországban, Csehszlovákiában is elterjedt. Ezt megelőzőleg 1273-ban is volt már ilyen járvány Erfurtban, ahonnan több mint száz gyermek egész Arnstaditg táncolt és a táncoló gvermekhad evrésze a kimerültségtől meghalt, másrésze egész életén át reszkettett. A XVII. században, Olaszországban dühöngött hasonló alakban a táncdüh, amelyet *tarantizmusk* neveztek, mert az akkori néphit a báj

a tarantelpók csípésének tulajdonította, pedig az egész táncdüh nem volt egyéb mint valami megmagyarázhatlan beidegzési zavar. Angliában és Skóciában is voltak hasonló epidémiák.

A régi, jó patriarkális korban az emberek összejöttek és táncoltak azért, mert *jókedvük volt*; sőt borközi állapotban táncoltak még az öregek is: — manapság pedig az emberek azért táncolnak, hogy *jó kedvük legyen*; — vagy pedig hiúságból, vagy érzékiségből. A táncban megnyilvánul a különböző nemzetek karaktere is. Hogy csak a két végletet állítsunk szembe: a spanyol, táncokban a táncosnőiét nem is érinti, mert a hév amely táncokban elfogja meg nem engedhető cselekedetekre ragadtatná. A német pedig egész hidegvérűen karolja át walezerező partnerát és kezét egész hidegvérűen teszi a derekára. Igaz, hogy a spanyol és német nő egyéni karaktere is már eleve kizárja azt, hogy ez — megfordítva is — el volna képzelhető.

Nem térhetünk ki az egyes népeket és nemzeteket jellemző táncok méltatására még általánosságban sem. — térünk ezt meg nem engedni. Csupán a mostani táncokkal szemben való élnék ellentétként említjük meg, még a múlt század elején is divó szalontáncokat, a menettet, amelyekben a táncoló párok alig érintették egymást az ujjakkal és feszes, a legszigorúbb spanyol etiketnek megfelelő mozdulatokkal lejítettek a *zame* ritmusa után, pedig mint minden táncban úgy ezekben a keeses mozdulatokban is ép úgy volt erotikum, mint a mostani táncokban van, csakugy ezt az erotikumot valami bájos, poétikus varázs vonta át ellentétben a mostanival, amelyet a tulbuiázó érzékiség jellemez.

Csodálatos, hogy a buja táncokkal kapcsolatosan hosszú időn át az a tévhit tartotta fenn magát, hogy a Kelet népei voltak azok, amelyeknél az érzékiség tulbuiázása kapott leginkább lábra: — pedig ez tévedés. Tudjuk jól, hogy az a körülmény, amely a férfiakra leginkább fejti ki az erotikus hatásokat, t. i. a öknél divatozó, sexuálisan kihívó ruházkodó, tisztán ami nyugati kultúránknál található csak fel. Mert sehol nincs *ugy eltakarva a nő, mint a Keleten*; sőt még a keleti világ demidondéiai, az odaliskok is mélyen elfátyolozva jelennek meg az utcákon. Mintegy önkénytelen és talán némileg öntudatlan védelem ez szemben a férfiakkal, mert hiszen köztudomásu, hogy Keleten él a leghevesebb véru férfifitus.

A mostani modern táncoknál — tango, foxtrott, shimmy etc. — vagy a szerellem, vagy a titkolt, elfátyolozott érzékiség viszi a főszerepet. Ezeknek a táncoknak a jellemvonása nem egyéb mint érzékies bizalmaskodás a tisztességnak nagyon is átlátszó mezébe öltöztetve. Az igaz, hogy minden táncban mindig volt valami kis erotikum, amde a mostani divatos táncok erotikum tekintetében — szerényen szólva — kissé nagyon is túllépik a közfelfogás szerént felemálló, — ha talán kissé nyárspolgáriának is látszó — erkölcsi határokat.

Évszázados tapasztalat, hogy világot megrendítő háborúk után a fiatalság erkölcesi különösen sexuális tekintetben elfaiulnak és elvadulnak. Amde a fiatalságnak, ha nem is minden, de sok megbozósátható. Hanem mit szólunk azokhoz, a szülőkhöz, akik szintén ilyen vitus-táncot járnak, ószhaju podagrás baesikkal, akik azt hiszik, hogy a fiatalság közelelte által új életelixirt kapnak lankadt inakba, anyákhoz, akik egy félórát sem volnának képesek gvalog járni, — ellenben táncolni képesek egész éjelen át? Sok anya lemondásteliesen jelenti ki, hogy leánya kedvéért kénytelen lesz ő is a táncmulatságba elmenni?

Ibsen Sigurd szerint az emberiséget a jelen században egy rögeszme tartja fogva, mely minden más gondolatot és eszmét magába foglal és elnyel: és ez a sexuális életbe való végtelen öriöngő elmerülés, amely nemcsak a mindennapi életben, hanem a ruházkodásban is megnyilvánul. Az erotizmusk ezt a tulbuiatottséget kétségen kívül elsősorban a

Korszellem, majd a lefolyt világháború hozta magába. Minél nagyobb mérvben nyilvánultak meg az erotikus élet kitérésai, annál szegényebb lett ez emberiség a valódi boldogságban; — és miután a nők lelkük mélyében mégis érezték ennek a valódi tiszta boldogságnak a hiányát, szükségességét és miután ezt megvalósítani nem tudták, azért tört ki az emberek között ez a szexuális krízis, amely külsőségeiben többek között, a mostani modern táncok formájában is nyert megnyilvánulást és kifejezést.

Dr. Vécsev Jenő

ALAKOK

Mozdonyvezető

(Főszéles pillanat! Lohengrin, ki hatyu-vont csónakján jelenik meg hasonk és kürtök rivalgása közepette, nem oly hatásos és színpadi, mint a mozdonyvezető, aki a gyorsal berobog a pályaudvarra! Neki se kérdezd a nevét. Mindegy hogy hívják! Ő a megérkezés hatalmas pátoza! Mindig mint-ha a végzet jönne, valami új, a sors. De ő, ki ott áll a mozdony jobb oldalára könyökölve a kék nadrágjában és kék kabátjában, csak mutatóját érinti sapkája pereméhez, így üdvözlő kartársait, kik a sin mellett várják. Hiszen megszokta, az a mestersége, hogy megérkezék. A gőz sivalkodása, a szelepek és löketyűk bugása számára nem az a hősi muzsika, mint nekem, aki most először állok mozdonyon. Megszoritom olajos, kormos kezét. Az arca fekete, mint az ördögé és forró, mintha negyven fokos láza volna. 12 óra 15 perc.)

— Hány embert hozott?
— Körülbelül 1200-at.
— Mikor indult?
— 7 óra 56 perc. De már hatkor künn voltam a fűtőházban.
— Most ebédelni fog?
— Kell is ilyenkor az étel. A gép összelötyögteti az ember beleit, tele van vízzel, mert ebben a hőségben liter-számba vedeli a vizet. (Törli verejtékét, mintha ő rohant volna idáig, a két lábán, modern marathoni futó.)

— Mi lesz ebédre?
— Zöld paprika, vöröshagyma, szalonna. (Mutatja a táskájában.) Meg ez. A mozdony acélkávján, ezen a titáni tüzhelyen kis fazékban gulyásleves fortyog, csipedetdel.)

— Van felesége?
— Sajnos.
— Hát gyereke?
— Hála Istennek az is. Egy öt éves kislány.

— Játszik-e vonatot?
— Majd adnék neki. Csak játsszék mással, repülőgéppel, automobillal.
— Nem tetszik a mestersége?
— Nehéz játék ez. Hat évig fűtöttem itt a kazánál. Pedig négy polgárit végeztem és géplakatosságot tanultam. Néha 14—16 óráig vagyok szolgálatban.

— Közben nem pihenhet?
— Mikor? Ha husz szemem lenne, az is kevés volna. Folyton a pályát vigyázni. A kéz a vezérművön. (A vezérmű az a hosszú, súlyos acélrúd, melyet a köznyelv kormánykeréknek nevez.) Aztán állandóan nézni a váltót, a próbacsapot, mely azt mutatja, van-e elég víz a kazánban, különben fölrobbanok, meg a gőznyomás-mérőt, meg a fűtőt is, hogy egyenletesen rakja-e a szénét a tüzszekrényre.

— Milyen szénét használnak?
— Itt a gyorsan csak porosz. Kinyitja a tüzszekrényt s arcomba csap a hőség. A pokol ez. Kéken-lilán lánognak a zsarátnokok. A száraz gőz 350 fokra fölhevítve tekereg a csövekben, melyek a dugattyukat táplálják). A mozdony nyáron Szahara, télen Szibéria. Utána az ember olyan mozgós, hogy a családjának öröme se telik benne. Fáradt a szem, a fül, a tüdő, a sok hajladozástól a gerinc. Mit csinállok otthon? Alszom. A színházhoz, mozihoz nincs tehetségem. (Azt jelenti, hogy nincs pénze.)

— Mennyi a fizetése?
— 90 aranykorona havonta, körülbelül két millió, de békében 140 aranykorona volt. Mult hónapban 440 órát csináltam: Az órák után táskapénz jár.

— Mi lesz a mozdonyvezetőből?
— Abból? Öreg mozdonyvezető. Öcskavas. Megrozdásodik, mint a lokomotív. Az öreg már nem is engedik a gyorsra. Ötvenen tul személyt vezet, azontul csak tehert. Nem is csoda. Nehéz szolgálat, szigorubb, mint katonáéknál. Ha leváltanak, mindig meg kell hagynunk hol vagyunk, a város területől való elutazásra külön engedélyt kell kérnünk. Éjjel-nappal rendelkezhetnek velünk.

Tavaly karácsonykor, a szent estén egyszerre kapom a parancsot, hogy induljak a 2365-ösessel.

— Milyen vonatot vezetett?
— Csak a mozdonyt. Gép menet volt. Bizony kissé felszorult a szívem, mikor egymásután feltűntek a faluk, a sok gyertyavilággal.
— Ki volt ezen a mozdonyon?
— Csak én, meg a fűtő.
— Mi történik, ha a mozdonyvezető véletlenül rosszul lesz?
— Akkor a fűtő megállítja a vonatot. De neki tilos tovább vezetnie. Segélyvonatot kérhet.
— Hány kilométer sebességgel futnak a gyorsaink?
— Legfőbb 85-el. A gépjeink többet is bírának, csak a talpfák nem, meg a kavics. Bazaltkavics kellene.
— Szerencsétlensége volt?
— Mint mindenkinek. Tavaly novemberben, éjjel, mikor toltattam, a raktár mellett leugrott egy kollégám, szegény öreg forgalmista azonnal meghalt. Négy családja volt.
— Hány embert gázolt el?
— Vagy tizet. Azok mind öngyilkosok voltak.
— Nem birta megállítani a vonatot?
— Kérem, a mai öngyilkosok mindig az utolsó pillanatban vetik magukat a

sinre. Tavasszal is egy fiatalember. Husz méterre lehettem tőle, mikor egyszerre letérdel s a fejét odahajítja. Félkezek, de már késő. A kerék valóságban lenyisszantotta a fejét. Mult héten aztán Nagy Récsé mellett elgázoltam egy szamarat is.

— Micsoda szamarat?
— Egy igazit. Kipillantottam az ablaknál és láttam, hogy a nagy kanyarnál valaki a sinek között áll. Nem tudtam, kicsoda lehet. Olyan volt, mint valami uriember, szürke ruhában. Sipoltam, erre elugrott, akkor vettem észre, hogy nem ember, hanem szamar és ott lefelész a töltés mellett. De mire oda értem, a szamar megint csak a sinekre ment — makacs egy állat ez — fékezni se volt időm, csak egy hatalmas recsenést hallottam, mintha valami szálfat összeroppantanak. Meg sem álltam. Nem tehettem róla. Szamar volt.

(A mozdonyvezető bevezeti gépét a fűtőházba s ebben a ciklopszi műhelyben, ahol a lokomotivok elfulladás lélekzettel zihálnak, még tájtékosan az utól, szeretettel kezeli acélparipáját, dörzsolli, tisztogatja, csutakolja, megitatja, szén-abrakot ad neki, hogy este 6 órakor, mikor majd tovább viszi, rendben legyen. E sorok írója, ki szemléli az odaadó és hűséges munkát, arra gondol, hogy a titkár, akire titkainkat bízunk, a pénztárost, aki nagy összegeket kezel, bizalmi munkájáért külön megfizetjük s úgy véli, hogy bölcös dolog lenne megolajozni annak a kedvét is, akire 1200 életet bízunk. Eltekintve ettől, hogy megérdemli. Végre ő a masinista, aki mindig elől megy, a masinista a masinista, ki a gőzöst igazítja.)

— Hány embert gázolt el?
— Vagy tizet. Azok mind öngyilkosok voltak.
— Nem birta megállítani a vonatot?
— Kérem, a mai öngyilkosok mindig az utolsó pillanatban vetik magukat a

sinre. Tavasszal is egy fiatalember. Husz méterre lehettem tőle, mikor egyszerre letérdel s a fejét odahajítja. Félkezek, de már késő. A kerék valóságban lenyisszantotta a fejét. Mult héten aztán Nagy Récsé mellett elgázoltam egy szamarat is.

— Micsoda szamarat?
— Egy igazit. Kipillantottam az ablaknál és láttam, hogy a nagy kanyarnál valaki a sinek között áll. Nem tudtam, kicsoda lehet. Olyan volt, mint valami uriember, szürke ruhában. Sipoltam, erre elugrott, akkor vettem észre, hogy nem ember, hanem szamar és ott lefelész a töltés mellett. De mire oda értem, a szamar megint csak a sinekre ment — makacs egy állat ez — fékezni se volt időm, csak egy hatalmas recsenést hallottam, mintha valami szálfat összeroppantanak. Meg sem álltam. Nem tehettem róla. Szamar volt.

(A mozdonyvezető bevezeti gépét a fűtőházba s ebben a ciklopszi műhelyben, ahol a lokomotivok elfulladás lélekzettel zihálnak, még tájtékosan az utól, szeretettel kezeli acélparipáját, dörzsolli, tisztogatja, csutakolja, megitatja, szén-abrakot ad neki, hogy este 6 órakor, mikor majd tovább viszi, rendben legyen. E sorok írója, ki szemléli az odaadó és hűséges munkát, arra gondol, hogy a titkár, akire titkainkat bízunk, a pénztárost, aki nagy összegeket kezel, bizalmi munkájáért külön megfizetjük s úgy véli, hogy bölcös dolog lenne megolajozni annak a kedvét is, akire 1200 életet bízunk. Eltekintve ettől, hogy megérdemli. Végre ő a masinista, aki mindig elől megy, a masinista a masinista, ki a gőzöst igazítja.)

— Hány embert gázolt el?
— Vagy tizet. Azok mind öngyilkosok voltak.
— Nem birta megállítani a vonatot?
— Kérem, a mai öngyilkosok mindig az utolsó pillanatban vetik magukat a

sinre. Tavasszal is egy fiatalember. Husz méterre lehettem tőle, mikor egyszerre letérdel s a fejét odahajítja. Félkezek, de már késő. A kerék valóságban lenyisszantotta a fejét. Mult héten aztán Nagy Récsé mellett elgázoltam egy szamarat is.

TERE-FERE

A fiatal emberek és a vegyi háború.
A jövőndó réme: a vegyi háború. Ma már a vegyészlet olyan robbantó eszközökkel és fojtogázakkal rendelkezik, hogy — semmi kétség — a jövő háborúja nem az arcvonalakon dől majd el, hanem a front mögött, ahol a repülő pár óra alatt népes városokat kiirthatnak, gyermekekkel és asszonyokkal együtt.

Erről a háborúról kérdezték meg a francia egyetemi tanárokat, kik az ifjúsággal állandóan érintkeznek. Többek közt Langveint is, a vegyészlet tanárát. Nézete szerint a jövőndó háborúja nem lesz vegyi háború, úgy tapasztalja, hogy az újabb nemzedék békés hajlandóságu és semmi kedve sincs ahoz, hogy tudását rendelkezésére bocsássa a pusztítás vezérkarának.

— Bizvást állíthatom — mondja — hogy növendékeim nem harcias szelleműek. Eszüik ágában sincs, hogy egy új vezérkart alkossanak, sőt munkásságuk ép ellenkező irányban folyik. Hogy Németországban szintén így van-e? Azt hiszem, hogy az új német tudós-nemzedék pont úgy gondolkozik, mint mi. A tudósok megértették, hogy egy új vegyi háború az egész emberiségnek, de legalább is Európának öngyilkossága lenne. Aki tájékozott ezekben a kérdésekben, az ezt mondja: itt a világosság a legjobb gyógyszer. Mihelyt jelezzük a veszedelmet, már el is fojtottuk. A tudósok, a világ tudósai egy nyelvet beszélnek s ez fogja egyesíteni az egész emberiséget. Legalább is ezt remélem.

Vajha így lenne.

Ajándék a sebésznek. Pierre Milennek egy hírneves francia sebész tanár ifjúkori életéből megrázó történetet mesél el, mely arról tanuskodik, hogy az öntudat és öntudatlanság határát mily kevésbé ismerjük, nemesak mi, hanem maguk a szakemberek is.

Husz évvel ezelőtt — mondta a sebész — egy este a kórházban időztem, ahol a megoperáltak feküdtek. Még mintha most is látnám, az ötödik ágyban feküdt egy öregasszony. Kórházi sapkáján, mely zuzmarás fürtjeit takarta, halványan játszadozott a villany-mécs fénye. Vékony, porcogós orra, mint a haldoklóké, már megnyult. Csak ő volt ébren, a többi betegek aludtak.

Egyszerre hozzám lépett a segédorvos:
— Bocsánatot kérek, hogy zavarom — mondotta — de ez a beteg önt kéri. Egész nap önről beszélt.

Három nappal azelőtt operáltam meg, nehéz, reménytelen eset volt.

Különbben nincs öntudatánál, nem is ismerné meg — tette hozzá a segédorvosom.

— Mindegy — válaszoltam — és meggyújtottam a villanyt.

Az öregasszony arca szenvedést tükrözött és öntudatlanságot. Mellettem a segédorvos a beteg fejlapiját tartotta kezében. Hatvankét esztendő, cseléd, özvegy. Nézegettem láztábláját, vállat vontam. Ez a nő már egészen elesigazott a nyomorúságtól, nyilván nem gyógyul meg — gondoltam. Majdnem ki is mondtam. Hiszen ugye értette volna. De hallgattam. Aztán másról beszéltem a kartársammal, mint kórházban szokás, halkan.

— Haza megy tanár ur? — kérdezte a segédorvos

— Nem, egy beteghez hívnak, a külvárosba. De a sofföröm nem akar kivinni. Azt mondja, hogy ilyenkor késő északa nem biztonságos ez a tájék.

— Hát akkor mit csinál?
— Majd egy taxit veszek. A taxisok bátrabbak. A feleségem állandóan szememre hányja, miért nem vásárolok legalább egy revolvert. De nincs időm bemenni a vaskereskedésbe. Különbben is összeférhetetlennek tartom a sebészkezt a revolverrel.

Kezet fogtam a fiatal segédorvossal s eltávoztam.

Egy év mult el. Azalatt rengeteg beteg ment át kezeimen s az öreg asszonyról megfeledkeztem, nem tudtam, hogy él-e, hal-e.

Egy reggel, mikor a betegeket fogadom, elém lép egy öreg néni.

— Nem tetszik megismerni?... Bou-tetné vagyok, akit meg tetszett operálni. Keresgélek emlékezetemben.

— Ja, igen.

— Csak meg akartam köszönni, mert egészen jól vagyok, dolgozom, mint annakelötte és ha nem sértődne meg a tanár ur, elhoztam ezt itt ni.

Az öreg néni felelten egy becsomagolt dobozt nyújtott felém. Azt hittem, hogy valami ékszer van benne. Mikor kinyitom, látom, hogy egy revol-

vert tartalmaz.
— Akkor este tudniillik hallottam, hogy nincs revolvere a tanár urnak — mondta az öreg néni. — Azért hoztam.

...Ime ennyit tudunk az öntudatról.

Halál a gallérra. Maurice Verne, aki ma egyik jeles újságírója Párisnak 1912-ben, mikor még tizenhét éves ifju volt, egy nyári napon elhatározta, hogy nem hord többé kemény gallért s csupasz nyakkal jelent meg az utcán. Majd cikket irt a gallér ellen és sok-sok levelet a nevesebb íróknak.

Fölszólításának eredménye is lett, mert Anatol, France, Courteline és Loti magáévá tette álláspontját annyira, hogy nemsokára liga alakult a gallér ellen, melynek a fiatal ember tiszteletbeli tagjává lett. A francia írók — nem tudni miért — gyűlölik a gallért.

Az egyikük ezt jelentette ki a minap: — Nemesak a keménygallér, hanem általában a gallér, még a puha is a szolgátság jelképe. El kell tűnnie a föld színéről.

A gallér-ellenes liga utóbb Antoinet-t, a színigazgatót elnökévé választotta. De a liga tagjai egy dologban nem tudnak megegyezni: mindnyájan ellene vannak a gallérnak, ellenben sokan azért a nyakkendő mellett foglalnak állást.

Hogy mi a liga hivatalos álláspontja, azt egy újságíró most magától az elnökötől öhajította megtudni és fölkereste Antoinet. Ő ezt mondta:

— Csak véletlenül lettem a liga elnökévé. Semmit sem tudtam róla, megválasztatásomat másnap olvastam az újságokban. Boldog vagyok, hogy ily hasznos és okos küzdelem élére tettem. De én mindig úgy öltözködtem, amint a kedvem tartotta. Ezt a jogot pedig másoktól sem akarom elvitatni. Ennélfogva hadd öltözködjék mindenki úgy Franciaországban s az egész világon, ahogy jól esik...

Igy áll ma a galértalanok ligájának az ügye. Amint látjuk: rosszul.

Amerikaiul... Van egy elavult él. Valaki kijelenti, hogy több nyelvet beszél, franciául, angolul, sőt amerikaiul is. Ennek a tréfának azonban hova-tovább értelme is lesz, mert az amerikaiak angolsága napról-napra jelentős eltérést mutat az angolországi nyelvtől.

Egy amerikai kijelentette, hogy az Egyesült-Államokban sokan azt képzelek magukról, hogy angolul beszélnek, noha már régen nem beszélnek úgy. Irni is rosszul irtak. Ami pedig a nyelvjárásokat illeti, tekintve a világrész roppant területét, azok gomba-módra szaporodnak. Figyelembe kell vennünk, hogy a csillagos lobogó alatt negyvennyolc állam egyesült.

Az amerikai nyelvtudósoknak máris sok dolguk akad. A nebraskai egyetemen a philológiai tanszéket egy nő tölti be, aki nem is foglalkozik az európai nyelvekkel, minden idejét az amerikai nyelvjárások tüzetes türelmes megvizsgálásának szenteli. Százával küldi ki az egyetemi hallgatókat a különböző területekre, hogy adatokat szolgáltatassanak egyes kérdésekben.

Igy legutóbb a munkatársainak be-mondása alapján megállapította, hogy magában Nebraskában harminchétfelképen ejtik ki ezt a közkeletű angol szót: yes.

Az érdeklődők számára ime itt van a teljes lista:

1. yip, 2. yep, 3. yap, 4. yop, 5. yup, 6. yahp, 7. yurp, 8. yah, 9. yo, 10. yaou, 11. yezz, 12. cesesz, 13. csasz, 14. csahs, 15. yis, 16. yuss, 17. yays, 18. yass, 19. yahas, 20. yazz, 21. yahzz, 22. ve-us, 23. ye, 24. ye-ha, 25. yessir, 26. yea bo, 27. csusz, 28. csasz, 29. shasz, 30. esz, 31. hya, 32. yar, 33. yair, 34. eye-yah, 35. csau, 36. yeth, 37. yum.

Tessék választani...!

CHARLESTON

teasütemény kilogrammonként

70

dinárért kapható a

STEINER cukrászdában

Subotica, Jelačićeva ul. 8.

Telefon 266

UTI EMLÉKEK

3.

A Japán Pincsi

Belgrádban láttam meg a pályaudvaron. Akkor még nem sejtettem, hogy ő lesz a hálókocsi társam és azzal az udvarias közönnyel szemléltem, mely szerintem az egyedül helyes modor idegen kutyákkal szemben.

Pázuánál aztán az a meglepetés ért, hogy a hálókocsi ellenőre bemutatva nekem és megkérdezte, van-e valami kifogásom ellene.

Istenem — kifogásom! Tulajdonképpen nem igen lehetett. A japán pincsinék csupa jó tulajdonsága volt. Először is japán volt, ami igen szimpatikus race. Nem vagyok fajsmokk, de határozottan vannak ellenszenvesebb fajok, pláne nyáron, hálókocsiiban. Például a néger. Aztán pincsi volt és nem bernáthegyi, vagy dán dogg, így mindenesetre kevesebb helyet foglalt és levegőt vett el tőlem. Harmadszor kutya volt és nem kisgyerek. Ezen szembeszökő előnyök ellenére, ridegen visszautasítottam a sleeping emberének ajánlatát.

A kocsi másik végében egy nagyon csinos, táncosnőnek látszó nőcske várta izgatottan a döntést. Ő tartozott a japán pincshez. Mikor a hivatalos közeg megvitte neki a gyászhirot, utolsó reménységgel odajött ő és elkezdett főzni.

Magam is, mint mondtam, sok előnyét láttam a kutyának, de amiket a kis nő mondott, az egyenesen fantasztikus volt.

Negyedórán belül elhittem neki, hogy Tomyval aludni a legkritikább élvezetek közé tartozik, hogy Tomy csendes, mint a hal, tiszta, mint a frissen esett hó, szerény, mint az ibolya és jó modoru, mint egy angol lord. Amit pedig Tomy önmegtartóztatásáról beszélt, az egy közszi klát is könnyekig meghatott volna.

Elvégre nekem is van szívem. Mikor aztán kimondtam a boldogító igent, akkor könnyed »merci«-vel sarkonfordult és ellibeggett a mellettünk lakó fiatallemberrrel. (II. számú fülke, alsó ágy.)

Egy ideig gyönyörködtem a tájban, a mely ezuttal a világ legszebb tájaival sikeresen versengzett. Úgyanis koromsötét volt és olyan pompázó csillagos ég, mintha akár az olasz Rivierán, vagy a svájci havasok közt utaztam volna.

Mikor aztán elfáradtam, be akartam menni a fülkébe, ahol közben Tomy házián elelezkedett. Azonban kis utitársam csak engem kért meg, hogy tőrjem el Tomyt, de elfelejtett Tomynek meg az én érdekemben szólni néhány jó szót. Így aztán olyan agresszíven fogadtam, hogy sürgősen bevágtam az ajtót és visszahúzódtam a folyosóra.

Rövid fél óra múlva Tomy megbánta, hogy ilyen barátságatlan volt és enyhe nyafogással jelezte, hogy unatkozik és hajlandó kijönni hozzám. A nyafogás mind erősebb lett és minthogy nem vagyok haragtarító, kieresztettem.

Igy semleges területen sokkal leereszkedőbb volt velem szemben, úgy látszik csak a »my house my castle«-t elvet variálta olyanképen, hogy »my sleeping my castle!«

Egész jól elszo rákötötünk vagy öt percig, de ekkor Tomy orrát hirtelen megütötte a kis táncosnő parfümjének visszamaradt illata. szaglászni kezdett és vágatva megindult az étkező kocsii felé. Minthogy én engedtem ki, némi felelősséget éreztem és kénytelen voltam utána loholni. A második wagon végén sikerült elfognom a szökevényt. Ölemben vittem a fülkéimig és rácsuktam az ajtót.

Ettől fogva félóránként ismétlődött ugyanez a játék oly pontosan, mint egy astronomiai tümemény.

Tomy negyedóránig sír. Ennyi idő múltán én megsajnálom és kieresztem. Tíz percig hálásan örül velem, aztán egyszerűen kerekét old és megy az asszonyát keresni. En utána és — itt mégis volt némi változatosság — fölváltva az első, második, vagy harmadik kocsiban, elfogom.

Végre éjfél felé előkerült a kis táncosnő az én nagy megkönnyebbülésemre. Addig ugyanis nem mertem lefeküdni. Bájosan megköszönte, hogy törődtem Tomyval és biztatott, hogy csak fekdjem le nyugodtan, ő még egy kicsit beszélget (II. sz. fülke alsó ágy) mindjárt jön ő is.

Lefeküdtem, (III. fülke, alsó ágy) és éppen elszunyadtam, mikor bejöttek háló társaim. A nőcske teljesen kivilági-

tott és vagy háromnegyed óráig végezte különböző kozmetikai műveleteit. Sok hasznosat tanlhattam volna, ha nem lettem volna túlságosan álmos.

Tomyt föltette az ágyra, ahol azonnal el is aludt és elkészülve éjszakai toilettejával öngyűsága is fölmászott. Eloltottam a lámpát. Végre, gondoltam boldogan a fal felé fordulva. Még nem aludtam el, mikor Tomy nyugtalanokdni kezdett. Előbb csak föl és alá sétált az ágyon, majd sírásba fogott.

Urnője sok megéréssel volt ismeretlen bajával szemben. Kínálta vízzel, kínálta csokoládéval. Betakarta, hogy ne fázzenék és a padlóra engedte, hogy ne legyen melege. Simogatta, hogy ne féljen és kiküldte a folyosóra, hogy ne unatkozzék. Mindezt persze az én segítségemmel. De minden kísérletnek legfeljebb két percig volt eredménye. Amint eloltottunk és aludni próbáltunk, Tomy rázendített.

Hova lettek Tomy remélt kvalitásai? Többet bögött mint egy csecsemő, mint egy ikerpár: amilyen kicsi, olyan nagy forgalmat csinált. Egy bernáthegyit legalább nem kellett volna föl meg le emlegetni.

Egyetlen elismeréssel tartozom neki: tiszta volt. Igazán olyan tiszta mint a leesett hó. De ami a többi dicséretet

illeti, bizony Tomy nem szolgált rá és én fáió szívvel gondoltam, hogy mégis csak más volna együtt utazni egy hálállal, ibolvával vagy last not least — angol lorddal.

Miután meguntam Tomyt ötpercenként föl és lesegíteni, inkább lent tartottam magamnál. Megpróbáltam visszaemlékezni mindenre ami kevés tapasztalatom van gyermekalkatítás terén. Fogtam a »kezét« meséltem, énekeltem — eredménytelenül. A ringatást alaposan elvégezte a vonat, az se használt. Mikor már egészen reménytelen voltam, még valami eszembe jutott: égvéig hagvtam a lámpát. Alig hittem a szememnek: használt! Tomy pár perc múlva boldogan kivuitózott és elszenderedett.

En persze nem tudtam elaludni, mert világos volt meg, mert Tomy a gyomromon feküdt és nem mertem megmozdítani. Így hát csak élveztem, hogy csend van és hogy békességben fekehetek. Közben pedig azon elmélkedtem, hogy nem szabad az embernek engedékenynek lenni és levontam a tanulságot: ne dőlünk be könnyelműen ígéreteknek és jól fontoljuk meg, hogy micsoda állatot engedünk be magunkhoz éccakára. Kutvát semmiesetre se.

Lucia.

FILM

Az új filmszenzációk

A szezon megkezdődött. A nyári »slágerek« kikerültek a kültelki mozikba, a hazafias és konfekciós filmek plakátjai letűnnek a hirdetőoszlopokról és a Kínopalast-ok egymásután rukkolkna ki a nagy attrakciókkal. Az Ufa-Pavillon már a harmadik hete játssza a Ben Hur-t zsfolt házak előtt, a Gloria-Palast két héttel ezelőtt jött ki a Bohémélet-tel, az Ufa-Palast am Zoo-ban pedig most volt a nagy német szenzációnak, a Faust-filmnek a premierje. A sajtó számára bemutatott két amerikai sláger, A vig özvegy-et és az új Douglas Fairbanks-film, A fekete kalóz-t, amelyek csak decemberben kerülnek bemutatásra.

Az új darabok közül legnagyobb sikere a Ben Hur-nak van. Egyelőre csak egy moziban játsszák, felemelt helyárak mellett — a legolcsóbb jegy három márká, tehát körülbelül harminchat dinár — és kedden már nem lehet egy hétre előre jegyet kapni, mert hétfőn elkapkodták. A film az ismert regény után készült három év alatt fejezték be a felvételeket, állítólag négy millió dollárba került. Ezt a filmgyár kommunikékéi állítják, tehát egyezünk ki kettőben. Ami szintén elég szép pénz, ha meggondoljuk, hogy a kisebb német filmgyárak harminc-negyvenezer dollárból állítják elő darabjaik legnagyobb részét. Ugyancsak a filmkommunikék mondják, tehát körülbelül a fele igaz, hogy a felvételeknél háromszázötvenezer méter filmet használtak el. Ebből megtartottak négyezeret — ilyen hosszú a darab, tehát másfélszer akkora, mint átlag a filmek — a többit eldobták. Így természetesen lehet jó képeket kiválogatni. A felvételek szenzációsak. Azután a sok érdektelen kocsiverseny után, amit az ember rossz ókori filmekben látott, lélekzetelállítóan izgalmas a Ben Hur kocsiversenye Van a darabban egy tökéletesen felépített ókori hájohad ami végül kigyullad. Ezuttal azonban nem a hajók kis modelljét gyújtották fel, mint az szokásos, hanem az igazi hajót. A statisztákat óriási prémiumokkal rávették, hogy minél tovább az égő hajón maradjanak, aki utolsónak ugrott a vízbe, az kapta az első díjat, ötezer dollárt. A film főszereplője: Ramon Navarro. Majdnem annyira nem bírom ki, mint a szegény Valentinot...

A Bohémélet-ben Lilian Gish nagyon kedves. Miatta — és csak miatta — érdemes megnézni a Murger-filmét. A többi szereplő mind csapnivaló, bár lehet, hogy nem is ők tehetnek arról, hanem a rendezés, amely főnkretette ezt a kedves szűsét. Undorítóbb bohémeket el sem lehet képzelni, mint akik itt

ágálnak. Ha egy amerikai rendező buta, akkor az nagyon buta.

A Faust nagy sláger lesz, főleg Németországban. Hans Kyser, aki a filmkéziratot írta, nem ragaszkodott szorosán Goethe drámai költeményéhez, ha a legenda régi feldolgozásait is figyelembe vette a darab összeállításánál. A film jó. Éppen csak nem az a »noch nie da gewesen«, aminek a német moziövindzimus fel akarja tüntetni. A trükkök elég érdekesek, de nem újak. A »Bagdadi tolvaj« emlékezetes repülőszőnyegét szerencsésen beplagizálta ebbe a filmbe is W. Murnau, a rendező, de rosszabbul. Grätchent új csillag, Kamilla Horn alakítja, nem tehetségtelenül. Évekig kerestek egy igazi Grätchen-típust, amíg Horn kisasszonyra ráakadtak, aki — fekete. Grätchent parókával játsza. Mefisztó: Jannings. Nem rossz. Sőt jó. Sőt egészen jó, mint mindig. Conrad Veith sokkal jobb Mefisztó lett volna.

A vig özvegy-et Amerikában csinálta meg egy német rendező, Carl Stroheim, aki Németországban közutálatnak örvend, mert a háboru alatt Amerikában, ahol internálva volt, résztvevett egy németellenes propagandafilm felvételeinél mint katonai szakértő. Stroheim, aki aktív tiszt volt azelőtt az osztrák-magyar hadseregben, ekkor került a filmhez, ott ragadt és ma egyike a legfelkapottabb amerikai rendezőknek. A vig özvegy — főszereplő Mae Murray — nagyon gyenge. Tipikus német filmoperett, amit az tesz amerikaiává, hogy folyton verkeszenek benne. Minthogy a darab a monteblancoi királyi udvarban játszódik le, tehát a dinasztia férfi tagjai pofozzák egymást sorra benne. A trónörökös állandóan felteszi lábát az íróasztalra, a király — aki tudja, hogy ez neveletlenség — lelöki, de hiába, mert a fia megint visszateszi. Ő egy egyéniség. A másik királyi herceg az uralkodó előtt összeverekszik a trónörökössel, megpofozza, leteperi a földre és ledobja a padlóra öfelségét is, az ifjabb herceg egy vázával úgy fejbeüti a trónörököst, hogy elájul. Harmadszor pofozkodnak és boxolnak. Negyedszer az uccán, a járókelők szemeláttára pofozza meg a princ a trónörököst, miután feltápaszkodott az árokból, ahol részegen fekdült odáig. Jó, hogy Lehar még nem halt meg, mert forogna a sírjában, ha látná, hogy Stroheim mit csinált az ő lojális operettjéből.

Douglas Fairbank darabja, A fekete kalóz nagyon messze van a »Bagdadi tolvaj«-tól, de nem rosszabb és nem jobb, mint a többi Fairbanks-darab. A meséje: romantikus ponyva. A rendezés kifogástalan, a színészek jól vannak

összeválogatva, Fairbanks maga kedves és ötletes, mint mindig. Trükkjei és akrobatamutatványai kitűnőek. Ahe lyett, hogy felmászna az árbóc tetejére, úgy jut fel, hogy eloldozza a kifeszített nagyvitorla egyik csücskét, belekapaszkodik, mire a szél felcsapja huszonöt méter magasra, ahol elengedi a vitorlát és elkapja az árbóckötelet. Viszsa úgy jön, hogy beleszurja kését a vitorlába és azon lóg, amíg a kés, végighasítva a ponyvát, le nem ér a magashól. A külvárosi mozik és az olcsó helyek publikumának Douglas megint nagyon fog tejszeni.

d. t.

*

Bernhard Götzke Newyorkba készül. Nagy német filmsikerek után ritkán maradnak a német rendezők és a szereplők otthon. Götzke a »Hindu sir-emlék« c. filmje után a »Sorsüldözöttek«-ben játszotta a főszerepet. Egy börtönből kiszabadult mérnök szerepében olyan sikert ért el az egész világon, hogy az amerikaiak jónak látták őt több film részére biztosítani. Götzke azonban szerződésileg még 2 évre Berlinhez van kötve és most tárgyalások folynak, hogy arra az időre cserébe lejön Clire Brook, az F. B. O. Pictures sztárja és átveszi Götzke szerepét.

*

Iskolai mozielőadások. Amerikai mintára Németország után most Oroszországban kötelező az »iskolai mozi.« Hetenként mutatnak be kulturfilmeket az iskolaépület mozi termében, amelyekből azután a tanulókna vizsgázni kell. Ez is bizonyítéka a kinematográfia ma még beláthatatlan fontosságu fejlődésének.

*

Grete Reinwald fizetesképtelen! »Berlin legszebb csillaga«, a szőke Grete clem hitelezői pert indítottak. Megunták a várakozást, hiába volt a kecsgettő ígéret, hogy maid jönnek a jobb idők és a mozi szarokat uira bizarr ajánlatokkal csalogatják el egymástól a vállalatok. Ugy látszik mar a híres színésznőnek is rosszul megy. Vagy csak reklám az egész história? Az »Asszony pénz nélkül« c. filmjéhez?

*

Mozifelvételek Dalmáciában. Mint értesültünk a »Mesék világa« c. film felvételeinek egy részét a közeljövőben a Dalmát tengerparton fogják megcsinálni. Végre egy film, amelyen az SHS királyság szép vidékeit fogják a világnak mutogatni.

*

Chaplin Napoleon filmet alakít. A világhírű komikus Párisban megkezdte legújabb filmjének, a »Napoleon«-nak a felvételeit. A darab suette történelmi adatokon nyugszik és az egész világon érdeklődést jelent a nagy komikus elhatározása, hogy egy komoly történelmi dráma főszerepét vállalja.

PAUL VERLAINE:

ŐSZI DAL

Az őszi szürke
Hegegye
Busan temet,
Zokogása
Egyre rögja
A szívemet.

Minden komor
S halyány, mikor
Az óra üt
És élembe
Múlt emléke
Sir mindenütt.

És én megyek
Hová vetnek
Gonosz szelek
Ide, oda
Eppogy, mint a
Holt levelek.

Fordította: Salgó Ldszló

1

— Sajnos, most már magam is igazat kezdlek adni neked. Az egyetlen lehetőség, amely megkíméli a családól az, ha nem visszl szivünk a harcba. És különösen a pénztelen ember mondjon le a hódító szerelem? Csupa külsőség. Ragyogás az autóban, a páholyokban, pazar vacsorák a Ritzenben, egy kis kirándulás a Rivierára, drága ajándékok. A filmek rontották meg a nőket. Az a rengeteg buta amerikai film, amelyek a hősei vachokon szöktek és aranypalo-tákkban laknak. A hősök, ha szegény, a film végén milliórdos lesz. Vagy a szegény fia hódítja meg a nábob leányát. Szóval, a győztes a szíven kívül min-

Tihamér helybenhagyólag bólintott:

Nó, az csak nő! Mind egyformán!

— Helyesi! Minden naiv álmódzó és regényhős megérdemli, hogy a nők végigjárasszák rajta. Bizonyára megint verseket szavalál neki, finom lélektani boncolgatásokkal mulattatad ahelyett, hogy egy kis charlestont táncoljal volna vele. Egyébként ki a hitlen? Különben mindegy. A név nem jelent semmit.

Figdor, a rajzművész, aki a cinikus bölcs szerepében tetszegett, elégedetten bólogott:

Családasi!

— Fogadd barát! részvétemet! Szóval, újabb solyival ugrott fel és a kezét nyújtotta Tihamér felé: Szörtsy, egy szöke, nagykezü festő, kunyos motól, csak nőről ne!

— Nagyon kevés benneteket, beszéljünk bármikor a fiukra:

Egy hétfői napon Tihamér félórával később érkezett a művészklubba, mint ahogyan barátai várták és látható izgalommal, köszönés nélkül e szavakkal

I

Irtá: Forró Pál

Lohengrin kisaszony a Bács megyei Napló eredeti regénye

Forró Pál

— Látod, mondotta ez egy amerikai! Szinte árad belőle az energia és egész lényén előmlik az a különös biztonság, melyet csak a pénz bősége ad az embernek.

Az amerikaiit Grünnek hívták, két hete került ki a Markó-uccából. Ismertem tőzsdeügynök korából, nekem is elsikkasztotta vagy ötven értékpapíromat. De nem szóltam semmit Klárinak. Láttam, hogy ugys lecsusztam, nem tudok többé imponálni neki. Ettől kezdve, amíg csak el nem váltunk, azokról az előkelő családokról beszélt, melyeknél tanítónősködött. Szécsi direktorokról, akik husvétkor autón mennek a Semmeringre. Horváthékról, ahol százszemélyes estélyt rendeztek, melyen a Pesten vendégszereplő Yvogün Mária és Slezák is felléptek. Orrom alá dörzsölte a méltóságos asszony összes briliánsait, apróra leírta a szalón és hálószoba csodáit és végül csipősen megjegyezte, hogy ezek az előkelő urak az előkelők egyáltalán nem ismerik a nevemet, soha egyetlen sor írásomat, könyvem, cikkemet nem olvasták, pedig nagy könyvtárak van!

— Mind ilyenek a milliárdosok — jegyezte meg Gaál, egy sovány, izgékony szobrász. — Megvették, lenéztek az élő művészetet. Csak az antik festők, szobrok imponálnak nekik. Az írók közül csak külföldieket olvasnak, a hazai írókat lenéznek, az nem elég, annak az olvasásával nem lehet henecegni, hiszen arról mindenki tudja, hogy valami kócos, nyomorgó alak, akinek gondolataira egy lipótvárosi palota tulajdonosa nem kíváncsi.

— Halljuk Tihamér! Ne tessék közbeszólni! — utasította Gaált rendre Szörtsy.

Tihamér idegesen simította végig a haját:

— Nincs tovább. Ennyi az egész. Elváltunk néhány lélektelen, erőszakolt közhely mormogása után. Éreztük, hogy valami közénk zuhant és hogy a lelünknek, érzésünknek semmi köze sincsen már az üresen kongó szavakhoz.

— Szóval — kiáltott fel Figdor — szabad vagy, kereshetsz új ideált!

Tihamér nem is hallotta ezt a megjegyzést, a

8

Tihamér elöntötte a düh és keserűség. Érezte, hogy elpirul. Egész becsültes emberségben megalkozottnak és megszegyentitettek érezte magát. Micsoda gazdaság, gondolta, két szegény leányt milliórdosnak ültetmi és micsoda pokoli kín lehet ennek a két szegény leánynak! Levetni a remek ruhákat, melyekben hódítottak és amelyben végigélveztek a gazdagasság minden nagy szerű megmámorosodását és azután visszahódították a szűke szegénységükbe. Soha többé ez a két leány nem lesz boldog, örökök keresni fogják ezt a lopott leányt, amely néhány órára be- ragyogta őket. Elzültenek, a pénzt fogják ihegni!

Gyűlölte a korót, ahol teljes meztelességben és sivatágában uralkodott a pénz. Micsoda együgyű, lélektelen beszélgetést folytatott ezek a tündéren ott jön a Tusi meg a Mici az új kreációnkban. Néze, hogy bámulnak utánuk az emberek. Ez jó ötlet volt, mi? Ez aztán a reklám, ugy-e megmondtam előref? Két jötermű csinos manequine kisaszonyt végig sétáltatni a korzon többet ér, mint husz hirtapi hirtelés!

— Lima kisaszony, Lima kisaszony, oda nézzen, lette üő csunya öreg lány, az oldalát: Két karcu termű, nagyon szép nő különösen fel, hogy megmuntassák ujoman készült tavaszi ruhájukat. Két karcu termű, nagyon szép nő különösen fel, hogy megmuntassák ujoman készült tavaszi ruhájukat. Két karcu termű, nagyon szép nő különösen fel, hogy megmuntassák ujoman készült tavaszi ruhájukat. Két karcu termű, nagyon szép nő különösen fel, hogy megmuntassák ujoman készült tavaszi ruhájukat.

Forró Pál

Lohengrin kisaszony

gondolatai egészen lekötötték. Az ajkát harapdálta, idegesen dobolt az ujjjaival, azután hirtelen kirobant belőle a keserűség.

Egy dolgot azonban megtanultam. Csak olyan nőt válasszunk, akinek fantáziáját, becsvágyát teljesen kielégítjük és betöltjük. Bolond az a szegény férfi, aki gazdag nő után lohol, mert akármennyire felgyújtja is annak a nőnek a szenvedélyét, ha a mámor elszáll, nem tud többé semmit sem nyújtani neki, nem tudja a gazdagság ezerféle lehetőségével kellemsé és szépe tenni együttlétüket. A nő ragyogni, csillogni, emelkedni akar. Csak olyan nőt szabad hát választanunk, akinek szemében mi képviseljük a legmagasabb ideált. Aki például a maga szerény viszonyai között a legnagyobb boldogságnak tartja egy művész barátságát, akit a társadalmi ranglétra és beérkezés legmagasabb fokára helyez. Mondjunk egy regényes lelkű, rajongó, kis masanód, aki rossz német regényeket szokott olvasni még rosszabb fordításban. Egy ilyen egyszerű kis nő legmerészebb álmában sem kíván külön barátot egy ismertnevű művésznél. Anyagi álmait is teljesen kielégíti, ha egy kissé figyelmesek vagyunk hozzá, elvisszük kirándulni, cukrászdába, néhanapián meglepjük valami aprósággal. Az ilyen leány eldicsekszik azzal, hogy milyen értékes ember szereti őt, kiválasztott, külön nőnek érzi magát a többiekénél és ha megjelenik valahol barátjának egy cikke vagy éppen fényképe, hát ezt személyes sikerének tekinti.

Hiszen vannak tudom, a gazdag nők között is ilyen rajongó természetűek, akik beérik a férfi szellemi kiválóságaival, de ez a szerelem mégis sok megalázást hoz a férfira. Mert melyik finomlelkű, figyelmes férfi ne szenvedne, ha pénztelensége folytán nem kedveskedhetik apró ajándékokkal kedvesének? És minél műveltebb, izlésesebb ember, annál nehezebb probléma számára az ajándékozás kérdése, mert természetes izlésénél fogva csak a művészi becsű, valóban értékes, tehát drága porcellánokkal, csipkével, könyvekkel, selymekkel szeretne kedveskedni. Ha a nő nem is érezteti a férfival, lelke mélyén mégis várja az aján-

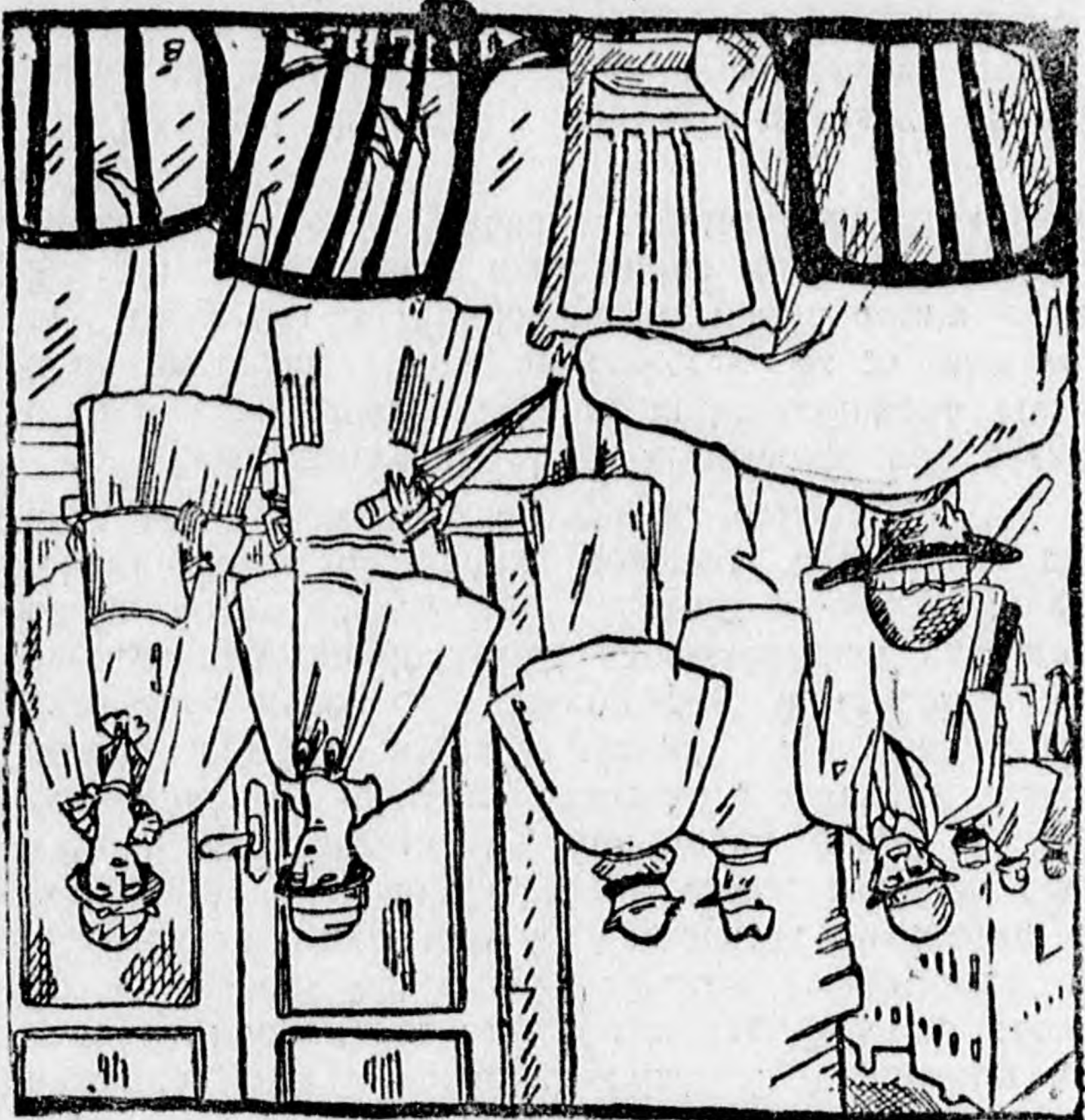
5

2

Dél egy órakor Tihamér lassu, hanyag léptekkel ment végig a korzón és a kioszk előtt ő is leült egy második sorbéli székre. Innen kedvre nézte a nőket, akik közül legtöbben a szabónőjüktől szaladtak ide.

II.

— Akkor feleségül veszem. Mert ez volna az egyetlen nő, akivel halálomig boldogan tudnék élni. — Uram — zárta most be a vitát Szörtséy — ime egy ember, aki nyíltan bevallja, hogy akar jól, akár rosszul megy a dolga... öngyilkos lesz.

— Es ha csakugyan találisz egy ilyen nőt? elveszitem a szerelemben való hitemet. és ha most újra csalódnék, akkor azt hiszem, örökre letességet? Kiszéletezem, de a saját börmöt kockáztatam. Mert én mindig komolyan vagyok szerelmes

Lohengrin kisasszony

Forró Pál

déket. Ebben a szerelem bizonyítékát látja és az ajándékok úgy sorakoznak szobájában, mint az apró fetések, a szerelem istenének kis szobrocskái, melyek előtt órákig képes meghatott, szerelmes szívvel ábrándozni. Ha nincsen jelen a férfi vagy mikor várja, ezeket a kis nippeket, miniatüröket, porcellánokat csókolja, simogatja. A négerék, ha meg akarnak valakit ölni, elkészítik annak viasz szobrát és azt furják keresztül. A szerelmes nő ha meg akarja csókolni távol levő kedvesét, azt a kedvenc holmit szoritja magához, melyet ajándékba kapott tőle. Minden ajándék egy kis akkumulátor, amelyből úgy árad a szerelem, mint virágból az illat. A nő, bármennyire is imádja a férfit, a csókját, ölelését, melyet a férfinak ad, nagy áldozatnak érzi és így természetesnek találja azt, hogy a férfi is áldozzon érte. Ismertem egy nagyon kedves, gazdag nőt, aki egyszer maga fizette ki egy aranytáska árát az ékszerésznél és azután megkérte szegény barátját, hogy vegye át az ékszert és... ajándékozza neki. Kellett neki valami, ami attól eredt, akit imádott. Én hát csak olyan nőt választok ezentúl, akinek minden kívánságát teljesíteni tudom

Figdor tapsolt:

— Éljen Tihamér, az utolsó lovag!

Tihamér végre a likőrös pohara után nyult és egy hajtásra kiitta.

— Tudom — mondotta néhány pillanatnyi szünet után — kinevettek engem. Nem tudjátok megérteni, hogy én mástéle férfi vagyok, mint ti. Ti beéritek az a gyönyörrel, melyet a nőtől kaptok. Én ellenben ennél többre becsülöm azt az örömet, melyet én nyujtok a nőnek. Minden vágyam: tökéletesen boldoggá tenni egy nőt. Megvalósítani minden vágyát, kívánságát, valóságá változtatni a képzeletét. Egy kissé merész és hálátlan játék, tudom, mert önmagamot teszem a mérlegre, hiszen más szóval arról van szó: vagyok-e olyan férfi, aki százszázalékos boldogságot tudok vinni egy nő életébe? Önmagamot is keresem tehát akkor, amikor ezt a nőt kutatom. Lehet-e ember embertársának az istene, jelentheti-e neki a töké-

6

2

— A film érzelgös és buta volt. A hősnő egy hatalmas, derek nyelvtanár, aki a milliárdosok leányait tanítja. Hát éppen csak ez hiányzott. Klári nyomában magára ismert. Ő is nyelveket tanít, ő is csinos, szorgalmas. Es ettől kezdve a legnagyobb rokonszenvenvel,

— Néhanyan ismét oldalba dőlték Figdor, Tihamér lesújtó pillantással mérte végig és azután folytatva előadását:

— És egy ilyen nagyszerű plakátért nem adtak többet, mint nyolcszázszázretti Disznóság! Holnaptól kezdve ezmilliót kérek. Tanum vagy plakátjaim csodálatos vonzóerejére!

— Jó izlése van a kicsikének!

— Figdor helyeslően bólintott: — Szóval, kedvet kapott megézni a filmet.

— Figdor helyeslően bólintott: — Igy hívták egymás között Figdor — és biztatták Tihamér, hogy csak beszéljen.

— Ugy történt, hogy Klári megállt egy plakát előtt, amelyen a »Vágy paradicsoma« című filmet hirdették. Hiszen ismeritek ezt az alias plakátot, Figdor barátaink rajzolta. Egy istenien szép nő ájul, szerelmes mozdulattal tapad egy frakkos, monoklis férfi ajkára.

— Ilyen képekkel megdöfték a szöke sántát Frónkusán Figdor. — Illetve ne beszéljünk nőkről — jegyezte meg Halljuk! Halljuk! — kiáltották a fiúk.

Hát igen, bevallom, szakítottam Kláival... virágosoztatja ki annyira a szépséget, mint a pénz. fele szavalás, szívósság, érzelmeség, rajongás nem megvalósít a sorsuk, káprázatos ruhákba bujtatták őket és a néző maga állapíthatja meg, hogy semmi kopott, szitke kis verebék, jelentéktelenek, azután hatalmat és szépséget. A hősnő az első képeken igen kitűnő szemléltető képeken mutatják be a ruhá nyegeket borítanak. Sőt a filmek tovább is mennek. olyan talájon tud gyökereket verni, amelyet perszások kerülnek, mert a mai ember szerint a szerelem csak szerelemnek. A szerelemesek feltétlenül anyagi jóléthez díg pénzt is kap. A pénz szerves kiegészítője lett a szerelemnek.

Forró Pál

Lohengrin kisasszony

festvérl megértéssel kísérte a leány történetét, akibe természetesen beleszeret az egyik milliárdos fiu, a másik pedig elcsábítani próbálja. A leány a csábító hálójában vergődik, de tisztessége és szépsége minden győz és végül is a milliárdos fiu feleségül veszi. És itt romlott el, kérlek, az egész dolog. Klári, mikor kijöttünk a moziból, valósággal szédült. Zavart volt, kábult. Összetévesztette magát a film hősnőjével. Először is azt mondta, hogy ugy-e én soha-

sem venném őt feleségül? Másodszor azt kérdezte, hogy miért nincs nekem pénzem? Ezt, kérlek, eddig sohasem vette észre. Azután úgy folytatta, hogyha ő férfi lenne, feltétlenül milliárdjai lennének. Hiszen ez csak a férfi energiájától és leleményességétől függ. Csak a tehetségtelen és lusta férfiak nem viszik semmire. Ezután előadást tartott az amerikai férfitipusról és szembeállította annak gyakorlatias eszét és munkabírását a mi keleti álmódozásunkkal és élheterlenségünkkel. Végül, mikor a korzón a Ritz-szálloda elé értünk, megállt a terras elött és rámutatott egy társaságra, amelynek központjában egy magas, borotváltképu, őszeshaju férfi állt:

3

Divatbemutató Vorthnál

Páris, 1926 október.

Végigjártam Páris nagy szabócégeit... Az egész téli női divat minden apró sze- szélyével, változatosságával előttünk van már. A téli divat újdonságai terén a pálmát Páris egyik legrégebbi és az egész világon ismert szabócége, *Worth* viszi el. A *Worth* finom elegáns ruhái,

fényes ötletei az idei szezonban a szak- körök legnagyobb elismerését vívták ki.

Meghívásom a nagy cég bemutatójára délután három órára szolt. A szalonok megteltek a mannequinok felvonulását váró közönséggel. Három óraker pontosan megkezdődött a ruhák bemutatása. Több mint négyszáz új kreációban vonult fel az elegáns dáma minden időre és alkalomra szükséges ruházata.

Bemutató után kérdést intéztem az ideai téli divatra vonatkozólag a nag-

maison directricehez, ki a legnagyobb készséggel állott rendelkezésemre és a következőket mondotta.

— Mint látja, anyagban különös újítás nincs. Ugy a könnyű, mint a nehezebb szöveteket alkalmazzuk kostümök- nél, köpenyeknél. A ruhák anyaga nagyon változatos és attól függ, hogy milyen célt szolgál. A könnyű szövet, a velour de soie, a crepe satin, a crepe georgette, a crepe de chine satin, a crepe brokat-ot alkalmazzuk modelljeinknél.

Kimondott divatszín nincs. A bordó új szín, de emellett, mint látható minden színárnyalat megtalálható. Mi különösen sok fehéret és feketét készitünk estélyekre.

Diszítés? Ez nagyon változatos. Bojt, hímzés, gyöngy, flitter, plissé, szegő, ránc, gomb, de a mai ruháknál minden inkább a szabás különlegességétől függ.

Azt hiszem, nem fognak megharagudni olvasói, ha egy pár modelltől rajzot adok — folytatta bájosan mosolyogva — válasszon egy pár ruhát.

Miután tudom, hogy hölgyközönségünket most leginkább a köpenyek ér-

deklük, ezeket választottam.

»Oxford« buzakék bársony kabát, festett róka prémmel. A hozzávaló ruha bluzrésze ezüst lamé, a szoknyarész bársonyból van.

»Pitthoury« Ensemble kék »flamangó«-ból és velour »leda«-ból. A ruha flamangó aranygombokkal, a köpeny velour leda kék flamangóval bélelve. Szürke bárány prém diszítés.

ORVOSI DOLGOK

A hajhullás

Amikor leírtam a címet, magam se tudom hogyan, honnan, de eszembe jutott egy régi orvosi anekdóta.

Egyik hírneves bécsi belgyógyászt felkereste rendelőjében egy köhögős bácsi.

Amikor sor került a betegre, már a küszöbről odaszólt az orvoshoz:

— Bronchitiszem van, doktor ur. Régi bronchitiszem... Ön ugyebár belgyógyász?

— Az vagyok.

— Ne vegye sértésnek a kérdést: ért ön a bronchitisz kezeléséhez?...

— Már hogyne értenék — felelte méltatlankodva az orvos — hiszen magamnak is már tizenöt éve van bronchitiszem...

Igy vagyunk mi a hajhullással és annak orvoslásával is. Megesik, hogy a kopasz orvos cikket, könyvet ír, előadást tart a hajhullásról és a baj megelőzéséről. Ő ne tudná a gyógykezelést, amikor maga is — kopasz?

Bizony: szégyen ide, szégyen oda, be kell vallanunk, hogy akármennyire is fejlett a modern orvostudomány és a bõrgyógyászat, a kopaszág elleni szert még a mai napig nem találták fel. Ilyen szert mi orvosok még nem ismerünk, csak az újságok hirdetési rovatában akadunk néha »biztos« hajnövesztő szerre, amely valóban biztosan segít a — gyároson.

Ha a hajhullás okait kutatjuk, akkor látjuk, hogy felsorolásukhoz egy újsághasáb se volna elegendő.

A hajhullás legközönségesebb oka: a kalapviselés. Az állandó kalapviselés meggátolja a fejbőr szellőztetését és ezenkívül a hosszú ideig tartó körkörös nyomással megnehezíti a fejbőr ereinek vérkeringését, hiányossá teszi a hajszálak vérellátását. (Azokat az urakat és hölgyeket, akik kalap nélkül sétálnak a korszón, az ilyen természetű hajhullás nem fenyegeti.)

Eszerint a hubi és etonfrizurás hölgyek is el lehetnek készülve a jövőben a — legrosszabbra. Szerencsére a férfikalapok nehezebbek, mint a divatos női tokok és ezért a mérleg itt a nők javára billen. A kendős asszonyok és a bekötött kontyu parasztaasszonyok előnyösebb helyzetben vannak, mert a kendő nem szorítja le a fejbőrt.

Egy másik elmélet meg azt mondja, hogy a fejbőr alatti szövet — ami nagyrészt durva, merev kötőszöveti rostokból áll — sapszerűen öleli át a koponyacsontot. Ha már most ez a kötőszövetes sapka sorvad, szűk, akkor a hajszálak vérellátása hiányos lesz, de ugyanaz az eset áll fenn akkor is, ha a fejbőr kiserei érlemeszesedés következtében szűkültek. Nikotin alkohol és a modern mérgek csak súlyosbítják a bajt. Ilyen esetekben gondoskodnunk kell arról, hogy a fejbőr vérellátása tökéletes legyen, ezt pedig legkönnyebben masszázs segítségével érjük el.

A hajhullást legtöbbször hosszantartó fertőző betegségek: hastífusz, influenza, kiütéses tífusz, vörheny után látjuk. Ilyen esetekben a test legyengülése, a fejbőr vértelensége és a méreghatás okozza a hajhullást.

Gombok is okoznak, csunya, foltoskinti hajhullást, máskor pedig a hajszálak gyulladása után marad vissza kopaszág. A kóros hajhullást a bõrgyógyászok örökléses megbetegedésnek tartják, mint ahogy örökléses baj a köszvény, cukorbetegség és az elhízottság. Igen valószínűnek látszik, hogy a kopaszág öröklésénél az öröklött vérbanak is nagy szerep jut. Annyit valóban már a laikusok is megfigyelhettek az

Megköszöntem a bájos Annette kisasszony kedvességét, a sok gyönyörű toalette látásától elfáradva, valóságos kítámolyogtam az ajtón.

Remélem hölgyeim, meg vannak elégedve választásommal, azt hiszem a négy száz modell közül különlegesebbet igen, de praktikusabbakat Önök sem találtak volna.

Bruck Marl

Néhány recepttel is szolgálhatunk:

Hosszantartó betegségek után — hét héttel a betegség befejezése után kezdődik a hajhullás! — a következő oldatot ajánljuk a baj megelőzésére: Perubalsam, szalicilsav 3—3 gram, szappanspiritusz és kölni víz 100—100 grm. Ezzel az oldattal kell esténként a fejbőrt bedörzsölni.

Freund professzor hangyasavas hajnövesztő receptje:		A bonni Zurhelle tanár hajvize:	
	gr.		gr.
Aoldi formi	5,0	Szalicilsav	
Tinc ura Rosmarini	25,0	Menthol	1—1
Ext actum Chinae	10,0	Fehér resorcin	
Spiritus vini	75,0	Anthraxol	5—5
Aqua destillata	60,0	Spiritus vini	200

És így tovább.

Talán több a kopaszodás elleni recept és »biztos szer«, mint a kopasz ember. Ez épp amellyel bizonyít, hogy igazi, kopaszág elleni biztos szerrel — nem rendelkezünk.

A belsőleg szedett orvosságok közül az arzennek van »hajnövesztő« tulajdonsága. A gyógyszeres külső és belső kezelés eredményesebb lesz, ha kvarclámpás vagy Kromayer-féle fénybesugárzásokkal a fejbőr vérkeringését elősegítjük, javítjuk.

A hajhullással úgy vagyunk, mint a többi betegséggel: csúnyán ráfizethetünk, ha nem járunk idejében a baj orvoslása után. Ne várjunk addig a kezelésre, amíg teljesen meg nem kopaszodunk, hanem a hajhullás kezdeti komoly tüneteivel igyekezzünk a baj továbbterjedésének gátat vetni.

(m. a. dr.)

Színházi kistükör

A mai kínai színészet

Kappanhangu terroristák — A modern színház — Maszkok és szerepkörök

London egyik színházigazgatója vendégszereplésre akart szerződteni egy kínai társulatot primadonnáistól együtt, de a tárgyalások anyagi kérdéseken meghúsultak, mert a Menny Fiai tízezer dollárt követeltek.

Az 1911. évi kínai forradalom után — úgy látszik — a kínai színészet föllendült és önmagától. Tudjuk a történelemből, hogy a tizennyolcadik század elején a kínai színészek még hitvány pitebejusok voltak, úgy vették őket lajstromba, mint az állatokat. 1906-ban már kimondották, hogy tílos aláírniok egész életre szóló szerződést. minek folytán kikerültek a jobbágyi sorból. Napjainkban helyzetük folyton javul. Primadonnáik hatalmas reklámmal dolgoznak, négy-öt színházi lapjuk általánosan értesíti a közönséget a fontosabb eseményekről. Nem egy tizenkét-tizenhárom éves kis primadonnáit vagyont keres. Peking uccáin a kirakatokban Mei Lannak, a leghíresebb énekesüknek arcképe ott van a köztársasági elnök és tábornokok arcképei között.

Ennek tudható be, hogy a fiatal emberek ma távol Keleten is mind gyakrabban lépnek a színi pályára, amelyen az 1911-es forradalom óta nem csak az erkölcsi, hanem az anyagi érvényesülésnek is új módjai mutatkoznak. A színészek mind zenészek: A zenészek egy része a színházi zenekarban működik, másik része pedig eskuvőkön, temetéseken muzsikál. A színházi muzsikusok havonta többszáz dollárt keresnek. Minden színházról, ahol játszanak, husz dollár fixfizetést kapnak, de másutt is szabad működniök, különösen a tenoristákat tanítják énekesni, vékony kappanhangon, mert *Kínában csak a kappanhangot becsülik*. Egyébként prózai színházuk nincs.

Amennyire eltávolodtak a valóságos élettől a japáni színház, mely hősi, szavaló darabokat ad, annyira közeledik hozzá a kínai. *Évszázadokon át csakis a férfiak léphettek színre*: A forradalom azonban a nőket is fölszabadította. Azóta vannak kínai színésznők.

Ami a műsorukat illeti. Körülbelül öt-hatszáz darabbal rendelkeznek, melyek a tizenkilencedik században s a huszadik század elején keletkeztek, ezeket mindenki ismeri s állandóan játszó, fölválva. Diszleteik a tetsző legegyszerűbbek. Színházai épülete szintén. Föl sem lehet ismerni a hátsorokban, hogy melyik a színház, melyik a lakóház. *Belsejét nappal csak az ablakok vi-*

Idgítják meg, este olajtámpák. Fából épültek mind. Télen egyetlen színházukat sem fűtik, a kínaiak tétkabátban, botosokban ülnek, úgy nézik végig az előadásokat.

Amennyire a valóságosságra törekszenek a kínai színészek látékukban, ép annyira eltávolodna tőle öltözékben és maszkiukban. Kedvelik a rikító színű selymeket, kendőket, öveket, a csörgősipkákat, a hosszú tollakat és bőbitákat. Arcukat pedig művészien festik, annyira, hogy a maszk elárulja a szereplő teljes jellemét. *Aki az arcát és orrát fehérre festi, az komikus, vagy ármánykodó. Minél nagyobb ez a fehér folt, annál borzalmasabb a szerep. Ha a fejet egészen fehérre festik be, akkor*

az illető kísérték.

De legfontosabb jellemző eszköz: a szakáll. A fehér és gyér szakáll a hatvan éven aluli embert jelzi, a fehér és három ágra szakadó szakáll a harcosost, a rövid és fekete szakáll a tanácsnokot.

A színésznők szerepköre is megoszlik, más-más nevük van, akárcsak nálunk. *Kék ruhásoknak nevezik a naivákat, a kik azonban feleségeket és hercegnőket is játszanak, virágosoknak, vagy citralkodóknak azokat a színésznőket, akik a ledér nőcséket alakítják s végül öregeknek, akik az anyaszerepeket tolmácsolják.*

Öreg színésznő: ez a fogalom Európában ismeretlen.

SVETISLAV STEFANOVIĆ

ÖRÖKÖS KÖTELEÉKEK

*Elmaradt mögöttem összemarcangolt lelkem
Könnyeimmel és szívem vérével telve,
Vigasztalan tekintettel mint egy szerelmes kislány
Utolsó találkozásán, mely minden kis reményt kizár.*

*És a pusztá testem bolygott soká,
Fájdalomtól fájdalomig tovább.
Hordván sorsát magában, mely iszonyu s sötét,
Tulélvén közben szájszor is saját végétét.*

*Most meg újból hazahuz, hív, csalogat,
Mint a vérrel áztatott mező szaga,
Mint a vergődő véghörgése a haldoklóknak,
Mint a Föld jajja, melyet megtért fia csókolgat.*

Fordította Reich Hugó

Szeretkezés a halállal

*E quanto a dir qual era è cosa
dura questa selva selvaggia ed
aspra e forte che nel pensier
rimuova la paura!*

Dante: Inferno.

— Mi az?

Semmi. Csend. A halott őszi éjszaka mélyén ülök ijedt, düledt szemmel és semmit sem látok.

— Mi az? Ki keltett fel?

Sűrű, fekete csend, bongó, bugó süket-ség, mintha ocean fenékén fekiúdnék. Valaki talán itt van a szobában s az ajtó nyikorgására vagy a léptek ropegására ébredtem fel? Talán lövés dördült el nem messze és az hasított szét békés, bamba álmom? Talán segélyért sikoltott valaki a gonosz, barna, őszi ködben?

Semmit sem álmodtam, ölmos öntudatlanságban tespedtem eddig s most hirtelen, titokzatosan borzongtatósan felriadok és vakon, kába, kótyagos öntudattal tapogatózdom, keressélek a valóságban, amely fénytelen, hangtalan és hihetetlen, mint az álom. Élet és halál, álom és valóság összesimul, eggyé olvad tudatom fáradt, foszforos fényénél, mely sejtéseknél és borzalmaknál tovább nem világít.

Talán valaki szobámba lopódzott és életemre tör. Talán már szívem felé irányította a fegyver csövét s egy pillanat múlva megnyomja a ravaszt: egy kis lánglobbanás és halott leszek. Halott. De hát élet-e most? Hol van az élet jele és bizonyossága? Végigsímitom homlokom. De él-e a valóságban ez a mozdulat? Hol a valóság?

Ijedt, feltátott, halálvárós szemmel kémlelem a sötétséget, melyen nincs rés, nincs kiút. Be vagyok zárva ebbe a hangtalan, fénytelen titokzatlanságba, mint füledt, fulladt kriptába, melynek födelén hiába kopogtat emberi kéz vagy emberi hang. Mégis megpróbálom.

— Ki az? — kérdelem, de magam se hallok hangomat.

Pedig érzem, hogy valaki itt van nem messze tőlem és eljött gonosz gondolat-tal az életemért. Milyen különös. Utjában állok valakinek vagy talán olyan értékes az életem, hogy érdemes elvenni és tőlényt pazarolni rá? Valami meg-reccsen. Talán a szekrény, talán a padló a csontember alattomos lépteit alatt. Kifeszítem a mellem és várom a lövést, mint Goya dolyfős forradalmárjai. Nem sajnálom az életemet, itt vagyok, ké-szen vagyok, tessék!... Halántékom szinte megpattan a tikkadt, túlfeszített

várákózástól. Sötétség. Fojtogató néma-ság. A halál előszobája. Most!

Lehunym szemem és várom a szív megbénulását. Lassanként belefáradok a várákózásba, fejem hátracsuklik és ekkor azt látom, hogy egy sápadt ember, egy kísérteties alter ego ül a zongoránál. Átlátszó, mint egy mágikus kép, kékes fényben villodzik és íveges ujjain keresztül látni a fekete billentyűket. Beethovent játszom, az Adagio cantabile a patétique-ből. Hajam ezüstösen fehér, mint nagyapámé, arcom nyílt és ráncos, mint sárga lárvá és fejemen át-út a mögöttem lévő kép kerete. Azután víz, víz, meleg, ájult, végtelen víz és én hápogósan uszom, de partot, sekélyest sose érek. Zizegős, gonosz sások ráz-zák röhögve törzsüket és egyre távolod-nak, mint Tantalusz lombjai. Nincsen ta-laj, nincsen part, nincsen remény, csak sikos, meleg víz van és én már nagyon fáradt vagyok. Lemerülök, majd ismét felvetődöm. Elbukom, majd ismét feltá-pázkodom. Az ut mentén szálás jege-nyék és a réseken a holdfény hull be szabályos, széles sávokban. Menekülök az éji uton lihegve, bukdácsolva, fulladó térddel. Lovasok üldöznek fekete kör-gallérban. Kopognak, suhognak és félel-metesen közelednek. Én pedig folyton elesem és már semmi reményem sincs, hogy elmeneküljek előlük. Utolérnek. Tör villan meg fekete gallérjuk alól. Hátbaszurnak. Sikoltok, de hangom már üres hápogás. Véresen terülök el a je-genyés uton és nem messze egy házból meleg, sárga világosság hunyorog. Ha odáig jutnék... Ott bekötöznék a se-bem és piros bort adnának inni, hogy elcsorgott véretem visszanyerjem... De hiába. Gyengülök, mint őszi nap, szédü-lök, ajkamon megfagy a szó és a sóhaj... — Mi az?

Messziről nyugodt ezüst sárkányok usznak, hiznak, közelednek, mint éber hajnalhírnökök és lassan arra eszmélek, hogy az ölmos, hideg reggel feszegeti a zsátluk réseit. A székek, az asztal, a vá-za árnyképei lassan, lomhán kirajzolód-nak és értelmet nyerne. A halál fekete köntösét megszaggatja az élet.

Ime hát: ismét eljön értem az élet, hogy szürke napjának szolgálja legyek.

Szentelek Kornél

PATKÁNPATKÁNYIRTÓSZER
doboza 15 dinár, kapható minden
gyógyszertárban és drogériában to-
vábbá a **Torontali Agrárbanknál Ve-
jiki-Bečkereken.** 10356

Elég volt a szenvedésből!

A Szent Rókus-lábsó a lábat rendbehozza.

megpuhítja a tyukszemet és bőrkeményedéseket annyira, hogy azok könnyű szerrel, kés vagy beretva nélkül eltávolíthatók.

A legégetőbb, legmakacsabb lábfájások, fagyások elmúlnak a Szent Rókus-lábsó használatával.

Meg lehet Ön győződve, hogy a Szent Rókus-lábsó a lábat tökéletesen újjá alakítja, úgy, hogy a szűk cipő, sőt az új cipő is épen olyan kényelmes lesz, mintha évekig hordta volna. Megszabadítja önt a láb különböző zavaraitól, annyit járkaíhat, amennyit akar, gyalogolhat, vagy állhat egy helyben órákig a fáradtság vagy fájdalom legcsekélyebb érzése nélkül.

Egy nagy csomag Szent Rókus-lábsó ára 16 dinár. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Ha nem kapná forduljon az S. H. S. királyság területére jogosított képviselőhöz: **NADA DROGERIA Kolar i Gabrié Subotica, Strossmayerova ulica 2.**

A Vodina-erdő meséi

Korunk hőse

III.

Egy este amint a fűzfa csendes magányában elmerülve álldogált a nékató partján, arra lett figyelmes, hogy a széles lapulevél terraszán a sötétben nagy suttogás folyik. A lapu kaszinóban esténként összeszoktak gyülni a különböző férgek, bogarak, hogy megtárgyalják a nap eseményeit és itt szokták lebonyolítani különböző üzleteiket.

Most is ilyesméről lehetett épen szó, mert a fűzfa a következő párbeszédet hallotta:

— Te tücsök egy jó üzletet ajánlok.

— Ah menj — mondta ásítva a tücsök tudod hogy nem foglalkozom ilyesmivel. Egy új nótaért azonban sokat nem adnék, szörnyen unom már a régi nótaim.

— A jó üzlet az mindig új nóta, azt mondom.

— Nahát miféle üzlet, halljam?

— Nézd, egészen egyszerű dolog, ugyszólván szívesség részedről, ami mégis busásan kamatozna neked. Te jó barátságba vagy Szunyog urral, azal az undok vérszopóval, — nem is tudom hogy választhatja meg valaki ilyen rosszul a barátait, —

— Veled is jó barátságban vagyok, valóban én nem válogatok, — kacagta a tücsök.

— Na mindegy, legyintett a hangya, mert nem szereti a hosszadalmas diskurzusokat, tehát arról volna szó: Szunyog urmár napok óta megszállva tartja a verandát, úgy, hogy Macskásiék már egész héten a nyaraló ebédlőjében étkeznek és így semmi morzsa nem jut ki a házból. Pedig egész családok től élelmezése kitelik abból, ami

Ezen készítmény, mely külföldön régen és különösen bevált, különleges sóessenciákból áll, melyet meleg lábvízben feloldunk. Ezáltal egy oxigénnel telített vizet nyerünk, mely csodálatosan jótékony hatást gyakorol a fáradt és ájós lábakra, megszünteti a fájdalmakat, melyeket a cipő szorítása okoz, meggyógyítja a láb puffedségét és égő érzéseit.

Elegendő, ha egy csekély mennyiséget ebből a lábsóból belele-szünk egy labor meleg-vízbe és áztatjuk a fá-jós lábat 10—15 percig. Ezen idő múlva a láb dagadtsága, zuzódása, a kínzó égető érzések egy csapásra megszün-nek és többé újra el nem kezdődnek.

Hosszabb áztatás megpuhítja a tyukszemet és bőrkeményedéseket annyira, hogy azok könnyű szerrel, kés vagy beretva nélkül eltávolíthatók.

Mindezt végig hallgatta a fűzfa és

nagyon elszomorodott.

Azon gondolkozott, hogy tisztességes dolog volt-e a Hangya ajánlata. Nehéz kérdés, gondolta a lelkiismeretes fűzia, mert megértő és megbocsátó természet volt. Ez a dolog azonban sehogyszem tetszett neki s így okoskodott:

A hangya nyilvánvalóan könnyűszerrel akar sok morzsát kaparintani, sokkal többet, mint amennyire télen át szüksége van; tisztességtelen uton akar harácsolni és ennek keresztülviteléhez egész sereg férget megveszteget és feláldozza a saját fajtestvéreit is.

Miután így hosszas megfontlás után rájött, hogy a Hangya üzlete tisztességtelen üzlet, elhatározta, hogy megkéri Békáékat, rendezzenek séta-hangyversenyt a tó parton kabaréval egybekötve és ő a szarkával előadatja majd egy makámában a Tücsök és Hangya új kortörténeti megegyezését

De erre nem került a sor.

Harmadnapeste a fűzia már javában szundikált, amikor irgalmatlan csipogásra és jajgatásra ébred. Figyelni kezdi a zaj okát, hát hallja ám, hogy Szunyog irgalmatlanul csipkedti Tücsök komáját.

— Te gazember — dühösködött a Szunyog — hát azt hiszed, hogy én lopom a más vérét? Hát azt hiszed, hogy a te szép szemeidért mondtam le Macskási ur zsiros falatjárd, hogy tiz kiszáradt tavalyi legyet mertél küldeni nekem?

— De kedves komám, irgalmazz már — csapkodott ijedtében a tücsök — én ártatlan vagyok. *istók ucse!* Vári, mindjárt jön a Hangya tartlizni, majd számon kérem tőle ezt a csuf csalást. Lessz neki, tudom, ne mulass!

Csakugyan jött a Hangya szaporán és éppen, amikor be akart lépni a lapu kaszinóba, elfogta a tücsök:

— Te csaló gazember, most engem bajba kevertél, undok telhetetlen. Nem elég a Macskási morzsa, még a Szunyogot is becsaptad, vértelen, száraz, haszontalan legyeket küldtél neki és az most engem csipked dühében. Szélhámos. Hát nem friss vérdus legyeket ígértél neki?

— Na, na... Minőségéről nem is volt szó, de az a gazember pók a csaló, nem én s még ő kezdett lármázni:

— Rémes, hogy akivel csak üzleti összeköttetésbe lép az ember, az mind csupa csaló! Légy nyugodt kedves Tücsök barátom, majd számonkérem a Póktól a silány szállítmányt. Bizonyára ő kiszívta előbb a vérüket és csak azután küldte a Szunyog konyhájára. Nem hiába van akkora potroha! Szegény Szunyog igazán sajnálom, hogy olyan pechesen járt, én jót akartam neki, hiszen a Macskásiak úgy is elbujtak előle és sovány barátfnknak örömet akartam szerezni a tiz léggel.

— Hát csak intézd el a Pókkal — mondta a tücsök — de az én téli morzsám, remélem rendben van?

— Nevetni fogsz — mondta Hangya ravaszul — de egy kis baj van, kedves Tücsök. Meg fogod érteni, hiszen csupán baráti szívességet tettél. Beláthatod, hogy lehetetlen a morzsákból neked juttatnom, igazán magam is veszték ezen az üzleten. Rengeteget kockáztattam. Hogy mást ne említek, fáradságot és költséget, meg miegymást, de a fajtestvéreim feláldozása, belátod, ez nem csekélység...

— De a rézangyalát — káromkodott a tücsök — téged eszlek meg a télen, ha nem szállítod nekem a beigért morzsát.

Ezzel nagyot akart ütni a hangyára, de az gyorsan a fűzfalevél alá menekült.

Ekkor a fűzia így szólt a Hangyához: — Mondd, kedves Hangya: Mindent megérték. Belátom, hogy manapság nehéz morzsához jutni, de azt az egyet éppen nem tudom megérteni, hogy olyan lelketlen vagy az üzleteidben, hogy még a saját testvéreid is feláldozod.

— Na nem éppen — válaszolt a hangya legyintve. Dehogy is áldozom, nem is engednék magukat feláldozni, a hangyák között nincsenek mártírok. Csak vázakat szállítottam, élettelen ötszáz hangyát. Hullát. Egész éjjel dolgoztam igazi hangyaszorgalommal, hogy reggelre kész legyek, ezt mondhatom.

— A fűzia elszörnyűködött:

— Te hullarabló — mondta. Hát a pókot is becsaptad? Dögöket szállítottál neki. Te aztán érted a mesterséged.

— Élni kell — mondta a hangya — és a pókot csak nem sajnálod talán? Ki sajnálja a bankárt, ha valaki pár hamis bankót szór rá?

A fűzia elkacagta magát: — Hát aztán van-e morzsa bőven? — kérdezte.

— Nekem legyen mondva — ütött a mellére a Hangya és megigazitva a nadrágszíját, elment alsózni a lapu kaszinóba.

P. Gergely Boriska

KÖNYVEK

A társadalom elmélete. Emerik álnéven érdekes tanulmányt írt Bodnár Zsigmond. A tanulmányban — melyet meglehetősen szegényes külsővel adtak ki — a szerző a pszichológia módszer segítségével igyekszik a társadalmi fejlődés tudományos alapjait kikutatni. A kétségtelenül erős individualizmus mögött, de a szociális összefüggés létét iparkodik megállapítani, mely elpusztíthatatlan, épen mert az egyéni akarataktus tudatos síkján kívül fekszik. Ennek a szociális intenciónak a megnyilvánulását a logikumban látja, mely azonban az egyéni érvényesülés látószögéből az egyéni eligazodás praktikus funkciójának látszik, holott semmi egyéb, mint az egyén szociális alkalmazkodásának lelki aktsusa. Érdekesen mutatja ki a metafizikai alapfogalmak naivitását és iparkodik összeegyeztetni a logisták abszolutisztikus álláspontját az objektív pszichológizmus relativizmusával. Kár, hogy csak vázlat e mű és hiányzik az iróból az a meggyőződésheli erő, mely talán mindennél kapacitálabb és amelynek hiánya különösen a stílust befolyásolja károsan. A kis füzet egyébként érdekes olvasmány, mert új és eredeti szemponttal gazdagítja a szociológiai irodalmat.

Paul Morand: A Gálans Európa. Paul Morand ma nemcsak a francia olvasóközönség legkedvesebb írója, hanem egész Európa lázas érdeklődéssel olvassa novellás könyveit. Morand valóban egész Európának ír, hányatott diplomata-élete megtanította őt minden nép s minden nagyváros lelkének ismeretére. A közönség az új francia irodalom egyik legmarkánsabb, legbátrabb egyéniségét ismerheti meg a Kultura kiadásában megjelent pompás kötetben, melyet ifj. Bókay János kitünően fordított magyarra. A könyv ára: 40 dinár. Megrendelhető a Minerva D. D. könyvosztályánál Subotica a pénz előzetes beküldése elelnében. Portóra 5 dinár küldendő.

Mario Puccini: Megváltó bűn. Mario Puccini, akinek neve a magyar közönség előtt sem ismeretlen, az új olasz irodalom reprezentatív képviselői s legérdekesebb tehetségei közé tartozik. Új könyve teljességükben mutatja meg Puccini képességeit: mélyreható lélekismeretét, drámai meseszöveg erejét, a mai ember problémáinak bátor meglátását. Egy kis papnövendék a regény hőse, aki a szeminárium zárt levegőjében küzd és szenvedni át az ifjukur minden belső válságát, keresését és megrázkódtatását. Puccini könyvét Babits Mihály előszava ajánlja a magyar közönségnek. A könyv, amelynek fordítása Marsovszky Miklós művészi munkája, az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ára 50 dinár. A pénz beküldése ellenében szállítja a Minerva D. D. könyvosztálya Szubotica. Portóra 5 dinár küldendő.

Jack London: Mikor az Isten kacag. Mint a tengerjáró hajó utasa, aki mindig más partokon köt ki, más szigetekre vetődik, Jack London olvasója is mindig friss kíváncsisággal, mindig éber izgalommal kalandozhat meglepő események, káprázatos tájak, különös emberek között. Új kötetének novellái sokfelé elvetnek bennünket. Első szavukkal meg tudják ragadni a dráma szemlélőjének érdeklődését és egy pillanatig sem engedik szabadulni a maguk külön, szokatlan, exotikus világából. A kötetet, mely az Athenaeum teljes Jack London-sorozatában jelent meg, Tersánszky Jenő fordította magyarra igaz művészetel. Ára: 35 dinár. Megrendelhető a Minerva D. D. könyvosztályánál Subotica, a pénz előzetes beküldése ellenében. Portó fejében 5 dinár küldendő.

LUXUS és
TEHER-
AUTÓK

a legtökéletesebb és legalkalmasabb autók a vojvodinai utakhoz. Legmodernebbül épített motor, felül vezényelt szelepekkel, bolygó kapcsolással, négy kitűnő, hosszú és elasztikus rugóval, elegáns és kényelmes karosszéria.

AMERIKAN AUTO

WEIGAND & CO., SUBOTICA

Paje Kujundžića ul. 4. — Telefon 447.

Nyilvános Vacuum „SPHINX“ benzintöltő állomás, összes autófelszerelési cikkek és mindenféle alkatrészek, „S. K. F.“ golyóscsapágyak, a „Continental“ és „Good-Year“ autógummik nagy lerakata.

Gummi-vulkanizáló műhely

AUTO GARAGE

JAVITÓ MŰHELY

MECHANIKAI

prima

KENDERZSÁKOT

ajánl a

Fonó és Kötélverőgyár r. t.

Odžaci

1341

MŰSZAKI KÖNYVEK

Dinár	Dinár
Sztipán: A bádigos. Kötve ..	23.— Beretvás: Szívógázmotorok ..
Balog—Svgyall: Dieselgépek	23.— Péter: Vas- és acélöntő
kezelése és karbantartása ..	23.— Jaschik: Könyvkötőmesterség ..
Mayer: Sulvzámítási táblázat	9.— Kink-Mihályi: Autójavítás ké-
Palotai: Vízvezeték-szerelő ..	9.— zikönyve
Barna: Csavarmenetvágás ..	20.— Knap: A kenőanyagok
Lenkev: Gyakorlati számolás	28.— Raifay: Fairari szerkezetan
Proházska: Vasipari szerszám-	I-II.
ok	28.— Róhalmv: Sulvzámítás tank..
Lusker: Vasipari szerszámok.	Barna: Köszörülés, furás és
A mérőeszközök szerkezete	marás az esztergapadon....
és gyakorlati használata ..	Schächter: A motoreke szer-
László: A föltaláló utia	7.— keze és kezelése I-II....
Hoszpodár: A telefon	7.— Némethy: Kőművesmesterség ..
Barna: Eszterga-, furó- és	Boldizsár: Esztergályosok és
marószerszámok	14.— marások zsebkönyve
Szerényi: Mértékek és súlyok	7.— Zeidler: A modern börgváltás ..
Barna: Vas- és fémpari kézi-	Farkas: Algebra
könyv	36.— Bieskei: Mértan
Németh: Az ács.....	34.— Barna: Szerelők és lakatosok
Knap: Fémiszinezés kézi-	kézikönyve
könyve	28.— Balog: Rádiótelefon
Kiss: Egyenáramu motor mű-	Bieskei: Testmértan
ködése	14.— Balog: Rádiókészülékek szere-
Bozóky: Lokomobilok szerke-	lése és számítása
zete és kezelése	30.— Mihályi: Motorkerékpár
Németh: Kis földszintes házak	Balog: Kristálydetektoros rá-
építése	14.— diókészülék
Balog: Osztófelek	14.— Wagen: Mázolók és szobafes-
Benedek: A logarléc	8.— tők gyakorlati kézikönyve ..
Betegh: Trigonometria	14.— Balló: Elektromos vezetékek
Lencz: Cséplőgépek szerkeze-	méretezése
te, szerkesztése és javítása	17.— Bieskei: Számtan
Szegő: A vegytan és a vegyi	Perl: Textilipar I.
ipar	17.— Balog—Svgyall: Dieselgépek
Mihályi: Az autó. Autóvezetők	szerkezete
szerelők kézikönyve	48.— Táblázat az esztergapadokhoz
Vékony: Szabómesterség tan-	könyve
28.— szükséges áttételek kiszá-	
Jávör: Lóerőszámítás	14.— mításához
Frank: Gőzép	30.— Németh: Építők zsebkönyve..

Postaköltségre könyvenként 5 dinár küldendő

Megrendelhetők a pénz előzetes beküldése mellett a

MINERVA NYOMDA R. T. SUBOTICA
KÖNYVOSZTÁLYÁNÁL

Tűzifa

I-a gyertyán, cser,
kóris, tölgyhasáb
keverve

36 dinár

I-a bükkhasáb 38 D.

apritva és házhoz szállítva. Pontos mérés

Vujković J. és Társa fatelepén, Jukićeva 41. Telefon 669.

Tűzifa vagontelekben olcsó napi áron.

KÉPKERET KÜLÖNLEGESSÉGEK
FESTMÉNYEK GOBELINEK SZAKSZERŰ KERETEZÉSE
F. BACHINGER
SUBOTICA
ÜZLET: KRALJA ALEKSANDRA ULICA 13.
ÜZEM: BENE SUDAREVIĆEVA ULICA 34.

REJTVÉNY

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Rabbilincs“

Helyesen megfejtették 35-en. Könyvjutalmat nyertek: 1. Lala Reisinger Beograd, Jakšićeva ul. 11., 2. Zimmer Mariska Vel.-Kikinda, 3. Pesli Sári Smederovo.

KERESZTSOROS REJTVÉNY

A múlt vasárnapi számban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes: 1. Lement a nap, 9. Ba, 11. Aba, 12. Ir, 13. Ufa, 14. Id., 16. Óhaj, 18. Régiés, 19. Lakó, 21. Ék, 22. Kóbi, 23. Szól, 25. Rp., 27. BKV, 29. Kosz, 30. Zsur, 32. Rug, 35. Aratás, 37. Levegő, 39. La, 40. Ül, 41. Mi, 42. Az, 43. Hurrá, 45. Evet, 47. Mob, 48. Kör, 49. Ito, 51. Éde, 54. Kerti, 56. Orvos, 58. Am, 59. Ia, 60. Ta, 61. Mő, 62. Erzi, 65. Ballag, 69. Lejko, 71. Tó, 72. Zsidó, 75. Ei, 76. Eitel, 79. In, 80. Éva, 82. Adelina Patti, 83. Érk., 84. Pecér, 86. Tabér, 88. Bibas, 89. Kirse.

Függőleges: 1. Lajos, 2. Eb, 3. Mari, 4. Nig, 5. Tri, 6. Nuss, 7. Af, 8. Pálos, 9. Bók, 10. Ah, 14. Ik, 15. Dór, 17. Ákos, 20. Alul, 21. Éva, 24. Zz, 26. Pre, 27. Bal, 28. Krach, 29. Kalabriasz, 31. Remek hotel, 33. Ugat, 34. Gőz, 36. Turó, 38. Vivő, 44. Umor, 46. Erev, 49. Ika, 50. Temetési, 52. Dommonkos, 53. Eső, 55. Tiz, 57. Raj, 63. Rov, 64. Isac, 65. Ból, 66. Len, 67. Bia, 68. Gea, 69. Leib, 70. Kir, 73. Ide, 74. Dér, 77. Itt, 81. Apa, 83. Éri, 85. És, 87. Ék.

JUGOSZLÁV SZERB és HORVÁT NEMZETI ZÁSzlók

tiszta gyapjuból, színe nap és víz ellen garántál

75 cm széles 120 cm hosszú Din.	70.—
100 cm széles 150 cm hosszú Din.	100.—
110 cm széles 200 cm hosszú Din.	150.—
120 cm széles 250 cm hosszú Din.	200.—
150 cm széles 300 cm hosszú Din.	300.—

szállítunk bérmentve az összeg előre való beküldésnél vagy utánvétellel.
KLEIN i WINKLER SUBOTICA, Trumbićeva ul. 22
Vizonteladók kérjenek ajánlatot!

503

„FIAT“ AUTO

4 üléses, keveset használva, a legjobb karban ELADÓ

Gerber sörgyárában Stari-Bečej.

Slavonia nagyobb városában
kávéház és étterem
teljes berendezéssel haláleset miatt
azonnal átadó
Hosszu szerződés, előnyös fizetési feltételek
Cím: Rádió Reklám Jucosl vija Subotica
Postafiók 48. 9618

Minden nagyobb nemzetközi verseny győztese
TATRA-AUTÓK
megérkeztek. Az automobilon csodája, a víz megfagyása lehetetlen, tehát mindig üzemképes, a legpraktikusabb autó. 100 km-re 5 kg benzinnel és 0.2 kg olajat használ. Megtekinthető
AUTÓGARÁZS NOV NE NOVISAD
9651 Sibinjani Janča ulica 22.

Fűszer engros üzletemet
saját házból a volt Schaffer és Pollák-féle üzlethelyiségbe helyeztem át, Sentán a Kralja Aleksandrova ulica (volt Szabadkai ucca) 14 alá.
SAUER MÖR SENTA. 9654

Jól bevezetett pálinkafőzde és likörgyár keres rutinizott, ügyes, megbízható
UTAZÓT
ki Dél- és Középbácskában és Szerémségben nagy vevőkörrel bír. Ajánlatokat csak a pálinka vagy fűszerszakmából az eddigi működés pontos megjelölésével és referenciákkal ellátva „Likörgyár“ jelige alatt a kiadóba kérünk. 9-92

Szőlőoltványok
2-3 éves gyökeres oltványok, egy éves amerikai gyökeres és sáma vadverszők minden fajban valamint nemesített 2-3 éves gyümölcsfák egrendre hetők
SÉVÁR LÁSZLÓ
mintaszőlő és szőlőoltvány telepe
PETROVARADIN (Mača) Postafiók 17
(Lerakat a vasúti taktórral szemben) 9-328

Ki akar érettségizni ?
Összevont magánvizsgát tenni?
Teljes anyagi felelősséggel előkészít a
BAROSS-GÁRDOS TANINTÉZET
BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 57/A. INTERNÁTUS.

Előkelő, régi, jól bevezetett biztosító intézet subotica vezérügynöksége
megbízható üzletszerzőket
keres. — Csak komoly szakemberek ajánlatai „Subotica, 87. számú postafiók“ címre kéremnek. 9-801

Ratol ki lett tüntetve
az Osijek-Skopje- és Zagreb-i kiállításokon mint biztos hatású szer **patkányok és egerek** ellen, mely emberre és házi állatra azonban nem ártalmas. Ugyanigy hat Gamadin svábbogár és csotány, Stenof poloskák ellen. Kapható mindenütt. — Előállítja:
Odio Ratol, Zagreb Bienička cesta 21 9-705

35 HP Körting szivógázmotor
malom, villanytelep meghajtására vagy bármilyen ipari üzemű célra kiválóan alkalmas, prima márka, a legmesszebbmenő gyári garanciával
rendkívül olcsó alkalmi árban eladó
Szives megkereséseket
„Novisadon tárol“ jellege alatt Schmolka hirdetőiroda, Novisad, Jevrejska ul. 7 továbbít 9-65

Bármikor és bárhol tetszése szerint szórakozhat, táncolhat a legkitűnőbb angol „Jazz band“ muzsikája mellett, ha valódi

Columbia tánclemezeket
vesz. Minden táncujdsónag: Valencia, Barcelona, Parlez vous Français, Picador, Zirkusprinzessin stb. stb. kapható a jobb szaküzletekben. — Kérjen lemezjegyzéket a főlerakattól:
S. Ad. Engl, Subotica
Gramofon nagy választékban 360 dinártól kezdve! 8717

Üzlet átszervezés miatt olcsó kiárusítás!
Tisztelettel értesitem a n. é. vásárló közönséget, hogy üzletem átszervezése miatt az összes raktáron lévő áruk u. m. pezsgők, boro, likőrök, rumok, csemege és fűszerek valamint háztartási cikkek napi áron alul lesznek kiárusítva
Kiárusítás ideje alatt is úgy mint eddig, naponta lesz kávépörkölés.
KÖRÖSI GÉZA
fűszer és csemege kereskedése
SUBOTICA, RUDICS UCCA 9646

A városi kávéházban
Suboticaán hétfőtől, október 18-tól kezdve az egész kávéházi berendezés edényekkel, felszolgáló állványok, kanálartók, poharak, villanyerőre berendezett sörkészítők 2 csappal és vízvezetékkel, motor, fagyaltgép és jégkészítők 6 tartállyal, jég-szekrény, villanyerőre berendezett kávédaráló, kávépörkölő, asztalok, székek, párnázott butorok (várószobáknak alkalmas), egy kettős vas pénzszekrény, biliárd asztalok felszereléssel és egyéb tárgyak kerülnek eladásra. 9553

virštili, szalámi és felvágott csak akkor megbízható, tiszta és jó, ha az
KÖRÖSI
gyárából való 6-15

KÖNNYŰ

Járása van és teli táská pénzét megspórolhat mindenki, aki rendel cipőt a nagyáruházban

R. Stermecki

Celje, 27. sz. Szlovénija

Készítmény házi és leg-híresebb bel- és külföldi gyárakból a következő árakban:

Marhabőrből	Din.	160
Hegyi gojzerek		180
Borjubőr		154
Box		175
Sevro félcipő		150
Box		160
Lakk vagy semis		235
Gyermekcipők birka-bőrből		30
Borjubőr		41
Box		60
Piuknak szegezve		82

Rendelést 500 dináron felül bérmentve küldünk. Irjon mindjárt a nagyszerű 1000 ábrás árjegyzékért. Kereskedőknek engro-
arak. — Képviseletet felvesz.

Mielőtt építő és téli tüzelő anyagait beszerezné, forduljon bizalommal

Illgenn Károly

céghez, Sokolska (Gombkötő) utca 17. ahol a legolcsóbb áron vásárolhat I-a meszet, beocsiai portland cementet, cement-és keramit lapokat, faszenet, porosszenet, bécs gázgyári kokszot, kovácszenet

I-a bükk és gyertyán hasábfát félyágra is. Minden rendelést házhoz szállítunk

Cipészüzletem

Áthelyeztem Karadjordj tér 5 sz. alá, a volt Bóhé cipészüzlet helyiségébe. Az összes raktáron levő árut mélyen leszállított árban árusítom és megrendeléseket nagyon olcsó áron vállallok. Kérem a nb. vevő- és rendelőközönség szives pártfogását. Ugyanott két berendezés üvegálvánnyal eladó. Thurzó cipésmester.

Értesitem a n. é. közönséget hogy

cipészüzletemet Manojlovićeva utca, Pletikosit utcába helyeztem át, ahol mérték után a legolcsóbban és a legújabb modellek után vállallok rendelést **TÓTH ANTAL** cipésmester 7048 Cons-tükör eladó

Nagy raktár

és irodahelyiségek szükséges berendezéssel, forgalmas helyen kiadó. - Közelebbi felvilágosítással szolgál SCHMOLKA hirdetőiroda Novisad, Jevrejska utca 7.

1927-es FORD MODELLEK
megérkeztek

Klein Géza és Fiai

Olasz maronit

citromot, szentjánoskenyeret, fűgét, datolyát és mindennemű déligyümölcs a legolcsóbb napi áron, viszonteladóknak és kereskedőknek ajánl

WEISZ JÓZSEF
déligyümölcsmagykereskedő
SUBOTICA, Sokolska utca 2

Eiső Subotikai Esernyőkészítő Műhely

megrendelés szerint 2 óra alatt készít bármilyen ernyőt.

Anyagokban nagy raktár!
Vidéki megrendeléseket tucatonként teljesít.
Özv. GERBER JAKABNÉ SUBOTICA
Bene Sudarevićeva utca 32.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Üzletemet a városháza alól **nov. 1-én** áthelyezem **Kr. Aleksandra ul. 13 sz. alá**

(volt Moravia helyiségébe), amelyet modernül **büffé, fűszer és csemege**

részére berendezek és új áruval felszerellek
Kérem a n. é. közönség további szives pártfogását
Martin Schik

Mi az Ultraphon?

Ultraphon a legújabb technikai vívmányok alapján készült beszélőgép, amely minden eddig létezett beszélőgépet annyira felülmúl, hogy általa a hang művészi visszaadásának eddig soha, sehol sem tapasztalt tökéletességét lehet elérni. Hallgassa meg az **Ultraphont** és hasonlítsa össze bármely beszélőgéppel és Ön csak az **Ultraphont** fogja választani. A „Ultraphon“ a legkomolyabban veendő hangszer, természetü hangvisszaadással és **utólérhetetlen** erősséggel.

Bemutató és eladás

Popper István Novisad
Jevrejska-ucca 15

Francia és angol őszi és téli ujdonságok

Selymek, férfi és női szövetek, szilcsk n-plüsök és egyéb divatcikkek megérkeztek. Igen kedvező bevásárlásunk folytán olyan alacsony áron van módunkban áruinkat a t. közönség rendelkezésére bocsájtani, hogy bünt követ el önmaga ellen, ha bevásárlása előtt meg nem tekinti **nagy választéku raktárunkat** és meg nem győződik a viszonylagosan **igen olcsó** árainkról.

Letić i Mišić, Novisad

rőfös-divatáru és vászonkereskedése
Kr. Aleksandra u. 4. (a városház mellett)

Előnyomtatott kézimunkákat előfestett gobelineket sablónokat

teljes előnyomdaberendezéseket legolcsóbb áron, gyorsan és pontosan szállítunk
Árjegyzéket kívánatra díjtalanul küldünk!
Kézimunka és Sablónipar
Budapest, VI., Dob-ucca 30

Vadászfegyverek, pisztolyok, eredeti füstnélküli vadásztöltények, vadász hűvelyek, pisztoly munió

Vezérképviselet és gyári lerakat:

PIRA D. D.
Zagreb
B-cesta 19/a 9766

Önálló munkaerő

perfekt könyvelő, a gabonaszakmában teljesen jártas, önálló magyar levelező, ki a magyar nyelven kívül a szerb és német nyelvet bírja, **állást keres.**

Megkeresések „Schmolka“ hirdetőirodába, Novisad, Jevrejska ul. 7. „Önálló“ jelzésre küldendők.

BUTORSZÖVETEK

brokát, damaszt, plüssök, matracgrádlí, rolettagrádlí, afrik, lószőr, rugók, szegek és kárpitoskellékek legolcsóbban

I. OMERZO i DRUG
Zagreb, Petrinjska ul. 3., az udvarban
NAGYBAN. Telefon 21-83 KICSINYBEN

LOKOMOBILOR MOTOROK Diesel és szivógáz
GATTERER PINI és KAY

kompl. fűrészek
kedvező fizetési feltételek

Braća Fischer
D. D.

ZAGREB,
Pantovčak 1b.
5828

Uj! Uj!

„RELIEF“

festészetekhez alapozó **festék** és minden hozzávaló kellek kapható

Bröder és Kovács
festék kereskedésben
Novisad, Futoški p. 43.
TELEFON 84.

„SLAVIJA“

Temetkezési Egylet okt. 24 én d. u. 4 órakor tartja Sudarević utca 52. alatt rendkívüli közgyűlést, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, melyre t. tagjait meghívja.

Az elnökség

Iskola táskák, legújabb fajta női ridikülök legolcsóbb bevásárlási forrása

Schlager Henrik

bőröndös és speciális bőrúru szaküzlete
Subotica, Aleksandrova 1.
(Leibach-ház)

Modern női- és férficipők legolcsóbbak

LEMBERGER-NÉL
Agina utca 4. szám alatt.
7591

Szücs- és SZÖRME-munkák

a legjobb kivitelben és legolcsóbban
ZSULYEVICS szücsnél
Subotica, Sokolska utca 15
Vagy választék mindennemű szörmékben
8686

Eredeti MWM

Benz kompresszornélküli Diesel-motorok a legjobbak

Jugoszláviában 60 gép üzemben — Vezérképviselet:

BÁRDOS ÉS BRACHFELD NOVISAD Željeznička ul. 105/107

Szárazbél

30 dinártól kezdve 100 méterenként.
Szalámibél: száraz torokból 1 dinártól kezdve darabonként,
eredeti juhbelet 20 méteres kötegenként 5 dinártól kezdve,
szótt lóbelet 3 dinártól kezdve méterenként ajánl a

D. D. za Izradu Creva
Subotica — Telefon 922

Hogy a

JUNIPER

zöld sósorszesz bármely más gyártmány-
nál jobb és hatásosabb, erről könnyen
meggyőződhet, ha fűszerkereskedőjétől kér-
egy ingyen próba üvegecskét utasítással.

Ahol nem kapható, kérje levélileg

JUNIPER 4912

laboratorium Subotica, Strossmajerova 11.

Fűszerkereskedőknél jól bevezetett jutalékos ügynökök ajánlkoznak

Háziasszonyok Figyelmébe!

Olcsóbb, mint bárhol
Sphinx I-a koral és öntött
VASEDÉNYEK
kefék, sziták, piaci utazó és papír
KOSARAK
virág és közimunka állványok
METEOR-KÁLYHÁK
tűzhelyek és kályhatelepek
LÁBTÖRLŐK
nagy váasztékban
Ehrenfreund Géza
háztartási és konyhafelszerelési
üzletében, Radó u. 1.

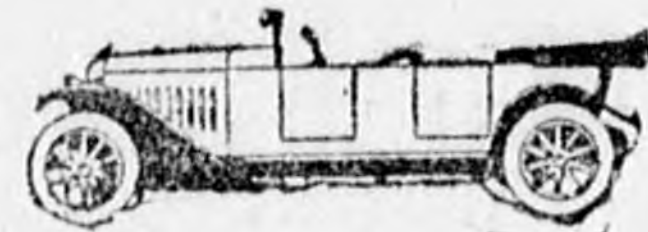
Tessék
csak a
legjobb

szőlőoltvány és gyümölcsfaoltvány

ültetvényeket vásárolni
méréselt áron.
Kérjen díjmentes árjegyzéket!

M. Djordjević

lozár - szőlőoltványtelepe
NOVISAD
Postafiók 133. (Bácska)
(Lerakat: Kisačka ul. 10 b.)

Mechanikai javítóműhely

Automobilok, szántógé-
pek, motorcsónakok és
stabilmotorok javítása
Nyerges, fényező,
bognár és kovács
műhelyek

Garantált special autó-

rugó gyártás

Autógarazsrozás,

mosóhely 9410

Autógarázs **MOGIN**

Noviszád, Temerinska u. 49

„BRISTOL“**GOMBOSNÉ BIN JULISKA****HIMZÉS-SPECIALISTA**

Subotica, Aleksandrova 1

(Leibach-ház)

Készít: géphimzést (tamboriro-

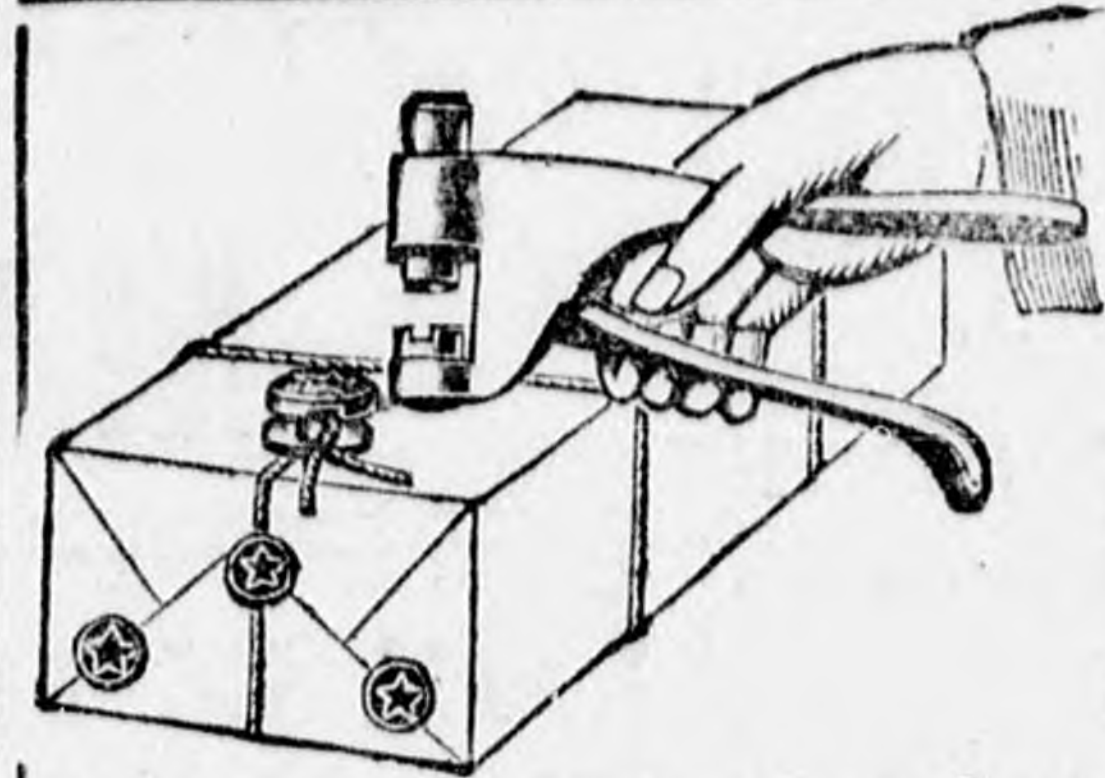
zás), kézi- és gyöngyhimzéseket,

amerikai rendszerű aljplissét,

gouvret, gépajourt, gomb behu-

zást, endlisert és madeire-

himzést. 9314

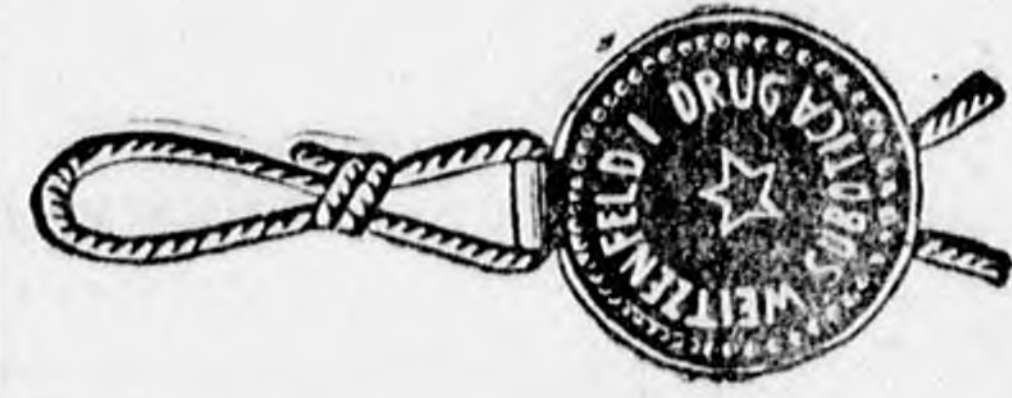

Almák, gyá-
rok, kereskedők
figyelmébe!

Zsákok, bálák,
postacsomagok ré-
szére acéllemez
plombák bármely
kivánt domborn, o-
másu felíráttal

WEITZENFELD és TÁRSA CÉGNÉL

SUBOTICA

Láng L. gépgyár R. T.

Budapest 56

Ajánlja elsőrendű, jónevű, ismert gyártmányait:

DIESELMOTOROK légsűrítővel**DIESELMOTOROK légsűrítő nélkül****STABILGŐZGÉPEK****FÉLSTABILGŐZGÉPEK****GŐZKAZÁNOK**

Méréselt árak. Kedvező fizetési feltételek.

Rövid szállítási határidő. Díjtalan mérnökátogatás.

Azonnali részletes felvilágosítással szolgál

Somogyi László okl. gépészmérnök

Subotica

Kralja Aleksandra ulica 15

A T. HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

Fővárosi mintára ujonan átalakított üzletemben

az **őszi és téli köpenyek, ruhák, bluzok,****bundák** stb. árusítása megkezdődött.

Kérem a t. hölgyközönséget, hogy szükségletét

fedezze nálam, hol a legutolsó divatujdonságokat

a legolcsóbb árakon kapja, amit a következő néhány

adat igazol:

Téli köpeny, himalója és ve-**lourból, végig bélelve**

600—800 din.

Ugyanez szőrmézve

1000—1200 din.

Téliköpeny, legfinomabb tükör-**posztóból, szőrmézve**

1350—1600 din.

Selyem-plüss kabátok tiszta se-**lyemmel bélelve 1800 dinártól**

Külsőlegesség szőrmebundákban és gyer-

mekkabátokban! Hosszu szőrmebundák már

2500 dinárért, szál-bundák a legfinomabb

minőségben 6000 dinárért kaphatók

HEGYI FÜLÖP

NŐI FELÜLTŐK ÁRUHÁZA

SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 7.

Hiteles egyének részfelvezetésére vásárolhatnak!

Vegye Ön is igénybe
saját érdekében cégünk saját
gyűjtőforgalmát!

WIEN—SUBOTICA**TRIEST—SUBOTICA**

RAKODÁS MINDEN HÉTEN EGYSZER

SZÁLLÍTÁSI IDŐ 6—8 NAP

Bécsi képviselő: S. Taubmann & Co. Wien, II., Taborstrasse 9.
Triest-i képviselő: „Adriatica“ Spedition A. G. Trieste

Gyors és pontos elvámolás, saját kocsik,
költözködés saját patent butorkocsikban.

„SLAVIA“

nemzetközi szállítványozás Subotica

Cara Dušana ul. 1. Táviratcím: Slaviasped. Telefon 375.

9528

KORUNK NAGY REGÉNYE

Két testvér, az egyik a perc gyönyöreinek mohó élvezője, szé-
ditő tőzsdemanővereken gyűjtött nagyon lelkiismeretlen tékoz-
lója, a másik a komoly építőmunka szerelmese, akinek élet-
célja az emberi szolidaritás megteremtése. Kellermann írta ezt
a szenzációs, modern, nagy regényt.

CIME:

SHELLENBERG TESTVÉREK

Természetesen mindketten a magukhoz való nőt keresik és itt feltűnik a
mai nő két szélsőséges típusa. Lázás lüktetésben peregnék le a regény
egyes jelenetei és izgalmas cselekvényei, lélekzetfojtóan olvassuk végig
korunk legjellegzetesebb regényét

Ára 40 dinár (portóköltésre 4 dinár)

A pénz előzetes beküldése után szállítja:

MINERVA NYOMDA R. T. SUBOTICA**KÖNYVOSZTÁLYA****CZIGLER KÁICS és TÁRSA BUTORGYÁRÁBÓL KIMARADT****BUTOROKAT**

minden elfogadható áron kiárusítom

Káics Dezső SuboticaA barátok
temploma mellett